

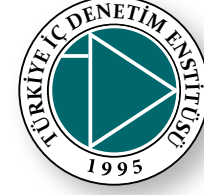
GELECEK
ZİRVESİ 2023
ANKARA



**DÜŞLEDİĞİN GELECEK
DEĞERLERİNDEN GELECEK**



TÜRKİYE İÇ DENETİM ENSTİTÜSÜ YAYINLARI
YAYIN NO: 23



Gelecek Zirvesi 2023

***Düşlediğin Gelecek
Değerlerinden Gelecek***



Gelecek Zirvesi 2023

Düşlediğin Gelecek

Değerlerinden Gelecek

Türkiye İç Denetim Enstitüsü Yayınları

Yayın No: 23

© 2023, Türkiye İç Denetim Enstitüsü Derneği

Yayınlanan kitabın içeriğinde yer alan, görsel ve metin içerikleri ile görüşlerin sorumluluğu ilgili kişiye aittir. Yazıda yer alan tüm eksiklik ve yanlışlıklardan yazarı sorumludur. Kitabın her hakkı saklıdır. Bu kitabın hiçbir kısmı yayıncısının yazılı izni olmaksızın elektronik veya mekanik, fotokopi, kayıt ya da herhangi bir bilgi saklama, erişim sistemi de dahil olmak üzere herhangi bir şekilde çoğaltılamaz.

ISBN: 978-605-73775-3-1

Yayıncı

Türkiye İç Denetim Enstitüsü Derneği
Mecidiyeköy Mah. Cemal Sahir Sk.
No: 29 D: 30-31 Şişli / İstanbul
Tel: 0 212 212 55 24-25
Faks: 0 212 212 55 26
E-posta: tide@tide.org.tr

Editör

Prof. Dr. Melih Erdoğan
Ali Kamil Uzun
Gürdoğan Yurtsever
Sibelnur Söker

Türkiye İç Denetim Enstitüsü İnternet ve Sosyal Medya Adresleri

www.tide.org.tr
www.icdenetimdergisi.org
www.icdenetimgongresi.org
www.tideakademi.org
www.tidemuze.org
www.facebook.com/lcDenetim
www.linkedin.com/in/iaturkey
www.instagram.com/iaturkey
twitter.com/iaturkey
www.youtube.com/user/lcDenetim

Gelecek Zirvesi 2023
Düşlediğin Gelecek
Değerlerinden Gelecek

13 Ekim 2023

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
Aziz Köklü Salonu



TÜRKİYE İÇ DENETİM ENSTİTÜSÜ YAYINLARI
YAYIN NO: 23

Gelecek Zirvesi 2023 Bilim Kurulu

Prof. Dr. Ömer Lalik, Bilim Kurulu Onursal Üyesi
Prof. Dr. Melih Erdoğan, Bilim Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Nuran Cömert, MÖDAV Başkanı
Prof. Dr. Nalan Akdoğan, MÖDAV Kurucu ve Mütevelli Heyet Üyesi
Prof. Dr. Orhan Çelik, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Lerzan Kavut, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Nur İrem Nuhoğlu, Boğaziçi Üniversitesi
Prof. Dr. Dursun Arıkboğa, TİDE Akademik İlişkiler Komitesi
Prof. Dr. Volkan Demir, Galatasaray Üniversitesi
Prof. Dr. Figen Öker Türüdüoğlu, Bahçeşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin Karabınar, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Duygu Anıl Keskin, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Çağnur Balsarı, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir Gürdal, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Çağla Ersen Cömert, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Saime Önce, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Vecdi Can, Uluslararası Vizyon Üniversitesi
Prof. Dr. Banu Tarhan Mengi, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Beyhan Marşap, HBV Üniversitesi
Prof. Dr. Ümmühan Aslan, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Prof. Dr. Semra Karacaer, Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Banu Durukan, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Aylın Poroy, Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Zafer Sayar, Atılım Üniversitesi
Prof. Dr. Serap Yanık, HBV Üniversitesi
Prof. Dr. Deniz Umut Doğan, Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Nevran Karaca, Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Birol Yıldız, Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan Aktaş, TOBB ETÜ
Doç. Dr. Banu Sultanoğlu, Bilkent Üniversitesi

Gelecek Zirvesi 2023 Organizasyon ve Düzenleme Komitesi

Ali Kamil Uzun, Organizasyon ve Düzenleme Komitesi Başkanı
Prof. Dr. Nuran Cömert, MÖDAV Başkanı
Prof. Dr. Nur İrem Nuhoğlu, TİDE Yönetim Kurulu Üyesi Global IIA ARC Üyesi
Prof. Dr. Orhan Çelik, Ankara Üniversitesi
İbrahim Özışık, Ankara Üniversitesi
Volga Görkem Erol, TİDE Akademik İlişkiler Komitesi Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
Sibelnur Söker, TİDE Akademik İlişkiler Komitesi Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
Gözen Kasımay Peker, TİDE Akademik İlişkiler Komitesi Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
Özkan Demir, TİDE Kurumsal İletişimden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
İhsan Büyükuğur, TİDE Kurumsal İletişimden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
Emin Çobangüç, TİDE Kurumsal İletişimden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
Aytek Demirdelen, TİDE Kurumsal İletişimden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi
Prof. Dr. Lerzan Kavut, TİDE Akademik İlişkiler Komitesi Üyesi
Prof. Dr. Duygu Anıl Keskin, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Çağla Ersen Cömert, Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Tuba Şavlı, Yeditepe Üniversitesi
Dr. Sezen Uludağ, TİDE Akademik İlişkiler Komitesi Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Emrah Ertugay, Ankara Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Nevzat Güngör, İstanbul Üniversitesi
Sevilay Sena Yığın, TİDE Akademik İlişkiler Komitesi Üyesi
Aslı Çavuşoğlu, TİDE Genel Müdürü
Güzide Aka, TİDE Kıdemli Yönetmen
Zeynep Özçelik, TİDE Yönetmen
Sanem Daşçı, TİDE Yönetmen
Vildan İnci Akçam, TİDE Mali İdari İşler ve Proje Yöneticisi
Ali Rıfat Yücel, TİDE Yönetmen

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	12	“Merak duygusu hedefe götürür”	59
ANITKABİR VE KURTULUŞ SAVAŞI MÜZESİ ZİYARETİ	16	<i>Gülce Karagöz, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Uzay ve Hızlandırıcı Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde Yüksek Lisans Araştırmacısı</i>	
Cumhuriyetimizin 100. Yılında Anıtkabir'i Ziyaret Ettik	17	“Projemi evimin mutfağında hazırladım”	62
“Cumhuriyetimizi ilelebet payidar kılacak değerlerimizin mevcut olduğu hafızanın içindeyiz”	18	<i>Feridun Balaban, Koç Üniversitesi Fizik Bölümü Öğrencisi</i>	
<i>Ali Kamil Uzun, TİDE Kurucu ve Onursal Başkanı</i>		Bir Cumhuriyet Kurumunun İnşası; Türkiye İş Bankası	65
“O büyük insanlar, burada bu sıralarda bu kürsüdeydiler”	22	<i>Ayşegül Okan Sağlam, Türkiye İş Bankası Müzesi Müdürü</i>	
<i>Prof. Dr. Orhan Çelik, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı</i>		Esin Veren Öyküleri ile Genç Sanatçı Ödül Töreni	78
“Benim en büyük eserim cumhuriyettir”	23	Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa Etmek	82
<i>Elif Karsavuran, İstanbul Üniversitesi Öğrencisi</i>		<i>Dr. Hüsamettin Onaç</i>	
“Milletin egemenliğini temsil eden binayı millet kendisi tamamlıyor”	26	Bir Cumhuriyet Kurumu Olarak Köy Enstitüleri	91
<i>Fatma Hicret Un, Kurtuluş Savaşı Müzesi Müdürü</i>		<i>İbrahim İpek, Öğretmen</i>	
AÇILIŞ KONUŞMALARI	33	Gençlerin Düşlerinde Gelecek	106
“Ankara Üniversitesi Cumhuriyetin bir eseridir”	34	<i>Moderatör: Nuray Tamer, TİDE</i>	
<i>Prof. Dr. Necdet Ünüvar, Ankara Üniversitesi Rektörü</i>		<i>Abdulahap Tosun, Marmara Üniversitesi</i>	
“Gençler, Cumhuriyetin ikinci yüzyılını sizler sürdüreceksiniz	36	<i>Elif Karsavuran, İstanbul Üniversitesi</i>	
<i>Prof. Dr. Nur İrem Nuhoğlu, TİDE Yönetim Kurulu Başkan Vekili</i>		<i>Görkem Yılmaz, Anadolu Üniversitesi</i>	
“Cumhuriyet erdeme dayalı bir yönetimdir”	38	<i>Ahmet Miçooğulları, Yeditepe Üniversitesi</i>	
<i>Prof. Dr. Nuran Cömert, MÖDAV Başkanı</i>		<i>Aybike Pehlivan, Ankara Üniversitesi</i>	
“Gençler ülkemizin geleceğini sizler inşa edeceksiniz”	41	KAPANIŞ BİLDİRİSİ	119
<i>Ali Kamil Uzun, TİDE Kurucu ve Onursal Başkanı</i>		GELECEK ZİRVESİ BAYRAĞININ DEVİR TESLİMİ	122
“Yüksek emellere, yüksek hayal, çaba ve irfanla ulaşabiliriz”	47	GELECEK ZİRVESİ 2023'İN ARDINDAN	123
<i>Abdulahap Tosun, Marmara Üniversitesi Denetim Kulübü</i>		MUHASEBE ÖĞRETİM ÜYELERİ BİLİM VE DAYANIŞMA VAKFI (MÖDAV)	132
100 Yıl Önce Türkiye	49	TÜRKİYE İÇ DENETİM ENSTİTÜSÜ (TİDE)	133
<i>Prof. Dr. Temuçin Faik Ertan, Ankara Üniversitesi</i>		TEŞEKKÜRLER	135
Yarına Kalmak için Bilim ve Sanat	56	YAYINLARIMIZ	137
<i>Prof. Dr. Üstün Dökmen</i>			
Esin Veren Öyküleri ile Genç Bilim İnsanı Ödül Töreni	57		
<i>Moderatör: Volga Görkem Erol, TİDE</i>			

12 EKİM 2023 PERŞEMBE

16:00-19:00 ANITKABİR VE KURTULUŞ SAVAŞI MÜZESİ ZİYARETİ

13 EKİM 2023 CUMA

9.00-9.30 KAYIT VE KAHVE

9:30-10.15 AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Orhan ÇELİK, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Nur İrem NUHOĞLU, TİDE Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Prof. Dr. Nuran CÖMERT, MÖDAV Başkanı

Ali Kamil UZUN, TİDE Kurucu ve Onursal Başkanı

Abdulvahap TOSUN, Marmara Üniversitesi Denetim Kulübü

10.15-11.00 100 YIL ÖNCE TÜRKİYE

Prof. Dr. Temuçin Faik ERTAN, Ankara Üniversitesi

11.00-11.45 YARINA KALMAK İÇİN BİLİM VE SANAT

Prof. Dr. Üstün DÖKMEN

11.45-12.00 KAHVE ARASI

12.00-12.45 ESİN VEREN ÖYKÜLERİ İLE GENÇ BİLİM İNSANI ÖDÜL TÖRENİ

Moderatör: Volga Görkem EROL, TİDE

Prof. Dr. M. Bilge DEMİRKÖZ ve Feridun BALABAN

12.45-13.45 YEMEK ARASI

13.45-14.15 BİR CUMHURİYET KURUMUNUN İNŞASI; TÜRKİYE İŞ BANKASI

Ayşegül OKAN SAĞLAM, Türkiye İş Bankası Müzesi

14.15-14.45 ESİN VEREN ÖYKÜSÜ İLE GENÇ SANATÇI ÖDÜLÜ

Yıldız Çiçek SİVRİ TURHAN, Piyano Sanatçısı

14.45-15.00 KAHVE ARASI

15.00-15.30 YENİ BİR ANLAYIŞLA GELECEĞİ İNŞA ETMEK

Dr. Hüsamettin ONANÇ

15.30-16.15 BİR CUMHURİYET KURUMU OLARAK KÖY ENSTİTÜLERİ

Öğretmen İbrahim İPEK

16.15-16.30 KAHVE ARASI

16.30-18.00 GENÇLERİN DÜŞLERİNDE GELECEK

Moderatör: Nuray TAMER, TİDE

Abdulvahap TOSUN, Marmara Üniversitesi

Elif KARSAVURAN, İstanbul Üniversitesi

Görkem YILMAZ, Anadolu üniversitesi

Ahmet MİÇOOĞULLARI, Yeditepe Üniversitesi

Aybike PEHLİVAN, Ankara Üniversitesi

18.00 KAPANIŞ KONUŞMASI, DEVİR TESLİM TÖRENİ, TOPLU FOTOĞRAF

14 EKİM 2023 CUMARTESİ

10:00- 12:00 TÜRKİYE İŞ BANKASI İKTİSADİ BAĞIMSIZLIK MÜZESİ ZİYARETİ

SUNUŞ

Türkiye İç Denetim Enstitüsü Gelecek Okulu'nun bir etkinliği olarak hayata geçirdiğimiz, Gelecek Zirvesi'nin beşincisini Cumhuriyetimizin 100. yılında Ankara'da gerçekleştirdik.

Türkiye İç Denetim Enstitüsü ve Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı iş birliğinin yanı sıra Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin destekleriyle gerçekleşen Zirve'nin bu yılki teması; "Düşlediğin Gelecek Değerlerinden Gelecek" oldu.

İki yılda bir düzenlenen Gelecek Zirvesi, ilhamını 'Ulusal Bağımsızlık' destanımızdan alıyor. Bu sebeple, Gelecek Zirvemizin ilki 2015 yılında, Çanakkale destanımızın 100. yılı olması vesilesiyle Çanakkale'de, Onsekiz Mart Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirdik. 2017 yılında da, bir ulusun kaderinin belirlendiği ve Sakarya Nehri'nin doğusunda yaşanan Sakarya Meydan Muharebesi'nin yani Kurtuluş Savaşı'nın dönüm noktası denilen savaşın yapıldığı Sakarya'da, Sakarya Üniversitemizin ev sahipliğinde düzenledik. Mustafa Kemal ve arkadaşlarının 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a çıkışının 100. yılında, Samsun'da Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ)'nin ev sahipliğinde üçüncü Zirvemizi büyük bir coşkuyla kutladık.

Mustafa Kemal ve arkadaşlarının 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a çıkışının 100. yılında, bizler de Mustafa Kemal ve arkadaşlarının rotasını, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın tahsis ettiği TCG BAYRAKTAR (L-402) Milli Amfibi Tank Çıkarma Gemisi ile takip ederek, üç günde Samsun'a geldik. 23 Nisan tarihinde başlayıp, iki gece üç gün yani gemide geçirilen yaklaşık 40 saatin ardından, 25 Nisan 2019 tarihinde Samsun Tütün İşkesi'ne çıktık. TCG BAYRAKTAR (L-402) gemisiyle yaptığımız bu muhteşem yolculuk, hafıza-

larımızda, anılarımızda unutulmaz izler bıraktı. Aynı zamanda Enstitümüz için de önemli kilometre taşlarından biri oldu.

2021 yılında da Zirvemizi, Anadolu'nun ve Türk ulusunun kurtuluşunu sağlayan Büyük Taarruz'un başladığı topraklarda Afyonkarahisar'da düzenlemeyi planlıyorduk. Pandemi kısıtlarının devam etmesi nedeniyle, Afyonkarahisar'a gidemedik ama etkinliğimizi çevrim içi olarak düzenleyerek bir araya geldik.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılını coşkuyla kutladığımız bu yıl ise Zirvemizi Ankara'da düzenliyoruz. Cumhuriyetimizin kuruluşunun yanı sıra bu yıl aynı zamanda Lozan'ın, İstanbul'un kurtuluşunun Ankara'nın başkent olmasının, Mustafa Kemal Atatürk'ün Cumhurbaşkanı seçilmesinin, Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kurulmasının, Türkiye İktisat Kongresi'nin toplanmasının 100. yılı. Kutlu olsun...

Zirve'de, ülkemizin ve mesleğimizin geleceği olan üniversite öğrencilerimiz, onları geleceğe hazırlayan çeşitli üniversitelerde görevli akademisyenlerimizle birlikte paydaşlarımız, değerli konuşmacılarımız ve mesleğin profesyonelleriyle birlikte olduk.

Gelecek Zirvesi etkinliği Anıtkabir ziyareti ile başladı

Gelecek Zirvesi etkinlikleri, 12 Ekim 2023 tarihinde, Aslanlı yoldan başlayan yürüyüşle gerçekleştirilen Anıtkabir ve ardından TBMM- Kurtuluş Savaşı Müzesi (I. TBMM Binası) ziyaretleri ile başladı.

Muzaffer ve devrimci lider, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, anıt mezarında sevgi, saygı, şükran ve minnetle anıldı. Daha sonra, Milli mücadelenin yönetildiği, milli egemenlik düşüncesinin gerçekleştirildiği, Cumhuriyetin ilan edildiği ve ulusal bağımsızlığımızın anıtı olan ilk meclis binası, (Kurtuluş Savaşı Müzesi) ziyaret edildi.

Ankara'nın Cumhuriyetin Başkenti oluşunun 100. yıldönümü olan 13 Ekim

2023 tarihinde, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Aziz Köklü Konferans Salonunda gerçekleştirilen Zirve programında; açılış konuşmalarının ardından, Prof. Dr. Temuçin Faik Ertan “100 Yıl Önce Türkiye”, Prof. Dr. Üstün Dökmen “Yarına Kalmak İçin Bilim Ve Sanat”, Ayşegül Okan Sağlam “Bir Cumhuriyet Kurumunun İnşası: Türkiye İş Bankası”, Dr. Hüsamettin Onanç “Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa Etmek”, Öğretmen İbrahim İpek ise “Bir Cumhuriyet Kurumu Olarak Köy Enstitüleri” başlıklı sunuşlarını gerçekleştirdiler.

Üniversite öğrenci kulüplerinden gençlerin “Gençlerin Düşlerinde Gelecek” oturumu ile tamamlanan Zirve’de bu yıl bir ilk olarak; Prof. Dr. Bilge Demirköz ve Feridun Balaban’a “Genç Bilim İnsanı 2023 ödülleri ve Piyaniist Yıldız Çiçek Sivri Turhan’a da Genç Sanatçı Ödülü verildi. Kendilerinin esin veren öykülerini dinledik.

14 Ekim 2023 tarihindeyse, “Türkiye İş Bankası İktisadi Bağımsızlık Müzesi” ve bünyesinde yer alan “Yaşasın Cumhuriyet” sergisi ziyaret edildi.

Gençler, Cumhuriyetin ikinci yüzyılını sizler devam ettireceksiniz

Onur ve azimle yürütülen Milli Mücadele’nin eseri olan Cumhuriyet, tarihimize önemli bir devirdir. Bağımsızlık ve tarafsızlığı içselleştiremeyen, özgür düşünceye kapalı olanların topluma faydalı birey olması da mümkün değil. O nedenle gençler geleceğimizin ve Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılını da sizler devam ettireceksiniz...

Toplumsal hafızamızda saklı değerlerimizden ilham alarak, yetkinlikleriniz, değer yaratan hizmetleriniz, yetiştireceğiniz insanlar ile yenilikler ve değişimi kendiniz için geliştirme ve olgunlaştırma fırsatı olarak görerek ülkemizin geleceğini inşa edeceksiniz.

Bugün genç bir cumhuriyet kurumu olarak, Cumhuriyetimizin gelecek yüzyıllarının inşa edilmesinde söz sahibi olmak için gençliğimizle, hayallerimizle, heyecanımız ve yüksek enerjimizle, asla vazgeçmeyeceğimiz de-

ğerlerimizle, bize emanet edilen cumhuriyetimizi ilelebet payidar kılmak için çalışacak, birlikte değer üreteceğiz.

Zirve, TİDE Akademik İlişkiler Komitesi, MÖDAV ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi iş birliğiyle gerçekleştirildi. Ankara Üniversitesi’nin değerli öğretim üyelerine, Prof. Dr. Necdet Ünüvar’a, Prof. Dr. Orhan Çelik’e, Zirve’ye katkıda bulunan konuşmacı ve panelistlere, bilgilerini ve deneyimlerini paylaştıkları ve bizleri ufuk açıcı bilgileriyle aydınlattıkları için şükranlarımızı sunuyoruz.

Ayrıca Zirve’nin başarıyla gerçekleşmesinde desteklerini esirgemeyen TİDE ve MÖDAV’ın Yönetim Kurulu Başkanları ve üyelerine, özverili ve gönüllü emek veren Bilim Kurulumuza, Organizasyon ve Düzenleme Komitemize, Akademik İlişkiler ve Kurumsal İletişim Komitemize, Denetim Kulüplerimize, TİDE Ofis çalışanlarına, ilgi ve katılım gösteren bilim, iş ve meslek insanlarına, katkı ve destek veren tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Atalarımızın bizlere armağanı olan bugünümüz ve yarınımızın teminatı Cumhuriyetimizin 100. yılı kutlu olsun!

Türkiye İç Denetim Enstitüsü

Cumhuriyetimizin 100. Yılında Anıtkabir'i Ziyaret Ettik

12 EKİM 2023 PERŞEMBE

ANITKABİR VE KURTULUŞ SAVAŞI MÜZESİ ZİYARETİ



Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) olarak, ilkini 2015 yılında Çanakkale'de, ikincisini 2017 yılında Sakarya'da üçüncüsünü 2019 yılında Samsun'da ve dördüncüsünü ise 2021 yılında pandemi koşulları gereği çevrim içi düzenlenen TİDE Gelecek Okulu-Gelecek Zirvesi etkinliğinin beşincisi, 12-13-14 Ekim 2023 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi.

Gelecek Zirvesi 2023, Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) ve Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) iş birliğiyle, Ankara'da Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ev sahipliğinde düzenlendi.

Gelecek Zirvesi etkinlikleri, 12 Ekim 2023 Perşembe günü yapılan Anıtkabir ziyaretiyle başladı. TİDE ve MÖDAV'ın yönetim kurulu başkanı ve üyeleriyle birlikte bilim ve meslek insanları ve öğrenciler de yürüyüşte yerini aldı.

Cumhuriyetimizin 100. yılında Cumhuriyetimizin Kurucusu Ulu Önder Gazi

Mustafa Kemal Atatürk'ün ebedî istirahatgâhı olan Anıtkabir de Aslanlı Yol'dan yürüyerek tören alanına geçiş yapan heyet, çelenk taşıyan askerleri takip ederek, Anıtkabir'de Atatürk'ün mozolesinin bulunduğu mekana ulaştı. Burada çelenk sunumu yapıldıktan sonra saygı duruşunda bulunuldu ve İstiklal Marşı okundu.

Muzaffer ve devrimci lider, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk, anıt mezarında sevgi, saygı, şükran ve minnetle anıldı. Tören sonrası Misak-ı Milli Kulesi'ne geçilerek, burada Anıtkabir özel defteri imzalandı.

Daha sonra, Milli Mücadele'nin yönetildiği, milli egemenlik düşüncesinin gerçekleştirildiği, Cumhuriyetin ilan edildiği ve ulusal bağımsızlığımızın anıtı olan ilk meclis binası, (Kurtuluş Savaşı Müzesi) ziyaret edildi.

Kurtuluş Savaşı Müzesi'ni gezen Zirve katılımcıları, Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının Kurtuluş Savaşı sürecinde vermiş oldukları mücadeleyi, Milli Mücadele hareketinin hangi koşullar altında gerçekleştirildiğini ve zor şartlar altında kazanılan zaferin izlerini bir kez daha yerinde görme imkanı yakaladı.

Saltanatı ve hilafeti ortadan kaldırarak çağdaş bir siyasal düzeni Türkiye'ye kazandıran Cumhuriyet'in 100. yaşı kutlu olsun... Daha nice 100 yıllara...



KURTULUŞ SAVAŞI MÜZESİ ZİYARETİ VE ÖZEL OTURUM



“Cumhuriyetimizi ilelebet payidar kılacak değerlerimizin mevcut olduğu hafızanın içindeyiz

Ali Kamil UZUN

TİDE Kurucu ve Onursal Başkanı

Türkiye Cumhuriyetinin Kıymetli Evlatları,

Milli Mücadele'nin yönetildiği, milli egemenlik düşüncesinin gerçekleştirildiği, cumhuriyetin ilan edildiği, ulusal bağımsızlığımızın anıtı olan tarihi mekânda birlikteyiz.

Mondros Mütarekesi ile tarihten silinmek istenen bir milletin yedi düvele karşı ilelebet varlığını haykırdığı, geleceğini inşa ettiği mekânın içindeyiz.

Muzaffer ve devrimci bir liderin milleti ve ordusuyla kazandığı zaferlerin taçlandığı yerdeyiz.

Hayallerinden asla vazgeçmeyen inançlı, tutkulu ve coşku dolu içten yanmalı yurtsever insanların ilham veren, gelecek için hayalleri olan herkese, bu hayalleri gerçekleştirmede güven ve cesaret veren, yol gösteren öykülerinin bulunduğu tarihi kurumsal bir değer içindeyiz.

100. yılında, Cumhuriyetimizi ilelebet payidar kılacak değerlerimizin mevcut olduğu hafızanın içindeyiz.

Ne mutlu ki bizlere, milletimizin öz ve aziz varlığı olan Cumhuriyetimizin evlatları olarak kutlu günün yaşandığı tarihi mekânda birlikte olmanın gurur ve bahtiyarlığını yaşıyoruz.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, içinde bulunduğumuz mecliste cumhuriyetin ilanı ve cumhurbaşkanı seçildikten sonra, tarifi mümkün olmayan duygularla üzerinde bulunduğum bu kürsüden yaptığı konuşmada;

“Milletimiz kendisinde var olan vasıfları ve değeri, hükümetin yeni adıyla (cumhuriyet ile) medeniyet dünyasına çok daha kolaylıkla gösterebilecektir. Türkiye Cumhuriyeti, dünya devletleri arasında tuttuğu yere layık olduğunu eserleriyle ispat edecektir. Türkiye Cumhuriyeti mesut, muvaffak ve muzaffer olacaktır. Daima milletin sevgi ve güvenine dayanarak hep birlikte ileri gideceğiz.”

Sözleriyle paylaştığı düşünceleri, cumhuriyetimizin geleceği emanet edilen evlatları olarak bizlere önemli rol ve sorumluluklarımızın bulunduğunu, rol ve sorumluluklarımızın gereğinin yerine getirilmesinde ise muhtaç olduğumuz kudretin değerlerimizde mevcut olduğunu ifade ediyor.

Bugün, cumhuriyetin evlatları olarak bizlere düşen sorumluluk; Ata'mızın, atalarımızın kurduğu ve emanet ettiği cumhuriyeti ilelebet payidar kılmaktır. Bu sorumluluğumuzun gereğini yerine getirmenin güvencesi; bilim ve aklın rehberliğinde, değerlerimizden aldığımız güçle, çağdaş uygarlık seviyesi üzerine çıkma idealimizin verdiği ilhamla yarının insanı olmak için çalışan, değer üreten genç fikirli insan olmaktır.

Dün, bu mecliste savaş ve yokluk içinde yarına çıkış arayışı, bugün alın teri ve el emeği yerine akıl teri ile hızla gelişen bilgi toplumunun şekillendirdiği, geleceğe ortak olmak için yarının insanı olmayı gerektiriyor.

Cumhuriyetimizin kıymetli evlatları,

Türkiye Cumhuriyeti, sizlerin hayal gücünde ve akıl terinizde yükselecek ve sonsuza dek yaşayacaktır.

Atalarımızın bizlere armağanı olan bugünümüz ve yarınımızın teminatı cumhuriyetimizin 100. yılı kutlu olsun!

Umutsuzluğun hâkim olduğu koşullarda umut olan, Anadolu topraklarında umudu yeşerten yarının insanı olan Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün, vatan ve cumhuriyet uğruna hayatını adayan güzel insanların aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyor, sevgi, saygı, şükran ve minnetle anıyorum.

Ruhları şad olsun!

Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti!..



“O büyük insanlar, burada bu sıralarda bu kürsüdeydiler”

Prof. Dr. Orhan ÇELİK

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı

Değerli hocalarım, sevgili arkadaşlarım hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Esasında ben mekanların, eşyaların ruhu olduğuna inanıyorum. Milli Mücadele'nin, cumhuriyetin, demokrasinin ruhunun burada tesis edildiğini biliyorum. O büyük insanlar, burada bu sıralarda bu kürsüdeydiler. O zor dönemde burada Türkiye Cumhuriyeti'ni kurdular. Çağdaşlaşma, modernleşme mücadelesinin önemli bir basamağına burada geçtiler. Dolayısıyla burada söylenecek her şeyi söylediler.

Sizleri Ankara'da, bu güzel ve tarihi müzede misafir ediyor olmaktan dolayı mutluluğumu ifade etmek istiyorum. Hepinize saygılarımı sunuyorum.



“Benim en büyük eserim cumhuriyettir”

Elif KARSAVURAN

İstanbul Üniversitesi Öğrencisi

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını büyük bir coşku heyecan ve gururla kutladığımız bu günde, bizimle aynı duyguları paylaşan kıymetli katılımcılarımıza saygı ve sevgilerimi sunmayı bir borç bilirim.

Değerli konuklar,

İçinde bulunduğumuz bu bina 1920 yılında inşaatı yarım, pencereleri ve çatısında kiremitleri olmayan, gaz lambaları ile aydınlatılan tutanakların kese kağıtlarına yazıldığı bir görünüm içerisindeydi. İşte cumhuriyetimiz, 100 yaşına ulaşan yolculuğuna böyle, yokluklar içinde başladı. Ülkemizin kurtarılmasını ilk amaç olarak gören bu kahraman Meclis, kısa bir süre sonra “Türkiye Büyük Millet Meclisi” adını almış, aralarında muhaliflerin de yer aldığı 115 milletvekili ve ilk toplantıda başkan seçilen Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde başlattığı mücadeleyi çok büyük zorluklar altında sürdürmüştür. Bu Meclis, denetleyici ve çok sesli özelliği ve yokluklar içinde gösterdiği çalışmalarla, Milli Mücadele'ye çok önemli katkı sağlamıştır. Bugün ben bir Türk genci olarak bu konuşmayı gerçekleştirebiliyor, geleceğe dair yeni umutlar ve inançlara bakabiliyorsam, bunda 100 yıl önce bu sıralara oturanların fedakarlıkları sayesinde.

Biz bu toprakların bağrında yaşayan gençler olarak, üretkenliğimizi, hiçbir şart altında yılmayan azmimizi ve irademizi geçmişten aldığımız güçle bugünlere taşımak zorundayız. Elbette ki, zorlanacağımız anlar olacaktır. Çünkü yürüdüğümüz yollarda zorlu engeller hep bizleri beklemekte.

Gelecek kaygısı, sınavlar, stres belki de en baskın olanları olacak lakin sanmayın ki bu engeller sadece bizlerin gençliğinin ayrılmaz parçasıydı. 100 yıl önce o dönemin gençlerinin daha önemli kaygıları ve biricik bir ülküleri vardı: “Tam Bağımsızlık”

Mustafa Kemal Atatürk Nutuk'ta, “Benim en büyük eserim Cumhuriyettir.” demesinin sebebi budur. Harabe olmuş elindeki avucundakileri savaşlarla bitirmiş bir ülkenin tekrar aynı zor durumlara düşmemesini, manda ve himaye altında emperyalist ülkelerin kuklası olmamasını sağlamak en büyük eserdir. Fakat Atatürk şunu çok iyi bilmekteydi, cumhuriyet, devrimlerle beslenmezse istediği muasır medeniyetler seviyesine yükselemezdi.

Değerli dinleyiciler,

Ders kitaplarında okuduğumuz, adeta ezberlemek zorunda kaldığımız devrimlerimiz sadece Batı uygarlığının yakalamak için yapılmış, yüksek bir zümreyi ilgilendiren bir gelişme olarak kalmadı. Atatürk, emperyalizme karşı bağımsızlık, gericiliğe karşı devrimcilik düşüncesinin halkla buluşması için çok çaba gösterdi. Anadolu'yu karış karış, köy köy gezerek herkesle buluşmayı amaçladı. Bugünlerde bile tam anlamıyla oturamadığımız ve hep birer sorun olarak karşımıza çıkan “eğitim”, Atatürk'ün en kıymetli devrimiydi çünkü devrim kendisini sürdürecektir kadroları ancak eğitim yoluyla oluşturabilir. Atatürk Kurtuluş Savaşı'nın en zorlu anlarında Maarif kongresini toplarken veya savaş sırasında bile kitap okumaya ara vermezken, bizlere öğrenme aşkını ve öğretme açlığını, sonuna kadar gösteriyordu. Ne yazık ki, bugünün gençleri olan bizler okumayı, öğrenmeyi ve dinlemeyi çoktan bir kenara bıraktık. Oysa Atatürk, “Bütün ümidim gençliktedir” derken, gençliğin her zaman kendine güvenini ve bir gün onlara bırakılacak yüksek görevleri gerçekleştirebilecek kudret ve yetenekleri güçlendirmek için yapılması gerekenleri iyi bilen ve bulup uygulayan

bir olacağı bilincindeydi. O omuzlarımızın üstündeki yükleri unutmamamız gerekiyor. Yaptığımız her yanlışta veyahut doğrudaki baktığımızda ne zor şartlarda bugünlere geldiğimizi görüp ders çıkarmalıyız. Türk İstiklal ve Cumhuriyetini muhafaza ve müdafaa edebilmek için mutlaka Atatürk'ün gösterdiği aydınlık yolda yürümek mecburiyetindeyiz. Başka çaremiz yoktur.

Değerli dinleyenler,

Atatürk'ün gençliği, Atatürk gibi büyük davalar peşinden koşan, kendisine ilimi ve irfanı hedef seçen, çağdaşlaşmayı önce ilim ve teknikte gören ve bu yolda araştıran, çalışan ve bulan... Türk Kültürü oluşturmaya amaçlayan ve yerine getiren; hedefini iyi koyan, mücadelesini her türlü kültür emperyalizmiyle yapan bir gençliktir. Atatürk'ün felsefesini, ilkelerini anlayan ve anlatabilen bir gençliktir. Türk Gençliği ancak yararsız yerlerde değil, kütüphanede, laboratuvarlarda, okullarda, spor sahalarında Ata'sına layık olabilir. Türk gençliği, Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı kalarak, O'nun gösterdiği hedef olan Türk Milleti'ni çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne ulaşmasını sağlayacaktır. Bizler kaldığımız her zor durumda geçmişinden feyz alarak ilerlemek zorundayız. Çünkü geçmiş kitaplarda yazılan birkaç satırdan ibaret değildir. Bir milletin geleceği geçmişinde saklıdır.

Ey Büyük Atatürk, açtığın yolda gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime, bütün Türk gençliği adına ant içerim.



“Milletin egemenliğini temsil eden binayı millet kendisi tamamlıyor”

Fatma Hicret UN

Kurtuluş Savaşı Müzesi Müdürü

Değerli konuklar, hepimiz hoş geldiniz.

Böyle güzel bir etkinliğe ev sahipliği yapmak bizim için hem keyif hem de heyecan verici. Biz burada pek çok kuruma ev sahipliği yapıyoruz ama gençleri görünce daha çok heyecanlanıyorum. Bu binanın önemine ait çok güzel konuşmalar yapıldı. Ben binanın tarihçesinden bahsedeceğim.

Burası aslında meclis binası olarak tasarlanmadı. 1916 yılında İttihat ve Terakki'nin Kulüp Binası olarak yapımına başlanıyor. Harbiye Nazırı Enver Paşa'nın emriyle inşaat başlıyor. Ancak 1. Dünya Savaşı şartlarında yapıldığından, 1918 yılına gelindiğinde özellikle Mondros Antlaşması imzalandıktan sonra zaten halihazırda ekonomik sıkıntılarla birlikte malzeme sıkıntısı da var. Bir de üzerine İttihat ve Terakki Partisi de kapanınca inşaat yarım kalıyor. Yarım kalmasından kasıt aslında dört duvar yani kagir kısmı tamamlanıyor. Üst örtü sistemi yani çatı açık kalıyor. Bu arada bir ateşkes antlaşması imzalanmasına rağmen yavaş yavaş işgal başlıyor. 15 Mayıs 1919'da İzmir işgale uğruyor. Mustafa Kemal Paşa, 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkarak Milli Mücadele'yi başlatıyor. Bu arada işgal kuvvetleri yavaş yavaş Ankara'ya 7. maddeye dayanarak geliyorlar. Asayiş sağlama

bahanesiyle İngilizler Tarihi Gar Binası'na yerleşiyorlar. Fransızlar da bu binanın karşısındaki Millet Bahçesine konuşlanıyor. Fransız komutanın da bina yarım kalmış olmasına rağmen buradaki ilk odayı (şu anda burası mescit) kendisine makam odası yaptığı hatta binanın önüne de bir Fransız bayrağını astığı bazı gazeteciler tarafından söyleniyor.

27 Aralık 1919 tarihinde, Mustafa Kemal Paşa kongreleri tamamladıktan sonra Ankara daha güvenli olduğu için buraya geliyor. Daha önce açılan ve sonra kapatılan son Osmanlı Mebusan Meclisi yeniden açılıyor ve Misak-ı Milli Kararları, 28 Ocak 1920 de Meclis-i Mebusan'da onaylanıyor. 16 Mart 1920'de İngilizler tarafından İstanbul resmen işgal ediliyor ve ne yazık ki 18 Mart 1920 tarihinde de son Osmanlı Mebusan Meclisi basılıyor. Daha güvenli ortama geçene kadar otumlara ara veriliyor. Mustafa Kemal Paşa ve temsil heyeti zaten Ankara'da. 19 Mart 1920'de bir tamim yayınlanıyor ve deniliyor ki; “Olağanüstü yetkilere sahip meclisi Ankara'da toplayacağız. Yeniden seçimler yapılsın ve peyderpey vekillerle Ankara'da buluşalım.”

Bu arada İngiliz ve Fransız askerleri Ankara'yı terk etmiş. Yeniden ve sıfırdan bir meclis binası yapmak mümkün değil. Balkan Savaşları, akabinde Birinci Dünya Savaşı sonra Milli Mücadele dönemi başlayınca zaten ciddi bir malzeme sıkıntısı yanında ekonomik zorluklar olunca, İttihat ve Terakki'nin binasını biz tamamlayalım diyorlar. Meclisin tamamlanma hikayesi bizim için de önemli, dünya parlamento tarihine bakıldığında bir ilk çünkü ilk defa milletin egemenliğini temsil eden binayı, millet kendisi tamamlıyor. Vekillerin anılarında geçer ve şöyle anlatırlar; “Bina yapılırken kiremit satın aldık ama sonrasında kiremit kalmadı. Tam ümitsizliğe düştüğümüz anda, kafamızı kale tarafına çevirdiğimizde, kale civarında yaşayan halkın kucaklarında kiremitlerle binaya doğru geldiklerini gördük.” Bu şu demek, kendi evlerinin kiremitlerini söküp, meclise getirip, meclisin çatısını aslında halk tamamlıyor. Okullardan sıralar, kahvehanelerden sobalar geliyor. Ankaralı marangozlar bu kürsüyü yapıyor. 20. Kolordu askerleri buranın inşaatın tamamlanmasında çalışıyorlar. Özellikle zabıt katiplerinin anılarında geçer; “Not alacak, yazı yazacak masamız yoktu. Satın alacak paramız da yok-

tu. Artık gazetelerin konulduğu kasaları ters çevirip masa yaptık.” Sevgili öğrencimizin de anlattığı gibi, gazete kağıtlarının kenarlarını, telgrafların boş alanlarını zabıt katipleri not almak için kullanıyorlar. Öyle bir imkansızlıktan bahsediyoruz. O dönem elektrik yok, gaz lambasıyla aydınlanıyor. Bina karşısındaki Millet Bahçesi’nde yer alan restorandan zaman zaman binaya elektrik hattı çekerek, elektrik sağlıyorlar. Dükkan sahibi eğer dükkanı kapatacaksa, elektriği de kesmek durumunda, meclise haber veriyor. Üç defa yakıp söndürüyor. Bu şu demek. Ben yarım saat sonra restoranı kapatıyorum, elektriği keseceğim, önleminizi alın. Bu şartlar altında 23 Nisan 1920 tarihinde yaklaşık 115 milletvekiliyle burası Büyük Millet Meclisi adıyla açılıyor. Bazı kaynaklarda 115 bazı kaynaklarda 120 vekil olduğu söyleniyor. Bunun net olmamasının sebebi illerde seçimler yapıldıktan sonra vekiller Ankara’ya gelecek ama bazıları para bulamadığı için Ankara’ya gelemiyor. Bazıları işgal dönemi olduğu için yolda şehit düşüyor. Bazıları da yetiştirilmiyor. Gelenler de heybesinde halkın kendisine verdiği pirinç, tuz, şeker bunlarla birlikte geliyor. Yaklaşık bir sene milletvekilleri maaş alamıyor. Burası dört sene kadar kullanılıyor. Milli Mücadele’nin merkezi hem ilk meclis binası aynı zamanda bir karargah gibi de düşünülebilir. Bu yüzden dünya parlamento tarihinde bir ilk diyebiliriz.

Dünyada hiçbir parlamento bu kadar büyük boyutlu ulusal bir savaşı yönetmemiş. Aynı zamanda dünyada hiçbir vekil, meclis başkanı, başkomutan sıfatıyla savaşa gitmemiş. Dolayısıyla dünyada tek diyebiliriz.

Burası dört sene kullanıldıktan sonra artık ihtiyaca cevap vermiyor, vekil, memur sayısı artıyor. Yönetim şekli değişiyor ve ikinci hizmet binasına geçiliyor. Burası Cumhuriyet Halk Fırkası’nın hizmet binası oluyor. Daha sonra 1961 yılında TBMM Müzesi adıyla faaliyetini sürdürüyor.

Bu imkansızlıklar içinde burası meclis binası olarak kullanıldığı dönemde, savaş zamanında tarihi kararlar bu küçük salonda alınıyor. Elektriğin olmadığı, okul sıralarının olduğu bu salonda alınıyor. 1921 Anayasası Teşkilat-ı Esasiye burada yazılıyor. 12 Mart 1921 tarihinde İstiklal Marşı bu salonda kabul ediliyor. Saltanat bu salonda kaldırılıyor. Mustafa Kemal’e Başkomu-

tan unvanının verilmesi yine bu salonda, Sakarya Meydan Muharebesi sonrası Gazi unvanının, Mareşal rütbelerinin verilmesi yine bu salonda kabul ediliyor. Bu sene 100. yılını yaşıyoruz. Aynı zamanda Ankara’nın başkent olmasının 100. yılı ve bu salonda ilan ediliyor. Nihayetinde cumhuriyet bu salonda kuruluyor. Ön taraf bakanlar kurulu sıraları, hokka takımlarının olduğu yer zabıt kürsüsü günümüzde stenograflarının oturduğu yer. Burası konuşmacı kürsüsü. Üstümde kalan yerse meclis başkanlığı kürsüsü. Sağ ve soldaki sıralarda milletvekilleri sıraları yer alıyor. Kürsünün arkasında bir levha var. Aslında çok önemli. Orijinal değil, orijinalini de burada muhafaza ediyoruz. Siyah kumaş üzerine altın varakla, Al-i İmran suresinin 159. Ayetinin bir kısmı olan nevafil mir emir. Hacı Bayram Veli’deki bir hattat yazıyor ve meclise armağan ediyor. En basit anlamıyla Türkçesi, aranızda istişare ediniz, birbirinize danışınız manasında ve bir genel kurul salonu için en uygun ayet denilebilir. Bazı zamanlarda da Şûrâ Suresi’nin 38. Ayeti asılı, onlar işlerini birbirine danışarak yaparlar anlamına geliyor.

Biraz da milletvekili anılarından bahsedeyim. Bir tanesi şöyle diyor ve bu aslında çok acıklı. Normalde vekiller seçildikçe Ankara’ya geliyor, bu binanın karşı çaprazında şu an ne yazık ki günümüze gelmemiş olan Darülmüallimin okulu yani erkek öğretmen okulu var. Oranın yatakhanelerini milletvekilleri kullanıyor. Bazıları eskiden sosyal bilimler üniversitesinin olduğu yerde eskiden Taşhan varmış ve hatta meydanın adı Taşhan olarak geçiyor. Parası olanlar orada kalıyor. Bazıları Keçiören’deki bağ evlerinde bazıları da kaledeki gayri Müslümlerin oturdukları evlerin odalarını kir alıyor. Bir tanesi tam vaktinde gelememiş, erkek öğretmen yurdunda yer bulamamış, ev, oda kiralayamamış. Binanın dışında başka bina yok ve burası komple bataklık. Şöyle yazıyor vekil; “Dışarda yatmıştım, üzerimde sadece halkın verdiği bir battaniye vardı, onu örtmüştüm. Bataklık sineklerinden uyuyamamıştım ve daha sonra sıtma olmuşum.” Taşhan’da kalanlar da pireleniyor. Binanın arka tarafına bir sağlık çadırı kuruluyor ve milletvekillerinin pire sorununu çözmeye çalışıyorlar. Zaman zaman erkek öğretmen okuluna namaza gidiyorlar. İçlerinden biri ezan okuyor ve sonrasında namaza duruyorlar. Yalnız sesi çok kötü olduğu için halk şikayet ediyor. Yani

beş vakit boyunca bu sesi dinlemek hoş değil diyorlar. Bu sefer içlerinde meclis açıldığında sadece milletvekilleri değil edebiyatçılar, yazarlar, şairler de geliyor. Şairlerden biri benim sesim güzel, ben okuyayım diyor. O da yanlış okuyunca halk çok sinirleniyor. Paşaya geliyorlar böyle bir sorun var, nasıl çözelim diye soruyorlar. O da ilk odayı mescit haline getirelim, bir tane de imam tahsis edelim ve bu sorunu çözelim diyor. Ankara esnafı Ankara halkı zaman zaman kendi aralarında para toplayıp, meclise getiriyorlar. Bir gün biri diyor ki; “Toplu bir para meclise gelmişti, sevindim. Paşa odasında idi. Gittim, kapısını çaldım. Paşam bugün toplu para geldi. Uzun zamandır kursağımızdan et geçmedi, akşam pırzola yapayım mı ne dersiniz?” diyor. Paşa çok sinirleniyor. “Olur mu, pırzola yenilecek vakit değil, bulgur pilavı yapalım.” diyor. Böyle anılar da var. Dolayısıyla bu anıları okuduğumuzda şunu fark ediyoruz. Bu bina bir nevi yoktan var olmanın da bir simgesi. Bu şartlar altında yeni bir Türkiye Cumhuriyeti kuruluyor. İkinci Meclise geçtiklerinde, orada da yeni bir Türkiye inşası devrimlerle birlikte devam ediyor. Burası 15 Ekim 1924'te hizmete son veriyor ve 18 Ekim 1924'ten 27 Mayıs 1960'a kadar İkinci Meclis'te devam ediyor. Orası da artık devrimlerin binası haline geliyor.

Biraz da odadaki eserlerden bahsedeyim: Yan odamız, ‘Baş Katip’ makam odası, günümüzün genel sekreter odasına tekabül ediyor. Bu bina zaman içinde çok işlev değiştirdiği için bazı odalar orijinalliğini yitiriyor. 2021 yılı İstiklal Marşı'nın 100. yılının kabul olduğu için orayı bir anı odası haline getirdik. Mehmet Akif Ersoy aynı zamanda Burdur Vekili ve Milli Mücadele'ye değerli katkıları olmuş, camilerde verdiği vaazlarda Milleti Mücadele'ye sürekli davet etmiş. Temsil heyeti de bunu bildiği için ona vekillik teklif etmiş, o da kabul etmiş. Burada vekil olarak çalıştığı dönemlerde, Tacettin Dergahı'nda kalıyor. Tacettin Dergahı'nda kullandığı eşyalar ile Türk Ordusu'nun kendisine hediye ettiği Steiner marka tüfek yer alıyor. Yunan ordusu hem Sakarya Meydan Muharebesi'nde hem de Büyük Taarruz'da Steiner marka tüfekleri kullanıyor. Büyük Taarruz'dan sonra bu tüfekler Türk Ordusu'nun eline geçiyor. Milletvekillerine Sakarya Meydan Muharebesi'nde bizzat savaşmaya gidiyorlar. Bu bakımdan da dünya parlamento

tarihinde bir ilk diyebiliriz. Dünyada milletvekilleri bir yandan kanun çıkarıp, ertesi gün meydan muharebesine katıldıkları bir örnek yok. Türk Ordusu bir minnet duygusuyla ele geçirilen bu tüfekleri milletvekillerine armağan ediyorlar. Tüfeklerin dipçik kısımlarına Osmanlı Türkçesiyle, ‘Milli Zafer Hatırası’ olarak yazılıyor. Onun karşısındaki oda ‘Zabit Katipleri’ odası yani kalem odası. Buradaki görüşmeleri hızlıca not alıyorlar ve kalem odasında temize çekiyorlar. Okul sıraları ve evrak dolaplarından oluşan küçük bir oda. Onun yanındaki oda, ‘Komisyonlar Odası’, o da özgünlüğünü yitirmiş.

Milli Mücadele'nin kazanılmasında, silah ve haberleşme gücünün öneminden bahsetmek istedik. İmalat sanayi ustaları İstanbul'dan Adana'ya Ankara'ya silah kaçırıyorlar. Daha sonra burada bir tamirhane kuruyorlar. İmalat yapan Umum Müdürlüğü kuruluyor. Şimdiki Makine Kimya'nın temeli burada kuruluyor. Hatta tarihi binası da müze olarak işlevine devam ediyor. Cephe gerisinde çocuklar mermi üretirken kadınlar hem savaşa katılıyorlar hem İnebolu üzerinden mermi taşıyorlar. Aynı zamanda bir inşaat mühendisiymişcesine orduya ikmal sağlamak için dekovil hattı döşüyorlar. Bunları tamamen kadınlarımız yapıyor.

Haberleşme bizim için çok önemli. Meclis açılır açılmaz meclise ait Posta Telgraf Müdürlüğü kuruluyor ve haberleşme mors alfabesi üzerinden şifrelenilerek yapılıyor. Dünya literatürüne ‘Kağrı Komutanlığı’ da giriyor. 1921 yılında ‘Kağrı Komutanlığı’ diye komutanlık kuruluyor. İnebolu üzerinden kağnılarla mühimmat taşınıyor. Onun yanındaki oda, ‘Kulis’. Milletvekilleri orada oturuyor. Bu odada, 23 Nisan 1920 de Meclis binası üzerine çekilen ilk bayrak sergileniyor. Mustafa Kemal Paşa ile birlikte bazı birinci dönem milletvekillerinin şahsi eşyaları da bu salonda sergileniyor. Onun yanındaki odada da bizim için çok önemli ve Lozan anlaşmasının imzalandığı orijinal masa bulunuyor. 2008 yılında İsviçre Konfederasyon Başkanı iki ülkenin diplomatik ilişkilerinin başlangıcının 80. yıl dönümü vesilesiyle ülkemize armağan ediyor çünkü Lozan'ın bizim için ne kadar önemli olduğunu biliyorlar. Bu odanın yanındaki odayı ise sırayla kullanıyorlar. ‘Riyaset Divanı’ yani ‘Başkanlık Divanı’nın toplantısı bittiğinde, Bakanlar Kurulu toplantısına başlıyor. Buradaki hokka takımları meclisin açıldığı günden

kalan hokka takımları, yine milletvekillerinin bir kısmı İstanbul'dan Ankara'ya gelirken heybesinin içinde pirinç, şeker, tuz yanında hokka takımları da getiriyor. Onun karşısındaki çok küçük oda Mustafa Kemal Paşa'nın makam odası. Bu binada sadece Mustafa Kemal Paşa'nın odası var. İkinci Meclis binasına taşındıklarında artık parlamenter sistemde oturmaya başlıyor, bir başbakan kavramı da ortaya çıkıyor. Bir meclis başkanının, başbakanın, meclis idare amirinin, cumhurbaşkanının da makam odaları var. Son odamızda Mustafa Kemal'in talimatıyla oluşturulan 'Mescit' yer alıyor.

AÇILIŞ KONUŞMALARI





**“Ankara Üniversitesi
Cumhuriyetin bir eseridir”**

Prof. Dr. Orhan ÇELİK
Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı

Uluslararası Gelecek Zirvesi 2023 etkinliği için bir aradayız ve Mülkiye'ye hoş geldiniz diyerek sözlerime başlamak istiyorum. Mülkiye Büyük Amfi'de bulunuyoruz. Mülkiye'ye ilk gelenler ilk derslerini bu amfide alırlardı. Dolayısıyla her Mülkiyelinin hatırasında buranın özel bir yeri var. Artık sınıf olma özelliğini kaybetti, konferans salonu olarak kullanıyoruz. O kadar önemli bir yerdir ki burası, burada çıkan bazı kavramlar Türkiye'de başka yerlerde de kullanıldı. Örneğin salonun üst kısmında oturanlara yaylacı denilirdi. Herkesin bir yeri var ve kim, nerede oturacağını bilirdi. Bizim için çok özel bir mekanda, özel konukları ağırlamaktan duyduğumuz memnuniyeti bir kez daha ifade etmek isterim.

Cumhuriyetin 100. yılında gelecek konuşmak, gençlerle geleceği konuşmak çok önemli ve sorumluluk gerektiren bir faaliyet. Cumhuriyetin 100. yılında geleceği konuşacak pek çok kurum var ama ilk sayılacak kurumlardan biri de burası. Burası cumhuriyetin bir eseridir. 200 yıldır modernleşme çabasının somut karşılığıdır bu çatı. 200 yıldır Türkiye modernleşmeye çalışıyor, yol alıyor. Çok önemli aşamasını Cumhuriyet sayesinde yaşadık. Bu modernleşme çabasının her aşaması bu çatı altında yapıldı uygulandı. Mülkiye, 1859'da İstanbul'da kuruldu. 1859'da kurulma sebebi, Osmanlı'nın çöküşüne çare olmaktı. Osmanlı Devleti'nin ihtiyacı olan devlet memuru, vali, kaymakam yetiştirmektir. O kötü gidişe çare olarak düşünülüyordu. Kismen de çare oldu. Çağdaş Cumhuriyet kurulduğunda

da Atatürk'ün verdiği emirle ve onun verdiği isimle Siyasal Bilgiler Okulu ismiyle Ankara'ya taşındı. Biz bu ismi şerefle taşıyoruz, bugün de yarın da şerefle taşıyacağız. Cumhuriyet kurulduğunda biz 64 yaşındaydık. Genç Cumhuriyetin yetişkin bir kurumu olarak cumhuriyete hizmet ediyorduk. Cumhuriyete yaptığımız hizmetlerden önemli bir halkasını da bugün burada yapıyoruz. Ben bunun için de çok mutluluk duyuyorum. Sizleri burada ağırlamaktan memnuniyetimi ifade etmek istiyorum.

Sözü esas sahiplerine bırakarak, hepinize tekrar hoş geldiniz diyor, başarılı bir Zirve olacağına dair inancımı belirtmek istiyorum. Teşekkürler...



“Gençler, Cumhuriyetin ikinci yüzyılını sizler sürdüreceksiniz”

Prof. Dr. Nur İrem NUHOĞLU
Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE)
Yönetim Kurulu Üyesi, Başkan Vekili

Değerli misafirler sayın dekanım, rektör yardımcım, akademisyen arkadaşlarım TİDE ailesi, MÖDAV ailesi ve çok sevgili öğrenciler hoş geldiniz.

Öncelikle Ankara Üniversitesi yetkililerine ev sahipliği için TİDE adına teşekkür ederek ve TİDE Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Osman Bahri Turgut'un selam ve saygılarını ileterek konuşmama başlamak istiyorum.

İki senede bir yapılan Zirve'nin özellikle gençlere iç denetim mesleğini tanıtmak, mesleğe kazandırmak ve daha da önemlisi Zirve'yi fırsat bilerek gençlerimize geleceklerini etkileyecek mesajlar vermektir. Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılını coşkuyla kutladığımız bu yıl Zirve'nin temasını “Düşlediğin Gelecek Değerlerinden Gelecek” olarak belirledik. Bu temayla siz gençlere verilecek mesajları paylaşmak istiyorum.

Sevgili gençler; hepinizin hayalini kurduğu bir gelecek olduğu muhakkak. Ve bu geleceğin size huzur, mutluluk ve başarı ve tabii ki maddi imkanlar getirmesini beklemektesiniz çok doğal olarak. Düşlediğiniz geleceğe ulaşmak içinse, bu tema sizlere yolunuzu daha şimdiden üniversite yıllarınızdayken belirlemeniz gerektiğini söylüyor. Bir düşününüz olacak ve bu düşüneye ulaşmak için yolunuz olacak.

Peki, yolunuzu belirledikten sonra ne yapmanız gerekiyor, sizi neler bekliyor? Hiç de sakın ve durağan olmayan hayat yolunda karşınıza kontrolü-

nüzde olan veya olmayan pek çok etken çıkacak, sevgili öğrenciler. Hatta belki bu nedenle düşlerinizi ve yolunuzu değiştirmek zorunda kalacaksınız. İşte bu noktada tema çok önemli mesaj vermekte. Tema çıktığınız bu yolda, düşlerinize ulaşmak için giderken bu yolda, sizler yalnız değilsiniz. Sizlere eşlik edecek olan değerleriniz var. Onlar bu yolda sizin hızınızı ve hedefe ulaşabilmenizi belirleyecek. Şimdiki yeni gençlik tabiriyle söyleyeyim. Ulaşabilenizi belirleyecek. Ne kadar çalışkan olduğunuz ne kadar açık görüşlü olduğunuz ne kadar sabırlı olduğunuz ne kadar saygılı olduğunuz ne kadar yeniliklere açık olduğunuz ne kadar doğa sever olduğunuz ne kadar cesur olduğunuz ne kadar dinleyici olduğunuz ne kadar izleyici olduğunuz ne kadar dürüst olduğunuz ne kadar empati yapabildiğiniz ne kadar disiplinli olduğunuz... Sevgili öğrenciler bu liste çok uzun.

CEO'lar üzerine yapılan bir araştırmada, başarılı CEO'ların sahip olması gereken değerleri araştırmışlar. Akademik bir çalışma ve 70'in üzerinde değer belirlemişler. Dolayısıyla bu değerleri tekrar gözden geçirip, bu değerlere sahip olabilmek, sahipsek bunları geliştirmemiz lazım.

Sevgili gençler, siz geleceğimize sizsiniz. Cumhuriyetin ikinci yüzyılını sizler sürdüreceksiniz. Sizler Mustafa Kemal Atatürk'ün yolundan giderek Cumhuriyetin verdiği cesaretle, muasır devletlerin lideri olmamızı sağlayacaksınız. Sizlere güveniyoruz. Düşlerinizi belirleyin, yolunuzu çizin ve en olumlu değerlerle bu yolda ilerleyin sizleri destekliyoruz yolunuz açık olsun.



**“Cumhuriyet erdeme dayalı
bir yönetimdir”**

Prof. Dr. Nuran Cömert

*Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve
Dayanışma Vakfı (MÖDAV) Başkanı*

Saygıdeğer rektör yardımcım, saygıdeğer hocalarım, öğrenciler ve katılımcılar sizleri saygıyla selamlıyorum.

TİDE, MÖDAV ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin birlikte düzenlediği Gelecek Zirvesi 2023'e MÖDAV adına hepinize hoş geldiniz, diyorum. Şeref verdiniz.

Bilindiği üzere işletmelerin de ekonomilerin de başarısızlıklarında ilk sorulanan hep hesap, kitap işleri yani muhasebe ve etkisizliğinden ya da eksikliğinden şikayet edilen denetim olmuştur. Kimse de bunlar zaten işe yaramıyor, kaldıralım demez ve diyemez de çünkü her ikisinin yokluğu toplum için felaket demektir. Ne olursa olsun muhasebesiz ve denetimsiz işyeri faaliyeti düşünemezsiniz. Bütün medeni ülkelerde oldukça itibarlı mesleki alan olarak görünen muhasebe ve denetim, sağlam bir ahlaki duruş iyi bir akademik temel ve ileri bir yetkinlik seviyesi gerektirir.

Bu öneme istinaden 17 idealist bilim insanı 27 yıl önce bir araya gelerek, muhasebe biliminin bilim insanların ve araştırmalarının ülke genelinde elbirliğiyle geliştirilmesine katkı sunmak ve bu bağlamda sağlıklı bir bilimsel ortam yaratmak amacıyla Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı'nı kurdular. Ne güzel bir tesadüftür ki, aynı yıllarda ülkemizde eski teftiş geleneğinin artık tek başına yeterli olmadığını fark eden idealist müfettişler, proaktif denetimi hakim kılmak amacına yönelik olarak bir ara-

ya gelerek sivil bir mesleki kuruluş olarak Türkiye İç Denetim Enstitüsü'nü kurdular. Her iki kuruluş da 27 yıldır kendi mecralarında önemli bilimsel faaliyetler gerçekleştiriyorlar. Dahası düşlediği geleceğe yatırım yapmanın hem mesleğe hem de ülkeye en büyük hizmet etmek fikrinde olan bu iki kuruluş bundan 14 yıl önce bir araya gelerek resmi bir iş birliği protokolü imzaladılar ve bu protokol çerçevesinde arkalarına bir üniversite desteği alarak ortak pek çok faaliyet ve etkinlik düzenliyorlar. Bugün sizlerle birlikte gerçekleştirmekte olduğumuz Gelecek Zirvesi de bunlardan biri olup, temel gayesi çok yönlü, sağlam karakterli, zeki adayları kaynağında yakalayıp mesleğe çekmek ve bu meslekle ilgili toplumsal farkındalığı artırmaktır.

Cumhuriyetin 100. yılına denk gelmesi etkinliği çok daha önemli ve anlamlı kılıyor. “Düşlediğin Gelecek Değerlerinden Gelecek” temasıyla şekillendirdiğimiz program içeriği nerede, hangi değerlere, niçin sahip çıkmanız gerektiği konusunda bizleri aydınlatacak. Onur ve azimle yürütülen Milli Mücadelenin eseri olan Cumhuriyet, Türk tarihinde Türk'ün açtığı devirdir ve devrimlerin korunması gereken bir evrensel değerler silsilesidir.

“Özgürlük ve bağımsızlık benim karakterimdir. Ben milletimin en büyük ve ecdadımın en değerli mirası olan bağımsızlık aşkı ile dolu bir adamım. Çocukluğumdan bugüne kadar ailevi, hususî ve resmî hayatımın her safhasını yakından bilenler bu aşkı malumdur. Bence bir millete şeref, haysiyetin, namusun ve insanlığın vücut ve beka bulabilmesi mutlaka o milletin özgürlük ve bağımsızlığına sahip olmasıyla kaimdir. Ben şahsen bu saydığım vasıflara, çok ehemmiyet veririm. Ve bu vasıfların kendimde mevcut olduğunu iddia edebilmek için milletimin de aynı vasıfları taşımasını esas şart bilirim. Ben yaşayabilmek için mutlaka bağımsız bir milletin evladı kalmalıyım. Bu sebeple milli bağımsızlık bence bir hayat meselesidir. Millet ve memleketin menfaatleri icap ettirirse, insanlığı teşkil eden milletlerden her biriyle medeniyet icabı olan dostluk ve siyaset münasebetlerini büyük bir hassasiyetle takdir ederim. Ancak, benim milletimi esir etmek isteyen herhangi bir milletin, bu arzusundan vazgeçinceye kadar, amansız düşmanıyım.”

Bunları söyleyen Mustafa Kemal Ordu Müfettişi yani denetçi sıfatıyla yetki olarak Anadolu'da özgürlük meşalesini yakan bir liderdir. Bugün iç denetimin ve iç denetçinin ilk sırada tarif edilen etik kodu bağımsızlık ve tarafsızlıktır. Bu ahlaki davranışı içselleştirememiş olan biri denetçi olamaz. Atatürk'ün tarif ettiği evrensel değerleri içselleştirmeyenlerin denetçi olması da abesle iştirigaldir.

Aynı etik davranış bilim insanları için de ön koşuldur. Bağımsızlık ve tarafsızlığı içselleştiremeyen, özgür düşünceye kapalı birinin de topluma faydalı bilim insanı olması mümkün değildir. Cumhuriyet erdeme dayalı bir yönetimdir ve yine Atamızın sözleriyle; *“Cumhuriyet, düşünce, beden ve bilim bakımından güçlü koruyucular ister.”*

Birer vatandaş olarak ve daha da önemlisi bilhassa muhasebeci bilim insanı, denetçi olarak, erdeme dayalı yönetimi koruyabilmek için düşünce ve bilim bakımından sağlıklı birer koruyucu olmak mecburiyetindediriz.

Bu mecburiyetimizi yerine getirdikçe ancak ve ancak Ulu Önderimizin altını çizdiği gibi fikirlerde ve ruhlarda yarattığı güvenlik itibarıyla büsbütün yeni bir hayatın müjdecisi olan Türkiye Cumhuriyeti emniyet ve saadetin kefil olan prensiplerle medeniyet yolunda ilelebet yaşayacaktır.

Başarılı bir o kadar keyifli bir Zirve diliyor, bu organizasyona büyük emekler veren Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin çok değerli yöneticilerine, hocalarımıza, TİDE yönetimine ve tüm organizasyon ekibine, konuşmacılarımızı oturma başkanlarını gönülden kutluyor ve kendilerine çok teşekkür ediyorum. Katılımınız için her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum, her vesileyle buluşmayı diliyorum.

“Gençler ülkemizin geleceğini sizler inşa edeceksiniz”



Ali Kamil UZUN

*Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE)
Kurucu ve Onursal Başkanı*

Ankara Üniversitesi'nin Değerli Rektörü Sayın Prof. Dr. Necdet Ünüvar, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin Değerli Dekanı Sayın Prof. Dr. Orhan Çelik, MÖDAV'ın Değerli Başkanı Sayın Prof. Dr. Nuran Cömert, TİDE'nin Değerli Başkan Vekili Sayın Prof. Dr. İrem Nuhoğlu, meslek ailemizin değerli paydaşları, saygıdeğer bilim, iş ve meslek insanları, sevgili gençler; sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Hoş geldiniz!

İki yılda bir düzenlediğimiz Gelecek Zirvesi'nin beşincisini “Düşlediğin Gelecek Değerlerinden Gelecek” temasıyla Ankara Üniversitemizin ev sahipliğinde gerçekleştiriyoruz.

Ankara'nın Cumhuriyetin Başkenti oluşunun 100. yıldönümünde birlikteyiz.

Kutlu olsun!

Gelecek Zirvesi etkinliklerimiz, dün gerçekleştirilen Anıtkabir ve Kurtuluş Savaşı Müzesi ziyaretlerimiz ile başladı.

Muzaffer ve devrimci lider, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü kabrinde sevgi, saygı ve şükranlarımızla andık.

Milli mücadelenin yönetildiği, milli egemenlik düşüncesinin gerçekleştiril-

diği, cumhuriyetin ilan edildiği, ulusal bağımsızlığımızın anıtı olan ilk meclis binası, Kurtuluş Savaşı Müzesini ziyaretimizde tarifi mümkün olmayan duygular yaşadık.

Değerli Bilim ve Meslek İnsanları, Sevgili Gençler,

Ülkemizin ve meslek ailemizin geleceği olan üniversite öğrencisi gençlerimizi geleceğe daha donanımlı olarak hazırlamak amacıyla; Türkiye İç Denetim Enstitüsü olarak düzenlediğimiz Gelecek Zirvesi etkinliklerimizle temel amacımız; bu zirve kapsamında gençleri, akademik olarak hayata hazırlayan akademisyenler ve iç denetim mesleğinin profesyonelleri ile buluşturmak, Enstitümüzün rehberliğinde iletişim ve paylaşım ortamı oluşturarak gerek iş ve meslek dünyasına ilişkin bilgi, deneyim ve geleceğe dair öngörülerin, gerekse hayata ilişkin görüş ve önerilerin gençlere aktarılmasını sağlamak ve bu şekilde küresel alanda rekabet edebilecek yetkinlikte gençlerin yetişmesine katkıda bulunmaktır.

Akademik eğitim; küreselleşme ve bilgi toplumu olmanın etkisiyle artık fiziki mekânlarla sınırlı değil. Üniversite eğitiminin koşulları değişti. Üniversiteler bilgi toplumunun sunduğu araçlar ve bu imkânlardan yararlanmaları nedeniyle, bilgi yönetim merkezleri olarak değerlendiriliyor. Bu gelişme akademik eğitimin üretim araçlarını, koşullarını da değiştiriyor.

Bugün, plazalar ve kampüsler olmadan iş ve eğitimi sürdürüyoruz. Tüm kurumlar için dijital dönüşüme geçmenin ne kadar elzem olduğunu da bu süreçte gördük.

Yaşadığımız pandemi deneyiminden çıkarılacak çok ders bulunuyor. Yeni normal, çalışanların ve öğrencilerin katılımcılığıyla, aşağıdan yukarıya şekillenecek. Yaşadığımız pandemi sürecinde; işin yönetiminin herkesin sorumluluğunda bulunduğunu, işin, iş yerinin ve iş gücünün geleceğine ilişkin otonominin, yerinden çalışmanın önem kazandığını gördük, görüyoruz.

Teknolojik ve bilimsel gelişmelerin izlenmesi, geleceğin şekillenmesinde etkin olacak bireyler yetiştirilmesi ve yaşam boyu öğrenmeye odaklanı-

larak tüm toplumu eğitim sürecine dâhil edilmesinin stratejik bir öncelik olması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu amaçla;

Meslek insanı olarak, mesleğin şekillendirdiği değil, mesleği şekillendiren, geleceğin meslek insanı olmak,

Bir akademik kurum, bir akademisyen olarak, görevin, tek yönlü formatlayan eğitim ve öğretim faaliyeti olmadığı, geleceğin insanı olacak donanımlı bireyler yetiştirmek için öğrenmeyi öğreten koç olmak,

Gençler için ise, öğrenmeyi öğrenen olmanın geleceğe sorumlulukları olduğu yaklaşımıyla ortak akılla çalışmalar yürüttük ve yürütmeye devam ediyoruz.

Küresel alanda rekabet edebilecek, meslekte yeni atılımlar yapabilecek yetkinliklere sahip gençlerin yetiştirilmesi için akademik dünya ile işbirliğine önem veriyoruz.

Arzumuz bu toprakların kurumlarında yetişen meslek ve bilim insanlarının uluslararası başarılarına tanık olmaktır.

Akademik ve mesleki gelişim, değişim ve dönüşüm için yeni nesle kulak vermeli, onları dinlemeli, anlamalı, iki yönlü etkileşimle geleceği birlikte tasarlamalıyız.

Geleceği, geleceğin sahiplerine alan açarak, onlara öz güven kazandırarak, hayallerini gerçekleştirmeleri için cesaretlendirerek, güzel ve iyi gelecek tasarlayabileceğimize inanıyoruz.

Değerli Katılımcılar,

İnanırsak başarırız. Bugün işin kolayına kaçanların geleceğinin zor, zoru başarmayı hedefleyenlerin ise yaptıklarının olay olacağına inanan biri olarak, arzu ve hayallerimizle ilgili geleceğe umutla bakıyorum.

Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "*İnsanların ha-*

yatına, faaliyetine egemen olan kuvvet, yaratma, icat yeteneğidir” sözleri de geleceğin yönetilmesinde katılımcı, yaratıcı, etki odaklı eğitimin öneminin özlü bir ifadesi olarak değerlendirilmelidir.

Ünlü bir düşünürün ifade ettiği gibi, “Bir insanın yüreğini ve aklını anlamak için, başardıklarına değil, istediklerine bak...” sözleri öz geçmişimizin farkımızı fark ettirmeye yetmediğini, öz geleceğimizi tasarlayanın geleceğe hazırlanmak için önemini gösteriyor.

Üniversite sıralarında geleceğe donanımlı hazırlanabilmelerini sağlayabilmek için öz gelecek tasarımı konusunda gençlerimizin farkındalığı sağlanmalıdır.

Değerli Hocalarım, Meslektaşlarım,

Bugün gençlerimiz geleceğini yurt dışında arıyor. Yaşamakta olan bir arayış mı, yoksa bir kaçış mı?

Mustafa Kemal’in Cumhuriyet’in ilk yıllarında devlet bursuyla Avrupa’ya gönderilen öğrencilere gönderdiği telgrafla, “Sizi bir kıvılcım olarak gönderiyoruz; gür alevler halinde dönmelisiniz!” dileğini hatırlayalım.

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılını karşıladığımız, yüzüncü yılını kutladığımız bir dönemde; cumhuriyet yüzyıllarını sonsuz kılmak, çağdaş uygarlığın ötesi ileri bir toplum olmak için Mustafa Kemal’in gösterdiği hedefleri düşünelim.

Gerçekler önümüzde geleceği hissedelim, kendimizi fark edelim.

Gelecek; bugün bir kıvılcım, yarın gür alev olacak bir nesil istiyor.

Her birimizin yaşanan, yaşamakta olanlara ve geleceğe karşı rol ve sorumluluğumuz bulunuyor.

Sevgili Gençler,

Toplumsal hafızamızda saklı değerlerimizden ilham alarak, yetkinlikleriniz, değer yaratan hizmetleriniz, yetiştireceğiniz insanlar ile yenilikler ve

değişimi kendiniz için geliştirme ve olgunlaştırma fırsatı olarak görerek ülkemizin geleceğini inşa edeceksiniz.

Değerli Hocalarımız,

Geleceğimizi sizler yetiştireceksiniz...

Değerli Meslektaşlarım,

Sizler de ustası olduğunuz mesleğin kuşaktan kuşağa devamı için el vermelisiniz...

Değerli Katılımcılar,

TİDE ve meslek ailesi olarak sorumluluğumuzun bir gereği, MÖDAV ve Üniversitelerimiz ile işbirliğine önem ve öncelik veriyor, gençlerimizin iş ve meslek dünyamızla buluşmaları için imkân sağlıyoruz.

Bu anlayışla, TİDE ve Akademik İlişkiler Komitesi olarak; iki yılda bir düzenlenen Akademik Forumlarımızın yanı sıra iki yılda bir gençler için de Gelecek Zirveleri düzenliyor, üniversitelerimizde denetim kulüplerinin kurulmasını teşvik ediyor, mesleğimiz profesyonellerinin birikimlerini paylaştığı TİDE İç Denetim Seminer Derslerimiz, TİDE Academia Dergimiz ile mesleki akademik yayıncılık ve araştırmalar konusunda mesleğin akademik gelişimi için değer yaratıyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Sözlerimi, küresel ve ulusal paydaşlarımızla birlikte akademik ve mesleki olarak geleceğimizi şekillendirdiğimiz bu platformun organizasyonuna destek olan kişi ve kurumlara teşekkürlerimi ifade ederek tamamlamak istiyorum.

Gelecek Zirvesi 2023 etkinliğimizin gerçekleştirilmesinde kurumsal desteğini esirgemeyen akademik ortağımız MÖDAV’ın Değerli Başkanı ve üyelerine, Ev sahipliği için Ankara Üniversitesi Rektörlüğü’ne, Akademik ve İdari Birim Yöneticilerine, Bilim Kurulumuz Onursal Üyesi Prof. Dr. Ömer

Lalîk'e, Bilim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. Melih Erdoğan ve Bilim Kurulu üyelerimize, TİDE Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyelerine, Forum Organizasyon ve Düzenleme Komitesine, TİDE Akademik İlişkiler ve Kurumsal İletişim Komitelerine, TİDE Genel Müdürü ve çalışanlarına, forum katılımcıları bilim ve meslek insanlarına, öğrenci kulüplerimize ve öğrencilerimize teşekkür ediyorum.

TİDE, MÖDAV ve Üniversite işbirliği sürecini başarı ile yöneten, iletişim ve koordinasyonu sağlayan Emrah Ertugay hocamıza, İbrahim Özışık ve Volga Görkem Erol'a emekleri için teşekkürlerimi sunuyorum.

Uluslararası Gelecek Zirvesi 2025 için ev sahipliğini üstlenen İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi'ne teşekkürlerimi ve başarı dileklerimi iletiyorum.

Değerli Bilim ve Meslek İnsanları, Sevgili Gençler,

TİDE olarak Cumhuriyetimizin ilk yüzyılının son çeyreğine yetiştik.

Bugün genç bir cumhuriyet kurumu olarak, Cumhuriyetimizin gelecek yüzyıllarının inşa edilmesinde söz sahibi olmak için gençliğimizle, hayallerimizle, heyecanımız ve yüksek enerjimizle Türkiye için değer, geleceğe güvence olmanın sorumluluğu ile asla vazgeçmeyeceğimiz değerlerimizle bize emanet edilen cumhuriyetimizi ilelebet payidar kılmak için çalışacak, birlikte değer üreteceğiz.

Atalarımızın bizlere armağanı olan bugünümüz ve yarınımızın teminatı Cumhuriyetimizin 100. yılı kutlu olsun!

Umutsuzluğun hâkim olduğu koşullarda umut olan, Anadolu topraklarında umudu yeşerten yarının insanı olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün, vatan ve cumhuriyet uğruna hayatını adayan güzel insanların aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyor, sevgi, saygı, şükran ve minnetle anıyorum.

Ruhları şad olsun!

Yolumuz açık, geleceğimiz kutlu olsun!

**“Yüksek emellere, yüksek hayal,
çaba ve irfanla ulaşabiliriz”**



Abdulvahap TOSUN

Marmara Üniversitesi Denetim Kulübü

Değerli hocalarım değerli öğrenci arkadaşlarım değerli katılımcılar;

TİDE ve MÖDAV iş birliğinde, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ev sahipliğinde düzenlenen, “Düşlediğin Gelecek Değerlerinden Gelecek” temalı, Uluslararası Gelecek Zirvesi 2023 etkinliğine hoş geldiniz.

Bakıldığında dün kendisinden önceki zamanın geleceğiydi. Yarın ise bizim zamanımızın kaçınılmaz, tahmini güç belki de akla sığmayacak faktörlerin bir araya gelerek oluşturacağı durum olacaktır.

Kimi zaman duraklarımızın adı acı, yolları ise çukur dolu olacakken kimi zaman duraklarımızın adı sevinç, yollarımız gayet dümdüz, ferah olacaktır. Koşullar ne olursa olsun bizler geleceğin emeği, zihni, değeri ve neferi olarak, tüm kurulan hayallerin, görünen düşlerin bugün 100. yılında bulunduğumuz faziletin, muhafaza ve müdafaa etmekle mükellef mirasçıları olduğumuz gerçeğinin yüksek bilincinde hareket etmeliyiz.

Bunu da Nutuk'un Türk gençliğine bıraktığın “Emanet” başlıklı bölümünde; “Bugün ulaştığımız netice, asırlardan beridir çekilen milli musibetlerden doğan uyanışın ve bu aziz vatanın her köşesini sulayan kanların bedelidir. Bu neticeyi Türk gençliğine emanet ediyorum.” diyerek en büyük mirasını bırakacak kadar gençliğine güvenen, bizi neyin yaralayacağını bilen ve bunu tamir edecek sözlere değer olduğumuzu düşünen bir liderin

bulunabileceğiniz ahval ve şartları öngörerek hayati öğütler veren bir dâhinin Gazi Başkomutan Mustafa Kemal Atatürk'ün silah arkadaşlarının ve kahraman Türk halkının emaneti olduğunu bir an bile unutmamalıyız.

Tek başına mücadele etmenin güç olduğu her durumda sevginin, saygının, hoşgörünün ve barışın çatısı altında birleşmeli, birliğin ve dayanışmanın ise en güçlü mücadele tarzı olduğundan kuşku duymamalıyız. Asıl çaba göstermek zorunda olduğumuz erdem ve kültür olarak önde gelen bir ulus olmaktır.

Dün yaşanan gelecek, hayali kurulan düşlenen bir gelecek miydi? Yoksa dahili ve harici faktörlerin farklı bir tezahürü müydü? Bugün daha önce düşünmüş bir gelecekte mi yaşıyoruz? Yoksa henüz potansiyelini gerçekleştirilememenin verdiği hüznle dahili ve harici faktörlerin yarattığı mücadelenin gençlerimiz ya yarın için gelişimin ve dinamizmin dünyasında var olma ve yükselme mücadelesinde biz de varız diyebilmek için çok çalışmalı, hata yapmalı, öğrenmeli, paylaşmalı, fikirler edinmeli, ve diğer fikirlerle bir araya gelip daha üstün fikirlerin önünü açmalıyız. Farklı fikirleri dışlamak şahane bir manzarayı görmezden gelmektir. Bu bilinçte olmalıyız. Hayallerimiz olmalı. Her hayal kendi yargıcıyla gelse dahi, hayal kırıklığı canımızı en çok yakan olgu olsa dahi yüksek emellere yüksek hayal, çaba ve irfanla ulaşabiliriz.

Cumhuriyetimizin 100. yılında artık değerlerimizin ne olduğu konusunda keskin kavgaları bir kenara bırakmalıyız. Bilimle akılla, mantıkla ve vicdanla geleceğin yazarlarından olmalıyız. Yarın olacağız. Yarın olduğumuzda o günler için yine bir kurtarıcı bir kahraman mı bekleyeceğiz? O halde bize bir kahraman bir kurtarıcı arama diyen kahramanımızdan hiçbir şey öğrenememişiz demektir. Bir zamanlar kurduğu düşler, hayaller, makus tarihini değiştirdiği bir milletin devraldığı mirasta hala yatıyor. Sonuçta, düşlediğimiz gelecek değerlerimizden gelecek.

100 Yıl Önce Türkiye



Prof. Dr. Temuçin Faik Ertan
Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi
Enstitüsü Balkan Çalışmaları Ana Bilim Dalı
Başkanı

Sayın rektör yardımcım, sayın dekanım, TİDE ve MÖDAV'ın sayın genel başkanları, değerli konuklar, değerli hocalarım; Uluslararası Gelecek Zirvesi 2023'e hoş geldiniz.

TİDE için burada olmak benim için mutluluk verici çünkü ben de TİTE (Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü)'den geliyorum. İsim benzerliğimiz de var. Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü 1942 yılında kuruldu. Enver Ziya Karal, Afet İnan ile başlayan TİTE'de, uzun yıllar ben de müdürlük yaptım. Çok da gurur duydum. Ben, Cumhuriyetin Cumhuriyetçi Cumhuriyet Tarihçisiyim. Kendimi de böyle tanımlıyorum. 100. yılın yerel ve merkezi yöneticiler tarafından da daha görkemli daha görünür şekilde kutlaması gerektiğini düşündüğümü de belirtmek istiyorum.

Geçtiğimiz günlerde Adıyaman'ın Besni ilçesine gittim. Taşraya neden gittim? Taşra, cumhuriyetin 100. yılıyla ilgili olarak daha çok heyecan duyuyor. Besni depremde yıkılmıştı. Besni Eğitim Vakfı, 25 yıldır Besni'de, "Eğitim Bayramı" kutluyor. Dünyanın tek eğitim bayramı. Besnili iş insanları finanse ediyor, o vakıf öğrencilere burs veriyor ve muhtemel oradan bizim okullarımıza da gelen öğrenciler var. Deprem sonrası olduğu için Eğitim Bayramı'nı kutlamayalım diye düşünmüşler. Hala orada enkaz kaldırma çalışmaları devam ediyordu. Sonra insanları birkaç gün depremin ortamından uzaklaştıralım demişler. Pırıl pırıl gençlerin, heyecanlı insanların arasında, orada cumhuriyeti gördüm. Küçük bir ilçede, vakıf kurulmuş ve Besni dışında okuyan yükseköğrenim gören gençlerine burs veriyorlar.

Bu somut cumhuriyettir. Hepimizin aklına çağdaşlık, laiklik, bağımsızlık bunlar gelebiliyor ama somut veri budur. Nice Besni Eğitim Vakfı gibi vakıflar ve TİDE de TİTE de bunlardan birkaçıdır.

Bugün burada Gelecek Zirvesi'nde geçmişi konuşacağım. Ben tarihçiyim biz tarihçilerin ilginç bir demogojisi vardır. Bize “ne olacak bu memleketin hali” diye sorduklarında, canımız isterse cevap veririz, istemezsek biz tarihçiyiz, geçmiş bizi ilgilendiriyor deriz. Geçmişi değinirken bulunduğumuz yeri tespit edeceğiz. Bulduğumuz yeri tespit edince de geleceği öngörebiliriz diye düşünüyorum.

Dün akşam konuşmamı gözden geçirirken, cumhuriyet tarihinin en önemli beş yılı ne olabilir diye kendime sordum. Toplumsal mutabakat hangilerinde sağlanır diye düşündüm. Önce 1923 geliyor. 100. yılı kutladığımız için söylemiyorum, cumhuriyetin 70. yılında da en önemli yılı 1923'tür. 1923'ü yaşadıkdan sonra bir daha bu kadar önemli bir yıl yaşamadık...

Başka ne olabilir, diye kendime sordum. 1938 olabilir. Atatürk'ün öldüğü yıl, toplumun hafızalarına kazındı. Sonra 1950 dedim. Demokrat Parti'nin iktidara geldiği yıldır. Dördüncü önemli yılı, kendim 12 Eylül 1980 darbesi olarak belirledim. Beşincisini de sistemin değiştiği 2017 olabilir dedim. Öncelikle cumhuriyet rejim, devletin şekli. Devleti işleten sistemse, 2017 yılında değişti ve Başkanlık Sistemi geldi. Osmanlı tarihçisi değilim ama Osmanlı tarihçisi olsam, 1453'ü başa alırdım. Modernleşme hocası olduğumdan bir de 1908'i İttihat ve Terakki Partisi'nin kuruluşu olarak alırdım.

Cumhuriyet tarihinde en önemli yıl 1923. Neden? Çünkü 1923 yılında cebimize koyduklarımızla bugün buradayız. 1923'te elde ettiklerimiz ya da yaptıklarımız bizi buraya getirdi. O kadar çok olay var ki, hatırlatarak, dokunarak gideceğim.

Mesela 1 Ocak 1923 sabahı uyanan bir vatandaş, hangi gündemle uyanıyor. Gündeminde Lozan görüşmeleri var. Pek de iyi gitmiyor. Eski Osmanlı diploması geleneğine alıştıkları için ezik, edilgen, daha dikteye uygun durumdan dolayı Türk tarafının görüşlerine Batılı devletler fazla itibar etmiyor. Görüşmeler 1923'te kesiliyor. Eğer bir barış konferansı ya da bir ateşkes görüşmesi kesintiye uğrarsa savaş tehlikesi var demektir. Acaba

yeniden savaş mı yapılacak? Benim doktora tezim Kemalizm'dir. Komünistlerin Kemalizme evrilmesidir. Yüksek lisans tezim de Lozan'dır. Lozancı ve Kemalizm araştırmacısı olduğumu söyleyebilirim. Savaş tehlikesi var ve Yunanlılar manevra yapmaya başlamışlar. Bir ihtilal komitesi var ne olacağı belli değil. 1923 yılı gerilimli bir yıl aslında. Mutlu bir yıl gibi geliyor bize ama biraz meşakkatli bir yıl ve Lozan kesintiye uğramış, savaş tehlikesi var. Mustafa Kemal'in kafasında biran önce şu anlaşmayı imzalayalım da hemen barışa geçelim ve hemen içe döneyim gibi tasarımlar var. İçerde yapılacak düzenlemeler var fakat bunlar toplumun alışık olduğu düzenlemeler değil. Devrim diyoruz o yüzden. Bütün devrimler önce kabul görür, hafif yumuşamadan sonra o devrimin karşıtları da devrimi yapanlar da sulandırmaya başlar. Takdir edersiniz ki, bütün yasalar önce iyi uygulanır. Sonradan sulandırılır, gevşer. Aldığımız kişisel kararları bile önceden daha iyi uyguluyoruz. Sonra biraz daha yumuşatırız.

Lozan'ı eleştirenlere, şunu sorarım. En fazla kimin barışa ihtiyacı vardı? Orada sekiz devlet Lozan'ın ana gövdesini tartışıyordu. Sovyetler Birliği gibi Bulgaristan gibi Boğazlar için Belçika ve Portekiz gibi ticari sözleşmeler için gelen, ABD gibi gözlemciler vardı. Kimin en çok barışa ihtiyacı vardı? Türkiye'nin... Trablusgarp'tan 1911 yılından beri savaşıyordu bu toplum ve Londra yakılıp yıkılmamıştı ama Anadolu yakılıp yıkılmıştı. İmara ihtiyacı vardı. O zaman Lozan'da kimin barışa daha fazla ihtiyacı varsa, o biraz daha esnek davranmalıydı. Mustafa Kemal'de dışlerini göstermekte kararlıydı ve 1923'te Lozan hep gündemde kalacaktı. Sonra bir başka olay gerçekleşiyor. İzmir'de bir İktisat Kongresi toplanıyor. Mustafa Kemal Atatürk'ün açılış konuşmasında; “Siyasi, askeri zaferler ne kadar büyük olursa olsunlar ekonomik zaferlerle taçlandırılmazsa kazanılan zaferler kalıcı olmaz, az zamanda kaybedilir.” diyor.

Bize bırakılan Türkiye İktisat Kongresi'nde 100 yıldır eskimiş diyemeyeceğimiz neler var: Tam Bağımsızlık, Milli Ekonomi, Milli Bankacılık, Milli Sanayi... Biraz önce Besni Eğitim Vakfı'ndan bahsettim, özel sektör, önemli sanayiciler eğitim vakfı kuruyor ve hizmet ediyorlar. Bu toprağın ürettiği değerler olarak, milli olmanın vasfı bu işte... Türkiye İktisat Kongresi'nde alınan liberal aralıklı kararlar, 1929 kriziyle birlikte bırakılıyor devletçilik uygulamasına geçiliyor ama bir zihniyet dönüşümü sağlanıyor. Eskimiş

diyemeyeceğimiz artık zamanı geçmiş diyemeyeceğimiz hiç kimse milli egemenliğin zamanı geçti diyemez. Tanımı değişebilir artık küreselleşme çağındayız, sınırların kalktığı bir dünyadayız. Yine de milli egemenlik ve tam bağımsızlık kavramları eskimiş, yok olmuştur diyemeyiz.

Sonra Meclis'te tartışmalar yaşanıyor. Mustafa Kemal Paşa'nın Birinci Meclis'te işi çok zor olmuştur. Neden? Birinci Meclis'in toplanmasına Mustafa Kemal çok müdahale edememiştir çünkü seçimler yapılmıştır. İstanbul'dan gelenler, muhalifler vardır ve Lozan'ı da zorlarlar. Lozan'dan dolayı hükümeti ve İsmet Paşa'yı çok eleştirirler. Mecliste çok ağır tartışmalar olur. Mustafa Kemal şunu görür: Bu meclis Lozan imzalanırsa onaylamaz. Ben ihtilali yaptım, Kurtuluş Savaşı'nı yaptım ama bu meclisle devleti kurmam, yapısal değişiklikleri gerçekleştirmem zor diyerek, tartışmalardan kısa bir süre sonra mecliste seçim kararı alıyor ve İkinci Meclise gidiliyor. Türkiye'de cumhuriyetin ilan edildiği bina Birinci Meclis binasıdır, dönem olarak İkinci Meclis binasıdır. Cumhuriyetin yükünü İkinci Meclis binası çeker. İkinci Meclis binasının tam karşısında Ankara Palas Oteli bulunuyor. Konuklar Ankara Palas'a gelip, yolun karşısına geçerek, meclisi izliyorlar. Meclisin locaları da ona göre düzenleniyor.

Konuyu dağıtmadan 1923'e döneyim. 1923 yılında seçimler yapılır, bu kez operasyonel bir durum bir tasfiye vardır. O muhalifler aday bile olmaz ve boykot ederler. İkinci Meclis, daha homojen bir şekilde toplanıyor. İkinci Meclis'in yaptığı ilk iş Lozan'ı onaylamak oluyor. Lozan'ı ilk onaylayan devlet Türkiye. İmzalayan sekiz devlet vardır: Birleşik Krallık, Fransa, İtalya, Japonya, Yunanistan, Sloven Krallığı, Romanya ve Türkiye. Yedisi bir tarafta taraf, Türkiye de diğer tarafta tek başına bir taraftır. Sekiz ülke arasında barışa en fazla kimin ihtiyacı varsa, o Batı'yla arasındaki mesafeyi kapatmak istiyorsa, kimin acil olarak çözmesi gereken sorun varsa o hemen imzayı atar. İlk imzalayan ülke Türkiye'dir diğerlerinin imzalamaları 1924 yılını buluyor. Hatta Türkiye, o ülkelerin parlamentoları kabul etmiyor mu diye de endişe duyuyor. Lozan'ın onaylanmasında çok kişinin atladığı bir olay var. 1923 buraya kadar anlattığım kısma kadar önemli çünkü Lozan da 100. yaşında. Bir sitemde bulunayım. Lozan'ın 100. yılı vesilesiyle Birinci Meclis'te düzenlenen kutlamaya akademisyen arkadaşlarımla birlikte katıldım. Konuyla ilgili bildiriler sunduk. İki bakan yardımcısı geldi. Konuşmalar yap-

tılar, gittiler. Onun dışında merkezi, yerel yönetimlerden valilikten, kaymakamlıktan, belediyeden hiç kimse yoktu. Daha sonra dışişleri bakanlığı vasıtasıyla birkaç akademisyenle birlikte 24 Temmuz'da Lozan'daki törene de katıldım. Lozan'daki 100. yıl töreni, Türkiye'dekinden daha kalabalıktı. Lozan belediye başkanı da bizim elçilerimiz de gelmişti. Biz Lozan'ın 100. yılını, Lozan'da daha iyi idrak ettik. Hani üzerinde algı oluşturmak için gizli maddeleri vardı, hani 100 yıl artık bitecek biz madenlerimizi kullanacağız deniliyordu. Ben yıllar yılı bunu anlattım. Lozan ile durup dururken yanlış bilgi aktarmak, toplumu yanıltmak keyfi bir durum değildir. Hep bir nedeni vardır. Lozan bir halidir. Biraz eskimiştir. Halı ne kadar eskimiş olursa olsun altınızdaki çekersiniz düşersiniz. Biliyor musunuz, Türk toplumu aykırı konulara daha fazla inanıyor. Biz sosyal medyadan, filmlerden tarih öğreniyoruz, bunda bizim de hatamız var. 100 yıl toplum buna inandı. Gizli maddeler onlara büyü, gizemli geliyor. Halbuki, Lozan açık diplomadır. Gizli maddeler olursa zaten gizlidir bizim de bilgimiz olmaz. Gizli madde iddiasında olanlara biz şunu söylüyoruz. Çok gizli biz de bilmiyoruz.

Lozan'ın sırrı da şundan kaynaklanıyor. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan bütün anlaşmalar geçersizdir şu an sadece Lozan ayakta. Sebebi de pazarlık masasıdır. Yani diğer anlaşmalar mağluplara dikte edilmiştir, mağluplar biraz palazlanınca yırtmışlardır. Lozan'ın esprisi 20 Kasım'da başlamıştır. 24 Temmuz 1923'te bitmiştir, uzun bir dönemdir. Herkes bir şeyler alabilmiştir, hiç kimse tam istediğini alamamıştır. Lozan'ın sırrı ciddi bir pazarlık masası olmasıdır. 1923'te cebimize koyduğumuz Lozan ve onunla şimdi gidiyoruz.

11 Ekim 1922 yılında imzalanan Mudanya Mütarekesi veya Mudanya Ateşkes Antlaşması ile İtilaf Devletleri İstanbul'dan çekilmemişlerdir. İstanbul ve Boğazlarda İngilizler kalmışlardır. Lozan'da en son çözümlenen sorun hangisidir? İlk çözümlenen Türk-Yunan mübadelesidir. Son çözümlenense İstanbul'un tahliyesidir. Neden? Çünkü ellerinde tutmuşlardır ve imzalamazsanız İstanbul'dan çıkmayız demişlerdir. İstanbul'u ellerinde tutuyorlar, Türkiye'yi zorluyorlar. İstanbul'dan çıkarılsa İstanbul Türkiye'ye katılırsa çok daha rahat hareket edecekler, o nedenle İstanbul'daki askeri varlıkları tutuyorlar. İsmet Paşa'nın Ankara'ya çektiği bir telgraf var. "Bu-

ralarda bir şeyler konuşuluyor. İstanbul'dan bir grup tüccar İtilaf Devletleri komiserliğine başvurmuş, işgal biraz daha sürsün demişler.”

İtilaf Devletleri Mudanya Mütarekesi'nin imzalanmasıyla İstanbul boşaltılacaktır hükmü daha da değiştirilmiş bu sefer Lozan anlaşmanın onaylanmasına gelmiştir. Türk tarafının erken zamanda imzalamasının sebebi de budur. Ne kadar geç onaylarsa, İstanbul o kadar geç kurtulacak, İstanbul ne kadar geç kurtulursa Ankara o kadar geç başkent olacaktır. Hepsini bir-biriyle ilintili. Ve onaydan altı hafta sonra 2 Ekim'de İtilaf Devletleri İstanbul'u boşaltıyor Türkiye tüm anlamıyla askeri ve siyasi denetimini 6 Ekim'de kuruyor. İstanbul'un iki fatihi vardır. Biri 1453'deki Fatih Sultan Mehmet diğeri de 1923'teki Mustafa Kemal Atatürk. Bu bilinsin çünkü İstanbul uluslararası projelere açık ve hepsinin zihninde uluslararası devlet kurma fikri var. Boğazlardaki uluslararası komisyon yönetim tekniği aslında en başında özerk uluslararası devlet tekniği anlayışından geliyor. Bunu ancak Boğazlara komisyon olarak yumuşatabilmişizdir. 1936 Montrö Anlaşması'nda da tam olarak egemenliğe geçmiştir.

6 Ekim'de İstanbul'da Türklerin denetimi sağlanırken bir hafta sonra Ankara'nın başkent olması ilan ediliyor. Bu yıl İstanbul'un kurtuluşunun da 100. yılıdır. İstanbul'un kurtuluşunun 100. yılındayız. Ankara'nın başkent olmasının da 100. yılı... Ankara'nın başkent olması aslında gecikmiş bir karar. Neden? İstanbul işgal altında olduğu sürece Ankara'nın başkent olması İstanbul'dan vazgeçilmesi olarak algılanacak ve İstanbul'dan çıkmayacaklar algısını güçlendirecektir denilmiştir. O nedenle İstanbul'un işgalden tamamen kurtulmasıyla Ankara başkent olmuştur. Önemlidir, karşı çıkanlar olmuştur, buradan şarkı seyrediyoruz başka bir şey görmüyoruz diyenler olmuştur ama meclis çok kararlı şekilde Ankara'nın başkent olmasını sağlamıştır. 1921'de başkent Ankara'ya taşınması fikri vardır. 1921 de başkent Ankara'ya taşınırsa Türkiye Cumhuriyeti'nin mi yoksa Osmanlı Devleti'nin mi olur? Osmanlı Devleti'nin çünkü daha saltanat kaldırılmamıştır. Bu politika Ankara'yı başkent ilan edebilirsiniz fiili başkent ama orayı başkent ilan ettiğinizde İstanbul'u kaybedersiniz. İstanbul'u alacağız ki, Ankara başkent olsun. Devletin rejiminin adı belli değil ve Lozan'da Türkiye, Türk tarafı diyorlar, cumhuriyet demiyorlar. 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan ediliyor ve 100 yıllık cumhuriyete ulaştık.

100 yıllık cumhuriyete ulaştık fakat bana göre biz hala cumhuriyetin erken dönemlerini yaşıyoruz. Çünkü hala tartışıyoruz. Türkiye İktisat Kongresi'nin getirdiği temel ilkeler, Lozan Anlaşması, Ankara'nın başkent olması, İstanbul'un kurtuluşu hatta Halk Fırkası'nın da 100. yılıydı. Bütün bunlar bugün yaşıyor mu? Yaşıyor, bu nedenle 1923 bizleri bugünlere getiren bir yıl. Eğer 1968 yılında da bir konuşma yapsaydım, 1923 için bir öykü yazardım. Çünkü bütün kazanımlar ve elde ettiklerimiz bizi bugünlere getiren aslında bundan sonraki yüzyıllara götürecek olan o zaman da 1923'e referans vereceğiz. 1923 rejiminin Atatürk'ün de Cumhurbaşkanı seçilmesinin 100. yılı. Türkiye'nin temel dinamikleri ortaya çıkıyor.

Sonuç olarak şunu söylüyorum. Türkiye'de cumhuriyet mayası tutmuştur. Türkiye büyük krizler yaşamıştır, darbeler yaşamıştır, bunalımlar yaşamıştır, felaketler yaşamıştır, açmazlara girmiştir ama hiç kimse Osmanlı Hanedanından birini getirelim de ülkeyi yönetsin demez. Hatta Osmanlı Hanedanından kimseyi milletvekili aday bile göstermemişlerdir. Soğuk Savaş döneminde Bulgaristan'da kralı mı getirsek, Sovyetler Birliği'nin çözülmesi sürecinde çarın ailesini mi getirsek denilmiştir ama Türkiye'de cumhuriyet tutmuştur. Tartıştığımız nokta cumhuriyetin sistemidir. Yani bazıları demokratik laik cumhuriyetçi bazıları İslam cumhuriyetçisi bazıları sosyalist cumhuriyetçi bazıları oligarşik cumhuriyetçi de vardır. Doğu tipi başkanlık denilen Suriye cumhuriyetidir. Bu cumhuriyetin içini ne kadar demokratikleştireceğiz onu tartışıyoruz. Bizim temel tartışma noktamız demokrasidir. Biz hala demokrasiyi tartışıyoruz. Zaman zaman cumhuriyetin değerleri aşınıyor diyoruz ve bununla ilgili kaygılar da var. Ben sosyal bilimci olarak Türkiye'de cumhuriyet rejiminin tuttuğunu ama cumhuriyet rejiminin içeriğinin yönetim tarzının tartışıldığını belirtiyorum.

Cumhuriyetin, Lozan'ın, İstanbul'un kurtuluşunun Ankara'nın başkent olmasının, Mustafa Kemal Atatürk'ün Cumhurbaşkanı seçilmesinin, Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kurulmasının, Türkiye İktisat Kongresi'nin toplanmasının 100. yılı. Kutlu olsun...



Yarına Kalmak İçin Bilim ve Sanat

Prof. Dr. Üstün Dökmen

Türkiye'nin alanında en sevilen isimlerinden biri olan; psikolog, TV programcısı, eğitimci ve yazar Üstün Dökmen, Uluslararası Gelecek Zirvesi 2023 etkinliğine konuşmacı olarak katıldı. Prof. Dr. Dökmen'in düşündürten, ince ince dokunan ve de keyif veren konuşması büyük ilgi gördü.

Prof. Dr. Dökmen konuşmasına, 'yarına kimler kalacak?' sorusunu sorarak başladı. Evrim sürecinde uyum sağlayan, kaliteli bir yaşama sahip olanların yarına kaldığını ifade eden Prof. Dr. Dökmen, insan toplumlarında yarına seçilenlerin kalacağından söz etti. "Gerçek sanat eleştiren, sorgulayan sanattır. Bu sanatçılar yarına kalmışlardır." Diyen Prof. Dr. Dökmen, sanatçının özgür olması gerektiğini söyledi.

Richard Dawkins'in ortaya attığı kültürel iletim birimi olan Mem'den bahseden Prof. Dökmen şunları söyledi: "Dawkins'e göre nesiller değiştikçe, kültürel ve sosyal içerik bir sonraki nesle memler tarafından aktarılıyor. Daha çok soyut olan mem'ler bu bakımdan sosyolojik gen denebilir. Yarına da bu genler kalsın istiyoruz ama zihnimizde oluşmuş bütün mem'ler doğrudur, iyidir diyemeyiz. Öyle bir şey yok. Bir mem'in doğru ya da yanlış olması önemli değil yeterince tekrarlanması yetiyor. Bizim halkımızın mem'i de Cumhuriyet'tir. Cumhuriyet bizim genlerimizle gelecek kuşaklara da aktarılacaktır. Kazara bir halkın memlerine Cumhuriyet girmişse o da çıkmaz."



Volga Görkem Erol

Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) Yönetim Kurulu Üyesi

Esin Veren Öyküleri ile Genç Bilim İnsanı Ödül Töreni

TİDE'nin yetkili kurullarının yapmış olduğu değerlendirme sonucu bu yıl için "Genç Bilim İnsanları Ödülleri"ne Sayın Prof. Dr. Melahat Bilge Demirköz ve Sayın Feridun Balaban layık görülmüşlerdir. Kendilerini tebrik ediyoruz. Bilge Hanım yaşadığı sağlık problemi sebebiyle bugün aramızda değil asistanı Gülce Karagöz aramızda. Bu kapsamda ilk ödülü Fizik alanındaki çalışmalarıyla ulusal ve uluslararası alanda başarılarıyla göğsümüzü kabartan ODTÜ Fizik Bölümü Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Melahat Bilge Demirköz'e takdim ediyoruz. Ödülü Sayın Gülce Karagöz, Prof. Dr. İrem Nuhoğlu'nun elinden alacak.

Ödül kapsamında yine fizik ve kimya alanlarındaki başarılarıyla ulusal ve uluslararası düzeyde bizi gururlandıran Koç Üniversitesi Fizik Bölümü'nde öğrenim gören Sayın Feridun Balaban'ın ödülünü de Prof. Dr. Nuran Cömert takdim edecek.

Öncelikle şöyle girizgâh yapmak istiyorum. Muasır medeniyet, aklı, bilimi, sanatı ve başarıyı yüceltmek amacıyla yapılan bir yolculuktur. Bu yolculukta Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yaktığı meşalenin, onların ümidi olan gençliğin elinde olduğunu görmek, geleceğe umutla bakmamızı sağlıyor. Sizlerle aynı sahneyi paylaşmaktan büyük bir mutluluk ve onur duyuyorum. Ben öncelikle sözü Gülce Hanım'a vermek istiyorum. Size söz vermeden önce Bilge Hanım'ın özgeçmişini aktaracağım.

Prof. Dr. Melahat Bilge Demirköz, Massachusetts Teknoloji Enstitüsü (MIT)'de matematik ve müzik yan dallarıyla birlikte fizik eğitimini tamamladıktan sonra yüksek lisansını şu anda Uluslararası Uzay İstasyonu üzerinde bulunan Alfa Manyetik Spektrometresi (orijinal adı Alpha Magnetic Spectrometer ya da kısaca AMS) deneyinin yapımında çalışarak, MIT'de tamamladı. Daha sonra CERN'deki Atlas deneyinde çalıştı. Eş zamanlı bu deney esnasında da Oxford'daki doktora eğitimini tamamladı. Akabinde Cambridge ve Barcelona üniversitelerindeki çalışmaları sonrasında ODTÜ'ye döndü. ODTÜ'deki görevini hala sürdürüyor. Bilge Hanım, Alfa Manyetik Spektrometresi deneyiyle, Türkiye'yi Uluslararası Uzay İstasyonu'na Türk ekibini üye yaptı. Şu an ODTÜ'de Saçılmalı Demet Hattı projesi hizmetini sunmakta. Uyduların maruz kaldığı proton ve elektron akışını hassas bir şekilde ölçerek, yerli radyasyon monitörlerini geliştirmeye devam ediyor. Gülce Hanım, onun ekibinde görev yapıyor. Kendisinden de bu projelerin detayını öğreneceğiz. Yerli radyasyon monitörünün bir prototipini Roketsan'ın Sonda Roketi ile iki kez uzaya çıkarıp, radyasyon verisinin de toplanmaya başlandığını belirtmek isterim. Bilge Hanım kariyeri boyunca üç yıl süreyle TÜBİTAK Bilim Kurulu Üyeliği görevini yürüttü. Ayrıca iki sene CERN Orta Doğu ve Türkiye temsilciliği görevinde bulundu. 2017 yılında UNESCO L'Oreal Uluslararası Yükselen Yetenek Ödülü'ne layık görüldü. 2019 yılında Dünya ekonomik Forumu'nda da Genç Küresel Lider olarak seçildi ve bu liderler arasında görevini sürdürmekte.

Gülce Hanım, Bilge Hanım'ın bir özgeçmişini burada aktardım ama sizden de hocanızı dinlemek isteriz. Söz sizde...

“Merak duygusu hedefe götürür”

Gülce Karagöz

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Uzay ve Hızlandırıcı Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde Yüksek Lisans Araştırmacısı



Bilge Hocam maalesef bugün burada sizlerle olamadı ama gönderdiği saygı ve sevgilerini iletiyorum. Bilge Hocamız, bilime ilgi duymasındaki en büyük etkenin merak olduğunu söyler. Bir öğrencide bir araştırmacıda bir bilim insanında her zaman olması ve muhafaza etmesi gereken dürtü, merak. Hocamız, çocukluk zamanlarında, kar taneleri neden süzülerek, uçuşarak yeryüzüne düşüyor diye merak edermiş. Baktığınızda yerçekimi etkisiyle bıraktığınız her şey düşüyor. Hiçbiri süzülerek aşağıya inmiyor. Neden? Düşünmüş biraz araştırmış, fizik neden ve niçin sorularına cevap verebiliyor. Bir de tavsiye niteliğindedir, onunla çalışmaya başladığım ilk zamanlarda Samanyolu'nu kendi gözlerinizle mutlaka görün derdi. Fotoğraflarda gördüğünüz Samanyolu da çok güzel ama gerçeğini görün. Ne yazık ki, şehirlerin içindeki ışık fazlalığı sebebiyle görülmesi pek mümkün değil bunu şehir dışından ışığın az olduğu yerden Samanyolu'nu görmeye çalışın derdi. Hocamız Samanyolunu ilk gördüğünde, neden, niçin sorusu aklına gelmiş. Demiş ki, bu ne kadar büyük? Bazı yerler parlıyor bazı yerler karanlık, Neden? Peki, bu karanlıkta bir şey var mı? Varsa nedir? Merak duygusunun onu hep daha ileriye ve hedefine götürdüğünü belirtirdi.

Bilge Hocamızın pek çok başarısından bahsettik ama bunların hiçbiri kolay yollardan elde edilmedi. Çok genç yaşta, ailesinden ayrılarak MIT'ye gidiyor. Ailenizden, arkadaşlarınızdan ayrı kalıyorsunuz, yeri geliyor gittiğiniz yerdeki insanlarla anlaşamıyorsunuz, dillerini anlamanız uzun sürü-

yor. Gerçekten su içmek istiyorum diyemediğiniz ortamlar dahi olabiliyor. Bunların her birinin katlanabilir ve aşılabilir kılanın ise bir hedef belirlemek olduğunu söyler. Ama bu hedefin isim veya kimlik üzerinden belirlenmesi gerekiyor. A üniversitesi iyi diye A üniversitesine gitmek isterse-
niz, Hocamızın tabiriyle yolda havluyu atıp geri dönüyorsunuz demektir. Hocamız MIT'ye gitmeden önce her genç gibi üniversite sınavına da bir yandan hazırlanıyor. Yurt dışında sadece dört okula başvuruyor. Bu dört okulun ortak özelliği, Hocamızın o zaman karanlık madde çalışmaya karar vermesi. Karanlık madde çalışma hedefiyle çıktığı yolda dört okul içine sınıyor ve bunlara başvuruyor. Ardından MIT'ye kabul alıyor ve Alfa Manyetik Spektrometresine bir diğer bilimsel ifadeyle karanlık madde arayışına katkıda bulunmak istiyor. Hocamızın genç yaşında verdiği karar, bizim bugün burada bulunabilmemizin sebebi. Bizler de Alfa Manyetik Spektrometresi'nde araştırmacı olarak çalışıyoruz. Hocamızın o gün attığı adım sayesinde, biz bugün o deneyin bir parçası olabilme gururunu yaşıyoruz. Bütün bu zor koşulları katlanabilir kılan tek şey hedefinizin size ait ve sizin istediğinizle şekillenmiş olması.

Hocamızın en sık verdiği tavsiyelerden ve bizde de eksik olarak düzelttiği konu, takım çalışmasına olan yatkınlık. Ne yazık ki, eğitim sistemimiz ve üniversite sınavının konsepti bütün gençleri bireysel kabuğa çekilmeye itiyor. Bilim yapabilmemizin en önemli etkeni takım çalışmasına olan yatkınlığınız, sosyal ilişkileriniz, hitabetiniz, konuşma şekliniz bunları geliştirmenin önemli olduğunu Hocamız bize tekrar tekrar söyler. Aynı zamanda Hocamız gözlemci olunması gerektiğini düşünüyor. Bilge Hoca, bir şey diyorsanız önce anlayın. Neden bunu söylediğinizi, etrafınızdaki sorunları gözlemleyin ve bunlara çözüm üretmeye çalışın. Çözüm aslında bilimle geliyor. Bulduğunuz çözümleri geliştirebilmek kabiliyeti de teknoloji ayağı. Bilim ve teknoloji yan yana yürüeyebilen iki farklı kavram gibi görünse de birlikte yürümesi gerektiği söyler. Ayrıca hocamız şehirlerimizin aslında pek çoğunda bilim merkezleri olduğunu ifade eder. Eğer etrafınızdaki gençler, daha karar veremeyen gençler, akli karışmış gençler varsa ilgi alanlarını görebilmek için bu bilim merkezlerine giderek, gözlemleyin, ilgi



alanlarınızı öğrenin ve ona göre kimlikten ve isimden uzak bir hedef koyun kendinize ve o hedefte de hep hırslı olun pes etmeyin der.

Volga Görkem EROL

Çok teşekkür ederiz Gülce Hanım. Feridun ile devam etmek istiyorum. Sevgili Feridun seni kısaca tanıtmak istiyorum sonra seni senden dinlemek isteriz. Ortaokul ve liseyi Malatya'da tamamladın. 2020 yılında TÜBİTAK Lise Öğrencileri Araştırma Projesi Yarışması'nda Fizik alanında birinci oldun. İki yıl sonra aynı yarışmanın Kimya Dalında Türkiye ikincisi oldun. 2018'de Google Science Fair Yarışması'nda Avrupa, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri finalisti seçildin. 2021 yılında Avrupa Birliği'nin Genç Bilim İnsanları Yarışması'nda Avrupa birincisi oldun. ABD'deki Uluslararası Bilim ve Mühendislik Yarışması (International Science and Engineering Competition-ISEF)'nda, SPIE özel ödül kategorisinde dünya birincisi oldu. Seni senden tanıyabilir miyiz ve seni bu yaşta bilime yönlendiren ne oldu?



“Projemi evimin mutfağında hazırladım”

Feridun Balaban
Koç Üniversitesi Fizik Bölümü Öğrencisi

Koç Üniversitesi'nde Fizik okumaktayım. Beni de bilime başlatan merak oldu. Ben ilkokul ikinci sınıftayken Bilim ve Sanat Eğitim Merkezi (BİLSEM)'ni kazandım. BİLSEM'de proje odaklı çalışıyorduk. Ben devlet okuluna gittim ve okula sabah gidiyorsa öğleden sonra, öğlen gidiyorsa sabahları, tam güne hafta sonu BİLSEM'e gittim. İlkokul ikinci sınıfta bu okulu kazandıktan sonra üçüncü sınıftan itibaren ben burada eğitime başladım. Normalde üçüncü sınıf öğrencilerinin matematik, hayat bilgisi, Türkçe dersleri vardı. Ben felsefe, fizik, kimya, İngilizce dersleri alıyordum. Lise dönemimde projeler yapmaya başladım. BİLSEM'in aşamaları var. Bu aşamalarda gittikçe odaklanmaya başlıyorsunuz. İlkokulda tüm dersleri felsefe, Türkçe, kimya, İngilizce derslerini görüyorsunuz. Ortaokulda bunların yarısını eliyorsunuz. Sonra sadece iki derse kadar bunları azaltıyorsunuz. Son iki dersim Fizik ve Matematik oldu. Sonra projeler yapmaya başladım. İlk yaptığım proje hiç ödül almadı, elendi. Çünkü benim nasıl rapor yazılacağı konusunda bir fikrim yoktu. İkinci kez 10. sınıfta yaptığım projeye bölge ikincisi oldum. Normalde bir sunum 15 dakika sürüyorken, benim ilk sunumum 50 dakika sürmüştü. Üçüncü kez katıldığım yarışmada Türkiye birincisi oldum. Sonrasında Türkiye'yi temsil etmek için Avrupa ve Amerika'daki yarışmalara katıldım. 2021 yılında Avrupa Birliği'nin Genç Bilim İnsanları Yarışması'nda Avrupa birincisi oldum. Türkiye bu yarışmada ilk defa birincilik ve ilk defa ödül de alıyordu.

ABD'deki Uluslararası Bilim ve Mühendislik Yarışması (ISEF) eski ve köklü bir yarışma ve lisans öğrencileri için en prestijli bilim fuarı aslında. Burada SPIE özel ödül kategorisinde dünya birincisi oldum. Projemden bahsedecek olursam, projem çok katmanlı bir güneş paneli. Bunun özelliği aynı alanda bir güneş paneli bir birim ürettiyorsa ben daha fazla üretsin istiyorum. Bunun için iki güneş paneli alarak, üst üste koydum. Siz, üstteki güneş panelinin alttaki panelin güneş almasını engelleyecek diyeceksiniz. Güneş panelleri aslında bütün ışıktan enerji üretmezler. Çok spesifik bir alanda mesela en nadir güneş panelleri olan silisyum güneş panellerinde kırmızı kızıl ötesine en yakın bölgede enerji üretirler. Ben spectrumun diğer alanlarında da enerji üretirsem mesela mavi ışıktan enerji üreten güneş paneli alsam bu güneş paneli mavi ışığı soğuracak diğer ışığı soğurmuyacak ben maviyi üstte kırmızı aşağıda bırakırsam bu sefer üstteki güneş paneli maviden aşağıdaki güneş paneli kırmızıdan üretecek. Bu şekilde basit anlatmaya çalışıyorum. Bunun için de elmas bazlı karbon bir malzeme kullandım. Bu malzeme optik lenslerin yüzeyini kaplamak için kullanılıyor. Ayrıca bu malzeme yarı iletken ve güneş paneli için de yarı iletkene ihtiyaç var. Kendi kaplama sistemimi yaparak elmas kaplama yaptım. Bunu da evimin mutfağında gerçekleştirdim. O dönem pandemi nedeniyle evlerimizdeydik. Bu kaplamayı yapmak için çok tehlikeli gaz kullanılıyor. Bu patlayabilen bir gaz. Patlamasını diye önce küçük bir kabin yaptım. Kabinin içini bir soygaz ile doldurdum ve deneyi bunun altında yaptım. Patlamasını engellemek için çok uğraştım ama patlattım bu arada. Bu patlayıcı gaza ben 20 bin volt veriyordum. Patlaması için teşvik ediyordum. Sonrasında silisyum güneş panellerinin üzerine elmas kaplayıp çok katmanlı güneş paneli yaptım. Bunda yüzde 3 verim artışı sağladım. Yüzde 3 oranı çok küçük bir oran ama güneş panellerinin verim oranı yüzde 10'dan 15'e elli yılda çıktı. Benim projemle yüzde 15'lerden yüzde 18'lere çıktı. Şu anda en verimli güneş paneli yüzde 65, o da benim yaptığım teknik gibi çok katmanlı. Günün sonunda yaptıklarımı, evimin mutfağını neye çevirdiğimi anlattığımda şu soruyu soruyorlardı. Annen, ailen buna nasıl izin veriyor? Annem çok sabırlı bir insan. Lehim makinesiyle koltuğu yaktım ve buna bile bir şey demedi. Zaten onun teşviki olmasa bunların



hiçbiri olmazdı. Annem ve babam bana her zaman yardımcı ve destek oldular. Onlara buradan selam olsun...

Volga Görkem Erol

İki konuşmada da öne çıkan temel konu merak duygusu diğeri de hedef belirleme oldu. Gülce Hanım'ın takım çalışmasına vurgusu da önemliydi. Cumhuriyetin 100. yılına yaklaştığımız bugünlerde muasır medeniyet yolculuğumuz devam ederken bu tür çalışmalarla sizleri uluslararası arenada da başarıyla seyretmek bizlere de gurur veriyor. Aramızda olduğunuz ve katılımınız için çok teşekkür ederiz.



Bir Cumhuriyet Kurumunun İnşası; Türkiye İş Bankası



Ayşegül Okan Sağlam
Türkiye İş Bankası Müzesi Müdürü

Ben de Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi mezunuyum. Uzun süre sonra burada olmak mutluluk verici. Cumhuriyetin ilk yıllarında içinde Atatürk'ün de olduğu bir kurum nasıl kurulmuş, nelere dikkat edilmiş, hikayesi olan bir sunum yapmaya çalışacağım.



Türkiye İş Bankası'nın kuruluşunu İzmir İktisat Kongresi ile başlatıyoruz. İzmir İktisat Kongresi, Cumhuriyet kurulmadan önce Lozan'da kıran kıran-



na barış görüşmeleri sürerken toplanılan bir kongre. İktisadi bağımsızlık iradesinin ortaya konulduğu kongrede, başta Atatürk olmak üzere bütün katılımcılar, Misak-ı İktisadi'yi ilan ediyor. İktisadi bağımsızlığımızı nasıl sağlanacağıyla ilgili 12 maddeden oluşuyor. Kongre, dört meslek zümresinin tüccarlar, çiftçiler, işçiler ve sanayicilerin katılımıyla gerçekleşiyor. Adı, Türkiye İktisat Kongresi. Her zümre kendi taleplerini dile getiriyor, tartışıyor. Kimisi oy birliği kimisi oy çokluğu kimisi ret şeklinde kabul edilen maddeler var.



Yukarıdaki görsel, Gündüz Ökçün'nün Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin 1971 yılında bastırıldığı Türkiye İktisat Kongresi adlı kitabından alınmıştır. Tüccar grubunun ilk oylanmasını istediği kararlar ve kabul edilenler. Tüccarlar, münasip bir isim altında ticaret ana bankası kurulsun istiyorlar. Neden? Çünkü ulusal banka olarak o dönemde bugün hala yaşayan Ziraat Bankası ile Osmanlı Bankası dışında bir banka yok. Ziraat Bankası daha çok köylüleri finanse etmeye çalışıyor. Osmanlı Bankası daha küçük ve milli bir banka değil. O dönemki yabancı sermayeyle ilişkileri daha iyi olan bir banka. Tüccarlarsa iş yapacaklar, iş yapmak istiyorlar, krediye ihtiyaç var ve bu taleplerini o dönem dile getiriyorlar. Neticede, 26 Ağustos 1924 tarihinde İş Bankası kuruluyor. İş Bankası'nın ilk Genel Müdürü Celal Bayar. Kendisine iktisadi konularda güvendiği için Celal Bayar'ı Atatürk seçiyor.

İş Bankası kuruluşu sırasında Atatürk, Celal Bayar'ı çağırıyor ve ona; "Bir

banka kuralım ne dersin?" diye soruyor. Bayar da "memnuniyetle" diye yanıt veriyor. Celal Bayar'ın yıllar sonraki anlatımlarında İş Bankası'nın kuruluşunu şu şekilde ifade ediyor. "Atatürk; 'Bu iş sana heyecan verir mi, sever misin?' diye sordu. 'Severim, heyecan duyarım' diye yanıtladım. 'Bu işi üzerine alıyor musun?' sorusu karşısında da; 'Üzerime alıyorum' diye yanıt verdim."

Karşınızda Gazi Mustafa Kemal Atatürk var ve size bir sorumluluk veriyor. Siz de bu sorumluluğun üzerinden kalkacağına dair teminat veriyorsunuz. Celal Bayar o zaman Mübadele İmar ve İskan Bakanı. Atatürk; "Vekilliği bırakmak gerek çünkü vekillikle banka müdürlüğü bir arada yürümez." der. "Bırakırım" diye yanıt verir Celal Bayar. Böylece Bakanlar Kurulu kararıyla İş Bankası kuruluyor.

Celal Bayar'ın bankacılık geçmişi var ve aynı zamanda örgüt konusunda da son derece başarılı bir isim. Eski İttihatçıdır, Kurtuluş Savaşı'nda Batı Ege'de efeleri örgütlemiştir. Bunun kurumun kuruluşundaki izlerde de görüyoruz. Kurucular arasında Atatürk kendi parasını sermaye olarak koyuyor. 1 milyon lira sermaye, o zaman için de çok büyük bir rakam değil. İş Bankası kurulduktan yaklaşık sekiz sene sonra Sümerbank 20 milyon lira sermayeyle kurulacak. Bu 1 milyon lira sermayenin 250 bin lirasını Atatürk veriyor, geri kalanı da 36 kişiden toplanıyor ve banka anonim şirket olarak kuruluyor. Bu kişilerin bir kısmı tüccar, bir kısmı mebus Atatürk'e yakın ve onun sözüne güvenmiş insanlar ve bu şekilde şirket teşkil ediyor. Atatürk şöyle diyor Celal Bayar'a. Aslında bu söz bütün cumhuriyet kurumlarına da ışık tutuyor:

"Sermayenin azlığına bakarak cesaretiniz kırılmasın! Böyle kurumlar için en kuvvetli sermaye, zekâ, dikkat, iffettir; teknik ve metodik çalışmasını bilmektir. Bu inançla işe sarılınız, mutlaka başaracaksınız!... Bu işte başarı kazanmayı, eğer şahsî bir onur meselesinden daha ileri, millî bir gurur, millî bir onur meselesi yaparsanız çalışmak için, amacınıza ulaşmak ve daha yükselmek için muhtaç olduğunuz ateşi, enerjiji bol bol yüreklerinizde bulacaksınız."

Banka dediğiniz kurum temelinde bir itibar kurumudur. İtibarınız yoksa kısa süreli ömrünüz olur bu anlamda bu itibarın kurulmasında da zeka, dikkat ve iffet en önemli sermayedir. Bugün bizlerin de hala tekrar ettiği bir söz.



Banka ilk 10 yılda yavaş yavaş şubeleşmeye başlıyor. Bu görseller İstanbul müzemizden. Sadece belge ama çok şey anlatıyorlar. 1928 yılında Uşak'tan gönderilen Osmanlıca bir belgede; imzacılar da Uşak'ın kuduracı, halıcısı, kasabı, bakkalı gibi küçük esnaf aslında... Diyor ki; burada biz iş yapmak için para bulamıyoruz. Tefeciler var. Tefecilerden aldığımız borcu vadedilenden daha kısa süre sonra geri istiyorlar. Faizinin de bir standardı yok. Ziraat Bankası köylüye ancak yetiyor. Burada bir şube kurar mısınız?

Aşağıdaki görsel de Bartın'dan. Bartın'dan gelen belgenin bir yerinde şöyle diyor; "Eski usullerin aşıldığı adetlerle, kızların, kadınların boyunlarını altınlarla süsleyen Bartınlılar, umumi para darlığının sıkıntıları karşısında tedavüle çıkamayan bu gömülü servetleri faydalandırarak bir müesseseye



nail olmak istemektedirler." Burada para var, gelin size mevduat yatıracamız diyorlar. Neticede bu tip talepler bankanın yavaş yavaş büyümesini sağlıyor.

1924 yılında Ankara'da Genel Müdürlük açıldıktan birkaç ay sonra İstanbul Şubesi açılıyor. Özelliği şu; 1850'lerin ortalarından itibaren İstanbul'da finans Galata'da. Yabancı bankaların merkezleri Galata'da ama İş Bankası Eminönü'nü tercih ediyor. Yani Türk sermayelerinin olduğu Türk işletmelerinin bulunduğu yeri. Sonraki yıllarda da burada olmaya devam edecek. Bursa, İzmir şubeleri açılarak şubelerin sayısı hızla artıyor. Mersin, Kayseri, Bergama, Ayvalık, Balıkesir, Edremit, Trabzon, Kayseri, Kars illerimizde hızla şubeleşmenin olduğunu görüyoruz. Bunlar bizim ilk binalarımız.



İstanbul Şubesi



Bursa Şubesi



İzmir Şubesi

Banka için kurumsal kimlik yaratılıyor. Bir logo tasarlanıyor. Maalesef şu anki logomuzu kimin oluşturduğunu senelerdir çalışıyor olmamıza rağmen bulamadık. Galatasaray logosunda da benzer durum var. Baş harfler iç içe geçiyor. İlk çekler Atatürk resimli. Bunları Celal Bey heyecanla Atatürk'e göstermek için götürüyor. Atatürk bozuluyor buna; "Asker fotoğrafımı seçmişsiniz." diyor. Çok sayıda bastırıldığı için bunlar uzun yıllar kullanılıyor. Kağıt kıymetli, o dönemde.



İş kadrosu kuruluyor

Celal Bey ilk çalışanlara, "İş Kadrosu" diyor. Bankanın bir zorunluluğu şu; çalışanlar Türk olacak ama memlekette o sırada bankacı yok. Kendiniz yetiştirmek zorundasınız. Bir okul gibi bankanın çalıştığını görüyoruz. 1928'de Bayar'ın çalışanlara dair bir açıklaması var. "Bankamızın memurin kadrosu yoktur. İş kadrosu vardır. Memurlarımızın dikkati, namus ve faaliyetlerinden çok memnunuz. Kendilerinden nasıl ciddi bir vazife istiyorsak hak ve menfaatlerini korumayı da vazife biliyoruz. Onları işlerin gereğine, kabiliyetlerine göre yerleştiriyoruz ve memleket farkı gözetmiyoruz. Müessese-

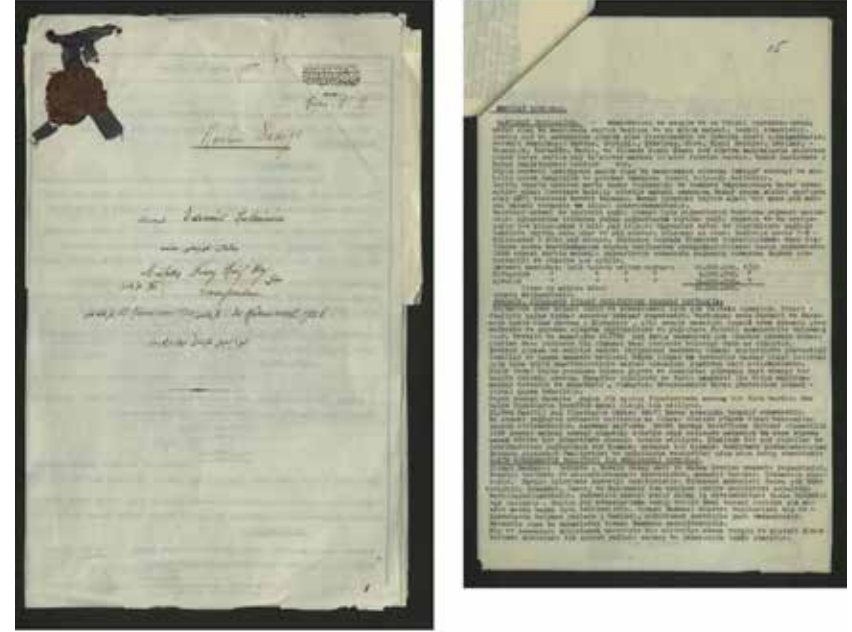


lerimizde memurlarımız arasında adeta bir aile hayatı hüküm fermandır. İş Bankası'nda çalışan Türk gençleri kendilerine alelade ücretli veyahut maaşlı bir memur olarak görmüyorlar. Onlar bu işte muvaffak olmayı milli şeref ve haysiyet meselesi yapmışlardır.”

Bankadan bahsediyoruz, milli şeref milli haysiyet, 'ne alaka' denilebilir. Sonuçta bir kurum ama öyle değil. İzmir İktisat Kongresi'nde de söylendiği gibi bir iktisat savaşı var. Kongrenin açılışında Atatürk'ün söylediği, bağımsızlığınızı sürdürebilmek için iktisadi bağımsızlık da farz bunu yakalayamazsanız tekrar bağımlı olacaksınız. Bankanın kuruluşu da buna hizmet ediyor. Dolayısıyla memuru da burada bir milli savaşa hizmet ediyor.

Bunun için yurt dışına öğrenciler gönderiliyor mesela 1929'da Atatürk'ün de tanıştığı İclal Rıza Hanım eğitim için İsviçre'ye gönderiliyor. 1953'te Türkiye'nin ilk kadın şube müdürü olacak. Bunun gibi stajyerler gönderiliyor sonra 1929 yılındaki krizle birlikte mali durumlar kötüleşince, bu sefer yurt içinde eğitimler başlıyor.

İnsanın olduğu her yerde bazen muzırlık bazen suç bazen suistimal bazen keyfiyet olabiliyor. Bunların da denetleniyor olması lazım. Teftişi, ilk denetimleri genel müdür kendisi yapıyor. 1925'te İstanbul'da görevden



aldığı bir memur var. Daha sonra 1930'da Samsun şube müdürünü görevden alıyor. 1928'de de ilk teftiş heyeti ve Heyeti Teftişîye Nizamnamesi kuruluyor. Gurur duyulacak memurlara, bir mesuliyetsizlik, sorumsuzluk yapmamaları için sürekli yazılar gidiyor. Mesela tasarruf etmeleri isteniyor. Neden tasarruf? 'Telgraf gönderirken edebiyat yapmayın' diyor mesela bir belgede. Edebiyat yaparsanız telgraftaki kelime sayısı artacak, masraf artacak deniliyor. Telgrafların kısa olması, antetli kağıtların özel haberleşmede kullanılmaması gerektiği, bankanın zamanını banka için kullanın gibi talimatlar verildiğini ve nunların hepsini de arşivlerde görüyoruz. Mesela genel müdürün şöyle bir duyurusu var. Diyor ki müdür; "Memurlarımızdan bazıları son zamanlarda devam saatlerine alakalarının gevşediğini görüyorum. Memurlarımızdan bazılarının vazife icabı olmadan, hususi şekillerde diğer servislere gittiklerini görüyorum. Muvaffakiyet ancak intizam ile kabili temin olur.”

Şubeler, ziyaretlerde fazla oturmak gibi fena bir alışkanlıkla mücadele ediyor. Hissettirilmeyecek şekilde bu uygulamaların müesseseden kaldırılması, sigara ve kahve gibi lüzumsuz masrafların sonlandırılması gibi talimatlar var ve yokluk döneminden bahsettiğimiz de burada altını çizeyim. O gün için bu denetimler, cumhuriyet yaşadıkça yaşayacağına inanılan bir kurumun DNA'larına işlenecek kodlar olarak veriliyor.



İş Bankası'nın mimarisinden de kısaca bahsetmek istiyorum. Ankara Ulus'taki bina, bankanın arsasını alıp yaptırdığı ilk bina. 1929 yılında İtalyan mimar Giulio Mongeri adlı levanten bir mimar tarafından yapılıyor. Aynı zamanda Sanayi-i Nefise Mektebi hocası. Ulus'ta aynı cadde üzerindeki Osmanlı Bankası da onun eseri. İş Bankası'nın bir tarzı, bir kimliği var. Adana şubesi müdürü, bu binalara bakıp Genel Müdürlüğe şöyle yazıyor: "Bizim de Adana'ya yakışır böylesi bir şubeye ihtiyacımız var." Genel müdür tarafından şöyle bir yanıt yazılır: "Edremit ve İzmir bina resimlerinde olduğu gibi bankamız şubeleri için bir tip seçilmiştir. Bundan sonra inşa edilecek bütün şubelerimiz aynı üslupta olacaktır. Bu suretle binalarımızın üzerindeki herhangi bir levhayı okumaya gerek kalmadan üslubundan iş bankası olduğu anlaşılacaktır. Adana için şubeniz binası plan ve resimlerinden de esas dahilinde tanzim edilmesi lazımdır. Bina inşaatında bu sene için tebliğ ettiğimiz meblağı İzmir ve Edremit binalarına tahsis ettik. Sizi seneye düşüneceğiz."



Tabelasını görmeden binanın ne olduğunu, hangi kuruma ait olduğunu anlamak işi daha çok heyecanlandırıcı kılıyor.

Bir süre sonra binaların tarzı değişiyor. Arif Hikmet Holtay, Bursa, Mersin, Erzurum binalarını yapıyor. Bir biçim veriyor ve o yayılıyor. Bir süre sonra daha modern binalar yapılmaya başlanıyor. Bine yakın şube var ve bugün öyle değil. Kiralık yer tutuluyor ve bu kadar özenli olmak çok mümkün olmuyor. Bir de bütçe meselesi var.



Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti, 14 Aralık 1929 yılında kuruluyor. Öncesinde İş Bankası kendi kendine 'Tasarruf Günü' kutlamaya başlıyor. Biri İstanbul'da diğeri Ankara'da iki ayrı günde yapılan kutlamada, kadınlar, çocuklar, öğretmenler bankaya davet edilerek, tasarrufun önemine dair bir çalışma yapılıyor.

Buraya kadar sizlere kurumsallaşmadan bahsettim. 10 yıl geçtiğinde banka bir kitap yayınlıyor. Nereden nereye geldi, iştirakler hepsinin detaylı dökümleri bu kitapta var. Hesap verebilir, şeffaflık gibi o günün kavramları olmayan ama o dönem tüm bunları karşılayan çalışmaları bu kitapta gö-



rüyorumuz. Bugün hala kurumlardan beklediğimiz özelliklerin, o dönemde kurulmaya başlandığı görülüyor.



Fuarlar düzenleniyor bunun kamuoyuyla iletişimi yapılıyor. İzmir Fuarı'nda büyük pavyon açılıyor. O dönemin başka kurumlarını da mesela Sümerbank'ın, Anadolu Sigorta'nın İzmir Fuarı'ndaki pavyonlarını görebilirsiniz.



Atatürk de aynı Celal Bayar gibi ara ara teftişlerini yapıyor. Dışardan da sorup soruşturuyor. Ankara binasını, İstanbul binasını geziyor. 1936'da Atatürk'ün İş bankası için söylediği şöyle bir söz var: "İş Bankası kurumu Türkiye Cumhuriyet tarihinde ekonomi bakımından başlı başına yer ala-



caktır." Cumhuriyet var oldukça var olabilmek, cumhuriyetin kurulduğu esasları da taşıyabilmek gerçekten çok özel bir durum.

Yine Mustafa Kemal Atatürk şöyle diyor: "Naçiz bir servetin bile ekonomik hayatta fert menfaatine hasrolunmayıp ulus menfaatine hasredilmesinden çıkabilecek olan büyük neticeleri az bir zamanda ve yepyeni bir devlet kurulumunda türlü inkılap işleri içinde evrensel bir surette fiilen göstermiştir."

Umuyorum hem İş Bankası hem diğer cumhuriyet kurumları, nice 100 yaşlarını, cumhuriyet ilkeleriyle beraber gelecekte de kutlamaya devam ederler.



Esin Veren Öyküleri ile Genç Sanatçı Ödül Töreni

TİDE yetkili kurullarınca Gelecek Zirvesi etkinliği kapsamında Esin Veren Öyküsü İle Genç Sanatçı Ödülü'ne Piyano alanındaki ulusal ve uluslararası başarılarından ötürü Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzik Bölümü Çalgı Ana Sanat Dalında Piyano Öğretim Görevlisi olarak görev yapan Sayın Yıldız Çiçek Sivri Turhan layık görüldü.

Ödül ile birlikte günün hatırası olarak kendileri adına TİDE Hatıra Ormanı'nda dikilen beş adet fidana ait sertifika, TİDE 25 yıl Hatıra Pulu ile Özel Gün Zarfı ve Teşekkür Sertifikası'nı Prof. Dr. Melih Erdoğan takdim etti.

Yıldız Çiçek Sivri Turhan, sanata ilgisinin nasıl başladığını, sanat serüvenini ve gelmiş olduğu yeri ve bugün için duygularını paylaştıktan sonra konuklara küçük bir dinleti de sundu.



Yıldız Çiçek Sivri Turhan
Piyano Sanatçısı

Öncelikle TİDE'ye, MÖDAV'a, Ankara Üniversitesi'ne tüm hocalarıma beni bu ödüle layık gördüğünüz için de çok teşekkür ediyorum.

Doğumumdan itibaren her zaman evimizde müzik vardı. Ailede tek profesyonel olarak müzik yapan benim. Evdeki herkesin meslekleri çok farklı. Babam jinekolog doktor, annem karşılaştırmalı edebiyat profesörü o da benim gibi bir akademisyen. Bir kardeşim bilgisayar mühendisi diğeri henüz lise öğrencisi ama herkes müzikle ilgili bir şey yapıyor. Babam çok güzel bağlama çalar, söyler. Annem Türk Sanat Müziği korolarında söyler, konserler verir. Bilgisayar Mühendisi kardeşim Karma isimli üçlü pop grubu kurdu. Şu an müzik çalışmaları yapıyor, müzisyenlik yapıyor. Öbür kardeşim konservatuarda yıllarca okudu. Elektrogitar, çello, piyano çalışıyor. Evde herkes müzikle ilgileniyor. Ben de böyle bir evde doğdum. Çok fazla müzik dinlenirdi. Saz, söz, akordeon, müzik eksik olmazdı evde. Bir kitaplık dolusu kaset vardı. Ben de 4-5 yaşlarındayken İdil Biret'in Chopin Piyano Konçertosu kasetlerini walkmanle dinlerdim. Ya da Loreena McKennitt'i çok severdim. Edith Piaf, Fransız müzikleri, Türk Halk Müziği dinlerdim. Arabada, evde hep müzik dinleyerek büyüdüm. Beş yaşında bir cura gördüm onu oyuncak zannedip babamdan istedim. Okumayı öğrenir öğrenmez babam bana çalmayı öğretti. O sene çalıp, söylemeye, okulda



etkinliklerde sahne almaya başladım. Ardından 10 yaşındayken keman çalmak istedim. Annem araştırmış bana dedi ki; “Kızım piyano temel sazmış. Solfej eğitimi için de gerekliymiş önce piyano çalmaya başlarsan daha kolay keman çalmayı da öğrenirsin.” Ben de böylelikle piyano eğitimine başlamış oldum. Başlar başlamaz piyanoyu o kadar sevdim ki, başka bir şey yapamayacağımı düşündüm. Hocalarım sonra beni konservatuvara yönlendirdiler. Konservatuvar sınavlarını kazandım.

Konservatuvar nasıl bir yer bahsetmek isterim. Avrupa’da ya da Amerika’da konservatuvar eğitimi tam zamanlı olarak genelde lisansta başlıyor. Öncesinde genelde yarı zamanlı eğitimler ya da özel derslerle ilerleniyor. Türkiye’de beşinci sınıfta tam zamanlı olarak başlıyordu. Öncesinde de yarı zamanlı seçeneği mevcuttu. Ben bir dönem yarı zamanlı okuduktan sonra kesin kararımı vererek beşinci sınıfta tam zamanlı öğrenci oldum. Bu aslında çok büyük bir sorumluluk. Maksimum 12 yaşındaki bir çocuk için hayatında ne yapacağına dair bir karar vermiş olması bekleniyor ve kendini buna adanmasını gerektiren bir sürece adım atıyor. Tam zamanlı konservatuvar eğitimi başlıyor, haftada sekiz saat solfej dersleri, enstrüman dersleri, tatiller yok, bayram yok, yılbaşı yok her gün saatlerce yapılması zorunlu olan pratikler bir yandan tabii bir sanatçı olabilmesi için kişinin kendini de yetiştirmesi gerekiyor. Çok fazla sebat, sorumluluk ve disiplin gerektiren alanda eğitim süreci oluyor. Ben de zaman zaman çok iyi zaman zaman çok zor süreçlerden geçerek beşinci sınıfta başladığım

bu serüvene şu an hala Sanat ve Tarih öğrencisi olarak devam ediyorum. Okulumu da bu dönem bitiriyorum. Yaklaşık yedi senedir akademisyenlik, konservatuvarlarda hocalık da yapıyorum. Hem öğrenci hem hoca olarak bu işin içinde yaklaşık 20 yıldır varım ve ne kadar zorlu süreci olduğunu sizlere söyleyebilirim. Yurt dışında okumak ve orada bulunmak ve konserler vermek de çok önemli. Ben Batı müziği yaptığım için benim için önemli. Almanya’da çok hocayla çalıştım, Fransa Lyon’da bir sene okudum. Avrupa’nın kendi kültürünü yansıtan bir müzik olduğu için oralarda bulunup, eğitim almak ve konserler vermek çok önemli oluyor. Dil öğrenmek de çok önemli oluyor. Ben hayatım boyunca dil öğrenmeye kendimi adadım diyebilirim. Fransızca, Almanca, Rusça çok sayıda dil öğrenmeye çalıştım. Fransa’da Fransızcamı geliştirme şansım oldu. İngilizceyi zaten saymıyorum. Bu şekilde dünya vatandaşı olabilirdim ne mutlu bana. Bana bu ödülü layık gördüğünüz için de çok teşekkür ediyorum.

Çalacağım eserleri söyleyeyim. Öncelikle ben sadece piyano değil klavsen de çalıyorum. Klavsen piyanodan önce var olan barok dönemde bulunmuş klavyeli bir enstrüman. Piyanodan teknik olarak çok farklı. Pedal yok, teller çekiçle vurulmuyor bir mızrapla çekiliyor, sesler uzayamıyor. Ses rengi, santura daha çok benziyor. Lisans eğitimim boyunca klavsen ve sürekli bas dersleri aldım. Yüksek lisansı da klavsen hocasıyla beraber yaptım. Bu alan üzerine yoğunlaştım, çalıştım. Bunların bir meyvesi olarak piyanoda klavsen parçaları, Fransız klavsen ekolü parçalarını piyanoda seslendirdiğim bir albüm yaptım. “French Harpsichord Pieces on the Piano” adlı bu albümümü bütün sosyal platformlarda bulabilirsiniz. Onun çıkış parçası olan Fransız barok bestecisi olan Jean Philippe Rameau’un Gavotte Et Six Doubles eserini çalacağım. Rameau çok sevdiğim bir Fransız besteci döneminde yaşamış en modern, çağdaş gördüğüm bestecilerden biri, kendi dönemine göre çok çağdaş teknikler üretmiş. Ardından hepinizin bildiğini tahmin ettiğim Chopin’in en meşhur Nocturne No. 20, in C Sharp Minor seslendireceğim. Ardından Mozart’ın Alaturka Sonata diye adlandırılan piyano sonatının üçüncü bölümü olan “Rondo alla turca” (Türk usulü rondo) yani Türk Marşı olarak bildiğimiz üçüncü bölümü çalacağım.



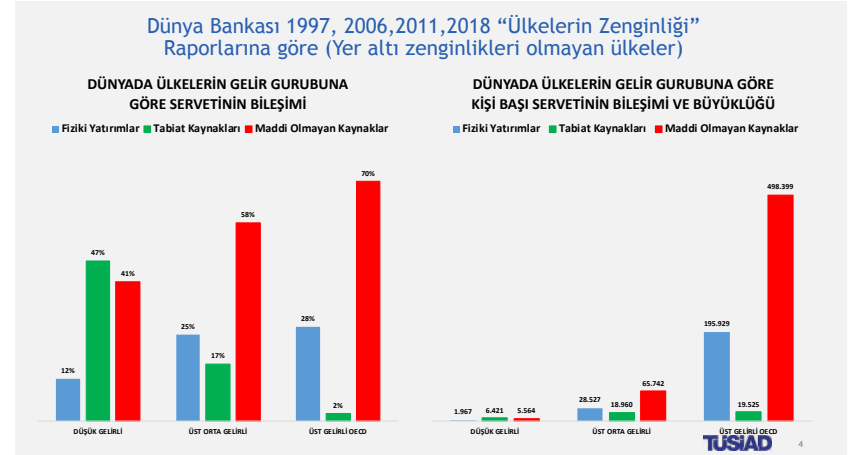
Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa Etmek

Dr. Hüsamettin Onaç

Değerli konuklar, sizlere anlatacağım “Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa Etmek” adlı projeyi TÜSİAD için bundan iki yıl önce tamamladık. 2019’da başlayan proje, iki yıl sürdü. 2021 TÜSİAD’ın 50. kuruluş yılıydı. 50. yılı için hazırlanmış bir projeydi. Rapora, www.gelecegiinsa.org sitesinden ulaşabilirsiniz. Projeyle elde ettiğimiz bilgileri bir çizgi filmle de anlattık. Web sitesinden de izleyebilirsiniz. Burada size raporu anlatacağım. Bakalım Türkiye’nin geleceğini düşlerinde geçen şekliyle anlatabiliyor muyuz?

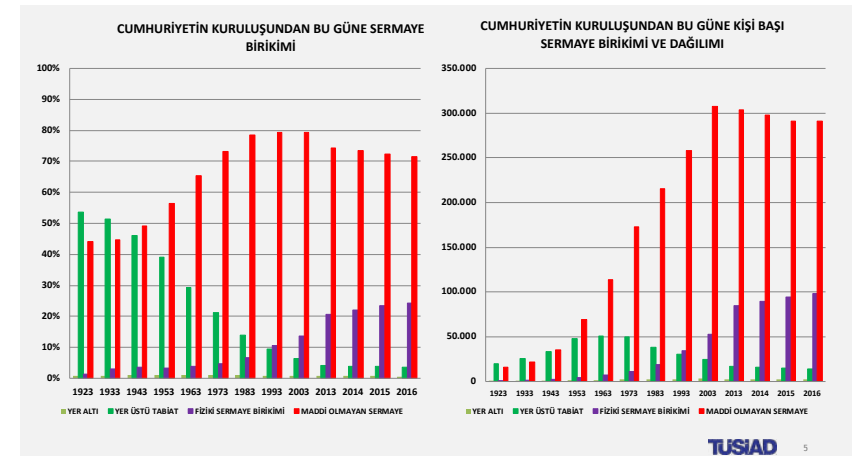
Bu projenin başlangıcı Dünya Bankası’nın yapmış olduğu raporlardan çıkıyor. Dünya Bankası 1997 yılından itibaren yaklaşık beş senedir bir rapor yayınlıyor. Ülkelerin zenginliğini, gelişmemiş ülkeler ve gelişmiş ülkeleri ayırarak yapıyor. Bu rapor şunu gösteriyor. Ülkelerin serveti, servet dediğimiz zaman maddi servet bir de maddi olmayan servet diye iki bölümde değerlendiriyoruz. Tabiatla ilgili olanlar toprak, ağaçlar, orman, deniz, yeraltı kaynakları maddi servet, yapılan yatırımları da fiziki yatırımlar olarak alıyoruz. Düşük gelirli ülkeler, tabiata, tarıma dayalı bir yaşam sergiliyorlar. Toplam varlıklarının yüzde 47’si maddi kaynaklı servet olurken, yüzde 41’i maddi olmayan servet, fiziki yatırımların toplam değeri toplam varlığın yüzde 12’si.

Maddi olmayan serveti birazdan daha da açacağım. Gelişmekte olan ülkeler orta gelirli, orta üst gelirli ülkelerde, fiziki sermayenin gittikçe arttığını



toplam içinde yüzde 30’u geçmediğini görüyoruz. Yeraltı kaynakları veya toprak dediğimizde de yüzde 2, maddi olmayan sermayenin de en büyük kısmını teşkil ettiğini görüyoruz. Bu şu demek: Maddi olmayan sermaye aslında gelişmiş ülkelerin en temel unsuru.

Kişi başına servet dediğinizde, gelişmemiş ülkelerde rakamlar çok düşük bu oranlar her ne kadar tabiat oranları düşse de yani toprağa dayalı ser-



maye birikimi düşse de kişi başı gelir olarak geriye doğru gitmiyor yani azalmıyor. Kişi başı milli servetleri de en büyüğü de maddi olmayan kaynaklar. Bu durum Türkiye’de nedir?

Türkiye’de 100 yıl önce 1923’ten bugüne kadar baktığımızda, gelişmemiş bir ülkeden gelişmekte olan bir ülkeye doğru bir ilerleme görüyoruz. Yeraltı kaynakları çok kısıtlı. Yerüstü tabiiat kaynakları, Cumhuriyetin ilk döneminde yüzde 50’den fazla bir oran iken bu şu an yüzde 5’lerin altında. Fiziki sermaye Türkiye’de çok hızlı gelişmiş. 1950’lerden 1970’lerden sonra gelişmiş, maddi olmayan sermayenin gelişmesi de pay olarak böyle. Tutar olarak da burada şu gelişmeyi görüyoruz, her ne kadar maddi olmayan sermaye geliyorsa da 2000’li yıllardan itibaren bu gelişme bir duraklamaya doğru gitmiş. Bunu kişi başı maddi olmayan sermayenin yıllar itibarıyla büyüme oranını çıkardım. Buna baktığımızda Cumhuriyet döneminin 1950’lere kadar olan ilk dönemde en hızlı geliştiğini görüyoruz. Atatürk’ün ve arkadaşlarının Cumhuriyeti kuran elitlerin hakikaten insana, kurumlara, zeka, dikkat ve iffete verdiği önemin sonucunu görüyoruz. 1950’lere kadar son derece hızlı bir gelişme var. İçinde bulunduğumuz müessese de bu gelişmelerden biri. O dönemin gelişmeleri sadece İş Bankası değil Sümerbank, Etibank, şeker fabrikaları, 1950’lerden sonra kurulan sanayilerin hepsinin temelinde, bu kurumlardan yetişen insanlar var. Türkiye tekstil sanayi, kağıt sanayi, seramik sanayi hepsi buradan gelişti. Hepsi Sümerbank’tan, Etibank’tan yetişen insanlar.

Peki, bu projemizde maddi olmayan sermaye dediğimizin esası nedir? Esası insan. Her şeyin temeli insan. Aslında geleceği inşa dediğimiz zaman klasik planlama anlayışıyla planlamacılar şöyle yaparlar. İlk önce bir hedef alırlar ve bu hedefe giderken ne yatırım yapılması gerektiğini belirlerler. Hangi sektöre yatırım yapılacak, altyapı yatırımları gerekecek, hangi makinelere yatırım yapmamız lazım diyerek onları incelerler. Daha sonra onun ihtiyacı olan insan kaynağına bakarlar. Bu kadar yatırım yapılacak, bu kadar sermaye birikimine ihtiyacımız olacak bu kadar da insana yatırım yapmamız gerekecek. İnsan meselesi aslında planlarda aşağıda en sonda bir yerde ihtiyaç diye çıkıyor. Bizim düşüncemizde algılamamızda insan



işin temeli, odak noktası. Her şeyi yapan insan o makineleri yapan insan hangi yatırıma karar verecek olan insan her şeyin başı insan. İnsanı en temele en başa koymadığımız zaman geleceği inşa edemeyeceğiz.

Peki, nasıl bir insan?

Zihniyet ve değerler. Bizim geleceğimizi inşa edeceğimiz değerler, bilimle bu anlayışla beslenen değerler olmak zorunda. Dünya insanlık tarihi, 18. yüzyıla kadar başka değerlerle gelişti. İnsanlık tarihi 20 bin yıldan fazla. Medeniyetler diyelim insanlık tarihi çok daha eski medeniyetler, topluluklar olması arkeolojik çalışmalar bize 20 bin yıl geriye götürüyor. 20 bin yılın 19 bin yılı daha doğrusu 19 bin 800 yılı sadece ve sadece hurafeler, kutsallıklar, inançlarla geçmiş. Son 300 senedir daha rasyonel daha akılcı daha farklı bir zihniyetle gelişmeye başladık. Türkiye Cumhuriyeti de 100 yıldır var. Atatürk, ileri düşünceli fikirleri ve felsefesiyle büyük bir atılım yaptı. Bu büyük atılımın değerini anlamamız ve bunun da devamını getirmemiz ancak gençlere bu birikimi aktarmamızla mümkün. Bunu sağlayan TİDE’yi de kutluyorum.

Geleceği inşa etmek için bizim bir toplum olmamız, bir ülke olmamız, bir

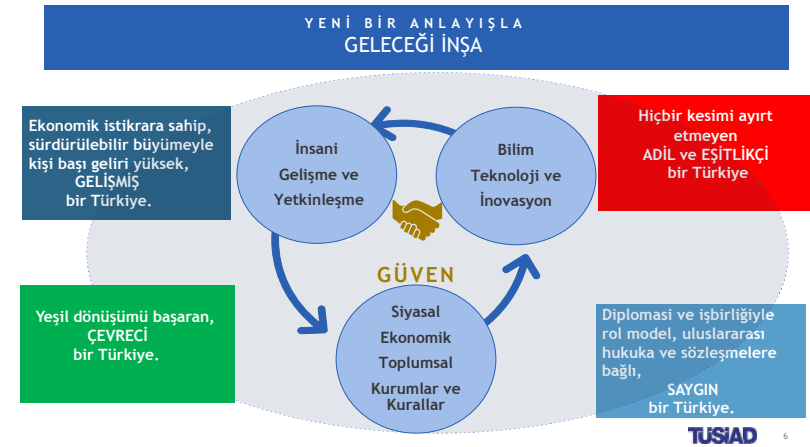
millet olmamız lazım. Millet olmanın toplum olmanın yolu nereden geçiyor? Toplum olmanın yolu da kurallardan, kurumlardan geçiyor. Kurumları biz yapılar olarak değerlendiriyoruz. Örnek olarak TİDE'yi bir kurum olarak alırsak, aslında kurumu yaratan insanlar o insanların zihniyeti ve kurdukları kurallar düzeni. Nasıl bir düzen içinde gideceğiz nasıl bir revizyonumuz var? Bir kurumu kurum yapan işte bu. Yapı, organizasyon değil. Bunlar nasıl birbiriyle etkileşiyor. İnsanlar toplumu oluşturuyor, o toplum belli bir zihniyet gelişmesi bir birikimin sonucunda o zihniyet, insanları ve toplumu etkiliyor. Bu üçü birbirinden ayrılmaz bir bütün.

Bunları bir arada tutan ne?

Biz geleceği inşa edelim projesini yaparken, çalışacağımız dört konu seçtik. Bunlardan biri toplumsal ortam. Toplumsal ortam dediğimiz birlikte yaşayan insanların ortamı. Nasıl bir ortam istiyoruz? Kadınların eşit olduğu bir ortam mı, adaletin olduğu bir ortam mı, yoksa ayrışmanın, kutuplaşmanın olduğu bir ortam mı? İşte birinci konu ortam. İkinci konu uluslararası ortam. Biz tek başımıza değiliz, ülke olarak. Uluslararası bir camianın bir parçasıyız. Nasıl bir parçası olmak istiyoruz? Kuvvet üzerine dayanmış sistemin bir parçası mı yoksa saygın bir ülke mi olmak istiyoruz? Bunlar birbirinin zıddı konular değil ama farklı öncelikleri taşıması gereken konular. Bizim söylediğimiz Türkiye saygın bir ülke olmak iddiasında. Üçüncüsü yaşadığımız tabiat. İnsanlar sadece birbirlerine gaddar değil birbirlerini öldürmüyor tabiatı da öldürüyoruz. Dolayısıyla yaşadığımız ortama saygılı olmak zorundayız. Bu ortam bizim gelecek nesillere bırakacağımız en önemli sermayelerden biri. Fiziki ortam dediğimiz ekonomik ortam, yatırımlar. Buradaki temel konu insan, zihniyet ve değerlerin toplum olarak bu üç konuda nasıl şekillendiği. Tabii ki bir ekonomik ortam içerisinde yaşıyoruz. Yaşadığımız ortam hepimizin malumu. 1970'li yılları bilenler, 1970'li yıllarda başlayan enflasyon 2000'li yıllarda ancak bitti. Enflasyonu durdurmaya çalışan Boğaziçi Üniversitesi'nden hocaları da tanıyoruz. Dünya Bankası'ndan gelen büyük siyasetçileri de tanıyoruz. Hiçbiri de enflasyonu samimi olarak indirme konusunda başarılı olmadı. Yakın geçmişimizden önemli diyebileceğim 1994, 2001 krizlerini yaşadık. Dolayısıyla

la yaşadığımız ortam son derece tehlikeli bir ortam ve geleceğimizi inşa etmek için önümüzdeki en büyük engellerden biri çünkü önümüzü görmüyoruz. Bulanık, sisli, puslu bir ortam içerisinde hareket ediyoruz, hiçbir akla güvenmiyoruz. Bizim bütün bu sistemi geliştirmemiz için tek bir şeye ihtiyacımız var: Toplum olarak insan olarak zihniyet olarak, "GÜVEN" ortamına ihtiyacımız var. Güven ortamı olmadan ekonomiyi düzeltemezsiniz, güven ortamı olmadan toplumu ilerletemezsiniz. Güven ortamı olmadan uluslararası ilişkinizi düzeltemezsiniz. Güven her şeyin temeli. Güvenin bir kısmı da itibar. İtibar olmadan güven olmadan hiçbir şey yapamazsınız. Paranızın değeri de güven aslında. Paramız değer kaybetti diyoruz ya, 100 lirayı çıkarıyorum 10 gr bile değil 5 gr. Bir de 100 doları çıkarıyorum o da 5 gr ama biri diğerinin 29 misli. Aradaki fark güven. Güven ortamını sağlamadan hiçbir şey yapamazsınız.

Peki, güveni nasıl sağlayacağız?



Yeni bir anlayışla dediğimizde güveni siyasal, ekonomik, toplumsal kurumlar ve kurullarla sağlayacağız. Bunun tek yolu kurumlar ve kurullar. Kurumun tercümesi hukukun üstünlüğü. Hukuk sadece kanunlar meselesi değil hukuk aynı zamanda adalet meselesidir. Hukuk birlikte yaşamının

kurallar meselesi. Birlikte biz nasıl yaşayacağız? Birlikte yaşamanın kurallarını doğru kurgularsak geleceğimizi de inşa ederiz diyoruz.

Nasıl bir gelecek? Adil, eşit bir toplum.

Nasıl bir ülke? Diploması ve iş birliğiyle saygın bir ülke.

Nasıl bir ülke? Çevresine, toprağına, ağacına, denizine, suyunu saygılı bir ülke.

Nasıl bir ekonomi? İstikrara sahip, sürdürülebilir bir gelişmeyi sağlayan bir ekonomi.

Bütün bunların arkasında da "GÜVEN" yatıyor. Bunu sağlayamazsak hiçbir şey sağlayamayız.

Son 20 Yılda ne oldu?



Biz bu projeyi başladığımızda, ilk önce Türkiye'nin geçmişine dönük baktık. Son 20 yılı önümüze aldık. Türkiye 2002'de başladığı Avrupa Birliği yolculuğunda, 2012 yılına kadar hiç de fena olmayan bir gelişme gösteriyor. Orada neyi görüyoruz? İnsani gelişme dediğimiz okullaşma oranı düzeliyor, eğitim seviyesi artıyor, hukukun üstünlüğünde ilerleme kayde-

diliyor. İyi olduğumuzu hiçbir zaman söyleyemem. 100 yıllık Türkiye'nin geçmişinde maalesef en kötü karnemiz hukukun üstünlüğü. Kurucu elitlerin olduğu Cumhuriyet döneminde de maalesef daha sonraki dönemlerde de en kötü karnemiz hukukun üstünlüğü. Hukukun üstünlüğünü bozan en temel konu nedir biliyor musunuz? Özel istisnai durumlar hukuku yani sıkıyönetim hukuku. İstisnai durumu kim icat etti biliyor musunuz? Bunu İkinci Dünya Harbi öncesinde Almanya'da Hitler'in iktidarını meşru kılmak için Prof. Carl Schmitt adlı hukuk profesörü, olağanüstü durumlar hukuku diye bir şey çıkardı. Bu durumda artık normal hukuk rafa kalkar ve olağanüstü hukuk ortaya çıkar. Bu hukuk profesörü Hitler'i meşru kılarak, hepimizin başına bela etti. Savaş hukuku gibi başlayan özel durumlar hukuku Türkiye'de maalesef her 10 yılda bir var. 100 yılda Türkiye'nin sıkıyönetimle geçirdiği süre nedir? 100 yılın kaç yılı sıkıyönetimle geçti. Parçalar halinde bölümler halinde sıkıyönetimle olağanüstü halle geçti. İşte en büyük zaafımız en büyük konu da bu.

Büyümenin temel unsurları itibariyle büyüme projeksiyonu



Biz bu konuda çalışırken istatistikler de yaptık. 137 ülkeyi inceledik. 137 ülkenin hukuk ve insani gelişmişlik karnesine baktık. Zihniyet karnesini de

bilimle ölçtük. Ne kadar bilime yatırım yapıyorlar, ne kadar kişi başı araştırma projesi var gibi konulara baktık ve istatistikler çıkardık.

137 ülke arasında yaptığımız istatistikte bu üç konu gelişmenin en önemli unsuru çıktı: İnsani gelişme, hukukun üstünlüğü, bilim ve teknoloji. Teknoloji bildiğimiz anlamda değil bilimsel anlamda alındı. Sonra döndük, 137 ülkenin son 25 yıllık gelişmesine baktık. Yani sadece belli bir zamandaki ilişkiye değil 25 yıllık zamandaki karnesine baktık ve gördük ki, bu gelişmenin en büyük unsuru kurumlar, etkin yönetim. Etkin yönetim sizlerin en önemli unsurlarınızdan biri. Türkiye bugün 9 bin dolar kişi başı milli gelir seviyesi var. Bugünkü durum devam ederse yani hukukun üstünlüğü, eğitim seviyesi, bilim çalışmaları bugünkü gibi devam ederse, Türkiye 25 yıl içerisinde ancak kişi başı gelirini 5 bin dolar artırabilir sonucuna istatistik olarak vardık. Yani 15 bin dolara geliriz orada tıkanırız. Bunun adı nedir? Orta gelir tuzağı.

Peki, insani gelişmeye yatırım yaparsa, kurumlara ve kurallara yatırım yaparsa, bilime yatırım yaparsa nasıl olur? Kişi başı gelirimiz, 30 bin dolar seviyesine çıkar. Biz geleceğimizi inşa etmek istiyorsak, aslında bu inşa meselesi kritik bir konu, binalar değil yollar değil, havaalanları değil, köprüler değil ilkönce insana yatırım yapacağız. İlkönce kurumlarımıza kurallarımıza, hukukumuza yatırım yapacağız. İlk önce bilim zihniyetiyle yapacağız. Bütün bunların hepsi de görüyoruz ki Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyetini kurduğu bize emanet ettiği değerler. Umarım biz bu değerleri geleceğe taşırsak ve geleceğimizi de bu değerler üzerine inşa ederiz.



Öğretmen İbrahim İPEK
Moderatör Prof. Dr. Melih ERDOĞAN

Bir Cumhuriyet Kurumu Olarak Köy Enstitüleri

Prof. Dr. Melih ERDOĞAN: Hepinize saygılarımı sunuyorum ama en çok da öğretmenime... Eskişehir'den kalkıp bizlerle birlikte olmak için buraya geldi. Kendisine çok teşekkür ediyoruz. Bizleri çok mutlu etti. Öncelikle öğretmenimi sizlere takdim etmek istiyorum. Cumhuriyetin 100. yılında ve sevgili öğretmenim, Cumhuriyetin 92 yılına tanıklık etmiş, ulu bir Çınar. Tam 92 yıl bu Cumhuriyetle birlikte yaşamış bir insanı görüyorsunuz karşınızda. Bu zamanı da hiç boş geçirmemiş. O kadar verimli bir yaşam sürdürmüş ki, hala da bunu devam ettirmeye gayret ediyor. Görüyorsunuz bugün bizlerle birkaç şey söylemek için bir aradayız. O bakımdan bunu çok önemseyerek öğretmenimi çok kısaca tanıtmak istiyorum. 1932 yılında Sivrihisar'ın Sadıkbağı Köyü'nde doğmuş. Çifteler Köy Enstitüsü öğrencisi ve daha sonra pek çok yerde öğretmenlik yapmış. Sonra Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü'nü bitirerek edebiyat öğretmeni olarak görevine devam etmiş. En son Eskişehir Süleyman Çakır Kız Meslek Lisesi'nde 10 yıl öğretmenlik ve idarecilik yaptıktan sonra emekli olmuş. Eğitime 40 yılını vermiş eğitim kurumlarının hemen her kademesinde çalışmış. Eğitimle ilgili pek çok yazısı, kitapları var ve çok da iyi bir şair. Ben onun ağzından birkaç şey söylemek istiyorum. 88 yaşındayken şöyle diyor:

*“Bir köy çocuğuydum, dağda kırdı dolaşan,
Köy Enstitüsü vardı, köylüye kucak açan,
Aldı götürdü, beni yarattı yeni baştan,
Ben İbrahim İpek'im 88 yaşında.*

*18 yaşındayken başöğretmen oldum ben,
Köylüme, öğrencime Atatürk'ü öğreten,
Yılmadan yorulmadan ülkeme hizmet eden
Ben İbrahim İpek'im 88 yaşında.*

*Binlerce öğrencim var, ülkemin hizmetinde,
Cumhuriyete aşık, eyleminde, sözünde,
Hepsi de benim gibi Atatürk'ün izinde,
Ben İbrahim İpek'im 88 yaşında.*

*Kolay değil dostlarım, bir ömrü tamamlamak,
Şu mavi gök kubbede hoş bir sadâ bırakmak,
Sevinçleri paylaşmak, acılara katlanmak
Ben İbrahim İpek'im 88 yaşında.”*

İbrahim İpek öğretmenimizin çok önemli özelliği özgeçmişinde bahsettiğim gibi bir Köy Enstitüsü mezunu olması. Bir Cumhuriyet kurumunun bir ferdi bir neferiyle birlikteyiz. Bununla ilgili öğretmenimin söyleyeceği pek çok şey var ama ben kendisine sözü vermeden hemen şu soruyla başlamak istiyorum. Köy Enstitülerinden önce ne vardı? Köy Enstitüleri ile ilgili bize neler söyleyeceksiniz?

Öğretmen İbrahim İPEK: Sevgili dostlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.



Bize bu güzel ortamı sağlayan başta Ankara Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Nevzat Ünüvar'a ve TİDE'ye ve Onursal Başkanı Ali Kamil Uzun'a, bana bu duygu dolu sözlerle hitap eden Prof. Dr. Melih Erdoğan'a ve emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Köy Enstitüleri ülkeye yeni bir soluk getirmiştir. Türkiye'nin sosyal yaşamından, edebiyatından Köy Enstitülerini çıkarın durumun yavan olduğunu göreceksiniz. Köy Enstitülerini anlatırken Hasan Âli Yücel'i ve İsmail Hakkı Tonguç'u anmadan olmaz. Bu güzelim programın meclisteki politik yönünü Hasan Âli Yücel sürdürmüştür. İsmail Hakkı Tonguç da Köy Enstitüleri'nin fikir babasıdır. Yücel 1897 doğumludur, İstanbulludur. İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü mezunudur. Şairliği, yazarlığı, gazeteciliği, öğretmenliği vardır. İsmail Hakkı Tonguç daha da renkli bir insan. Bulgaristan'ın Tatar Atmaca Köyü'nde doğmuş daha sonra Türkiye'ye gelerek öğretmen okullarında Kastamonu ve İstanbul'da gerekli eğitimini tamamlamış. Daha sonra Almanya'ya gitmiş, oradaki eğitimi incelemek suretiyle bunun Türkiye'ye yansımaları konusunda çalışmalar yapmış. Sevgili dostlar Köy Enstitüleri başta hiçbir okula benzemeyen okullardır. Benim 13 yıl ilköğretim öğretmenliğim var. Ortaokullarda, sanat enstitülerinde çalıştım. En son Eskişehir Süleyman Çakır Kız Lisesi'nde 11 yıl hem öğretmen hem idareci olarak çalıştım ama bütün bunların ötesinde Köy Enstitülerinin yeri başkadır. Oradaki ortam, eğitim, öğretim başkadır.



Köy Enstitüleri projesi düşünülürken, köy okullarında görevlendirilecek öğretmen, köyden olacak. İstanbul'da el bebek gül bebek yetişmiş öğretmen özellikle 1940'lı yılların köylerinde yeterince yararlı olamaz. Bu nedenle Köy Enstitülerine köy çocuğunu alarak, onu eğitip, sonra köye göndermek gerekir düşüncesi hakim. Benim köyümde okul yoktu, komşu köyde ilkokulu bitirdim. Benim gibileri orada babasına el ulağı (yardımcı, yamak) olurlardı. Ben köyde Hasan Emmi'ye kuzu çobanı durdum. 100 kadar kuzusu var onları otlatıyorum, getirip, götürüyorum. Bir gün köyün arazisinde kuzuların başındayken, köyün korucusu bana doğru geldi. Çocukken korucudan çok korkardık. Bazen yaramazlık yapar, bahçeye bostana girerdik. Korucu da bizi hafif okşardı. Baktım ki korucu, yüzü gülererek bana doğru yaklaşıyor. "İbrahim seni köy muhtarı odasından bekliyor. Ben kuzuları köye getiririm." dedi. Hiç bir şeyden haberim yok. Muhtar odasına vardım. Kapı açık, yerde keçe serili. Köşede bağdaş kurmuş oturmuş, önünde çantası olan güzel bir adam var. Babam, muhtar Hasan Hüseyin Emmi, bazı köylüler de orada. Ben kapının yanına dikildim. Ne olduğunu anlamadan parmaklarımla oynamaya başlamışım. "Parmaklarınla oynama, indir aşağı" dedi ve sonrasında, "Sen öğretmen olmak ister misin?" diye sordu. Ben de, "isterim tabii" dedim. O zaman söyle Türkiye'nin kuzeyinde

ne var? Sonradan adının başöğretmen Hüseyin Gürpınar olduğunu öğrendiğim bu kişi, benim ruh halimi anladı. Sonra dedi ki, "Hadi git, Köy Enstitüsünde eğitim alıp, öğretmen olacaksın." Ertesi gün babamla kasabaya geldik bir yüklenme senedi isteniyor. Köyde 20 yıl hizmet edeceğiz. Kaçarsak, okulu terk edersek, 20 bin lira tazminat ödeyeceğiz. O yüklenme senedinden sonra Hamidiye'ye geldik ve bizim öğrencilik yaşamımız başlamış oldu.

Prof. Dr. Melih ERDOĞAN: Ben bir saptama yapmak istiyorum. Aslında ilham konusunun ne kadar önemli olduğu ve Cumhuriyeti kuranların ne kadar bilgili, araştırmacı ve öngörülü olduklarını ortaya koydukları bir çalışmadır. 1919 yılında Walter Gropius, Bauhaus Okulu'nu kurar. Bauhaus Okulu zanaatçı ve sanatçı yetiştiren çok önemli okuldur. Avrupa'ya çok fazla bilim adamı ve sanatçı da yetiştirmiştir. Köy Enstitüleri ilhamını buradan alır. Bu pek bilinmeyen bir noktadır.

Okulsuz ve öğretmensiz köyler...

Öğretmen İbrahim İPEK: 1940'lı yıllara baktığımızda, köylerin okulsuz ve öğretmensiz olduğunu görürsünüz. 1930- 1940'lı yıllar, Türkiye'nin en hızlı kalkınma yıllarıdır. Halk Okuma Odları, Halkevleri, Köy Enstitüleri böyle bir seferberliğin yapıldığı ortamlardır. Köyde ülke nüfusunun yüzde 85'i yaşıyor. Öyleyse kalkınmayı köyden başlatacaksınız. Nasıl? Elbette eğitimle... Köyü kalkındırarak kişiyi de köyden alacaksınız. Köy Enstitüleri Türkiye'de 21 kırsal bölgede açıldı. Ulaşımı kolay, toprağı işlemeye uygun, verimli bölgelerde Köy Enstitüleri açıldı. Çifteler Köy Enstitüsü'nün arazinin ortasından Seydi Suyu geçiyordu ve 7 bin dönüm işlenebilir, verimli toprağı ayrıca iş atölyeleri vardı. At, inek ahırları ile arı kovanları ve kümes hayvanları da arazinin içindeydi. Öğrenci burada her işi yaparak, yaşayarak yetiştirdi. Örneğin ağaçlara aşı nasıl yapılır konusunu işleyeceksiniz. Önce tebeşiri ele alır, tahtada çizerek öğrenirsiniz. Daha sonra kalem kalınlığında, aşı gözü alabilecek bir çubuk ile daha büyük yaş ağaç getirirsiniz. Ağacı "I" şeklinde yarar ve ince çubuktan aldığınız gözü buraya nasıl yerleştirildiği anlatılır. Daha sonra sınıf, meyve bahçesine götürülerek, orada da aşılama



yöntemi gösterilerek, öğrencilerin de ağaçlara aşı yapması istenir. Öğrenciler aşığı yaptıktan bir ay sonra tekrar meyve bahçesine gelir ve yaptığı aşının tutup, tutmadığını görür. Köy Enstitüleri'nde yaptığımız her dersi yaşayarak öğrenirdik.

Köy Enstitülerinde dersler daha ziyade uygulamalıydı. Kireç söndürürken, suyun kireci nasıl etkilediğini, nasıl kimyasal çözümü yaptığını görürdünüz, öğrenirdiniz. Köy Enstitülerinde öğrenci tuğla, kerpiç dökerdi. O tuğlaları saman yakmak suretiyle tuğla ocaklarında pişirirdi. Eğer yaparak, yaşayarak öğrenmezseniz yapacağınız öğrenme sadece anlatılarak olursa, o belleğinizde yeterince kalmaz. Ona dokunacaksınız, öğreneceksiniz böylece belleğinizde daha çok kalacak. Köy Enstitülerinde yetişen öğretmenler köye çok kolay intibak etmişlerdir. Ben Oğlakçı Köyü'nde öğretmenlik yaparken, bir köylü bana, "Ben bir ahır yapacağım, bana bir plan çiziver" demişti.

Prof. Dr. Melih ERDOĞAN: Köy Enstitülerindeki yönetim anlayışı nasıldı? Öğretmenlerine nasıl davranılıyordu?

Öğretmen İbrahim İPEK: Çok güzel bir konuya değindin. Öğretmenlerimiz bize ana-baba gibiydi. Soyadımızla bize hitap ederlerdi. Ana binanın önünde diyelim bir öğretmenle karşılaştınız. Yüzünüz biraz asıksa, bir derdimizin olup olmadığını sorardı. Sınıf öğretmenimiz bizlere gelen harçlıklarımızı alırdı çünkü belli olmaz birdenbire harcaıyıp, harçlıksız kalırız diye onda olurdu. Harçlıklarımızı parça parça verirdi. Diğer öğretmenlerimiz de öyleydi. Köy Enstitülerinde öğretmenlerin çocuklara evladı gibi davranmaları, öğrencilerin öğretmenlere ana-baba gibi sığınacak bir kişi olarak bakmasını herhangi bir okulda uygulanabileceğini sanmıyorum.

Prof. Dr. Melih ERDOĞAN: Yönetime katılma konusunda onların da sözü sahibi olduğu bir ortamdan bahsediyoruz değil mi? Öğrencilerin bir de muhtara at getirme anınız vardı. Onu da anlatır mısınız?

"Köy Enstitüleri'nde öğrenciye sorumluluk vermek çok önemliydi"

Öğretmen İbrahim İPEK: Köy Enstitüleri'nde öğrenciye kişilik kazandırma, sorumluluk vermek çok önemliydi. Daha 13 yaşında çocuğum. Beni inek ahırına gece bekçisi olarak verdiler. Bana sorumluluk veriyorlar. Şimdiki gibi bir telefonum olsa bir şey olduğunda nöbetçi öğretmene haber vereceğim öyle bir şey de yok. Hırsız gelse, inek hastalansa ne yapacağım? Köy Enstitüleri'nde öğrenciler uygulamalar ve konunun geliştirilmesi, yönetimin nasıl olacağı konularında öğretmenlere çok fikirlerini söyleyebilirdi. Kimse buna kızmaz, karşı gelmezdi. Bir gün arkadaşlar tarlaya gitmişler, orada çalışıyorlar. Kendilerine kumanya gelmemiş. Cumartesi günleri öğleden sonra okul yoktu. Büyük binanın önündeki merdivenlerde toplanırdık. Orada yönetime karşı eleştirileri konuşurduk. Arkadaşım, "biz tarlada çalışırken bize kumanya gelmedi, aç kaldık. Nöbetçi öğretmen ve öğrenci görevini yapmadı." dedi. Öğrencilerden cevap gelmeden Okul Müdürü Osman Ülkümen, "o arazileri dolaşmak istiyorum" dedi. Ama nasıl dolaşacak? Öğrencinin biri, "Müdürüm Hamideye Köyü'ndeki Mümin Ağa'da çok güzel bir tay var. Onu satın alalım, siz ona binin tarlaları, öğrencileri

dolaşın” diye öneride bulundu. Bakın fikir öğrenciden eğliyor. “O zaman çağırın Mümin Ağa’yı atını da getirsin.” Mümin Ağa çok güzel bir tayla geldi. Orada öğrencilerin huzurunda pazarlık yapıldı ve tay satın alındı. Oysa ahırda belki 30 tane çift süren at vardı. Demek ki onlar binmeye müsait değildi. Bu örnek öğrencinin okul yönetimine ne kadar katkıda bulunduğunu, ortak olduğunu gösteriyor.

Prof. Dr. Melih ERDOĞAN: Öğretmenim İbrahim İpek’in Köy Enstitüleri’yle ilgili şiirinden alıntı yapacağım.

1940 yılı Nisan’ın 17’si.

Yasayı onayladı Büyük Millet Meclisi,

Aydınlanacaktı şehirlisi, köylüsü,

Gönüllerden gönüle aktı Köy Enstitüleri.

Köy Enstitüleri 1940 yılında kuruldu. O yılları iyi analiz etmek lazım. Global bir perspektiften bakıldığında, 1700’lerin başı, endüstrileşmenin de başlangıç yılları ve sermaye birikimi yani kapitalist oluşuyor. Kapitalist bir süre sonra müthiş palazlanıyor ve kendine özgü yöntemlerle bugünkü haline geliyor. Bu arada kapitalizm, üretim araçlarının özel mülkiyetine ve bunların kâr amacıyla işletilmesine dayanan bir ekonomik sistemdir. Bunun karşısında, üretim araçlarının devletin elinde olması gerektiği savıyla 1917 yılında Sovyetler Birliği’nin kurulmasına yol açan Ekim Devrimi oldu. Böylelikle bir ikili dünya oluştu. Bu ikili dünya oluşurken, bu tarihlerde Ekim Devrimi’nin lideri ve Sovyetler Birliği’nin kurucusu Lenin, Atatürk’e ve Cumhuriyetin kuruluşuna çok yardımcı oluyor. Maddi destek, altın desteği yapıyor. Burada ortaya çıkan devrimci bir aydınlanış, kapitalizme karşı çıkan bir anlayış ortaya çıkıyor. Aynı zamanda ağalık düzenini sarsan, sorgulatan bir özelliğe de sahip ve burada komünist yetiştiriyorlar denilerek, Köy Enstitüleri kurulduktan altı yıl sonra kapatılması için çalışmaya başladılar ve kapattılar. Oysaki Köy Enstitüleri bir aydınlanma dönemi yaşıyordu, yaşayacaktı ne yazık ki, önünü kestiler. İbrahim Öğretmen de aynı şiirde şöyle devam ediyor:



Köylü uyanacaktı, efendi olacaktı.

Çalışıp kazandığı kendine kalacaktı.

Asırlarca oynanan oyun bozulacaktı.

Ağaya kancasını taktı Köy Enstitüleri...

Köy Enstitüleri’nden önce eğitim hareketi başlıyor...

Öğretmen İbrahim İPEK: Köy Enstitüleriyle ilgili kitabımda, köy enstitülerinde tarla ziraatı, bahçe tarımı, sanayi bitkileri ziraatı ve ziraat teknikleri, zooteknik, kümes hayvancılığı, arıcılık ve böcekçilik, balıkçılık ve su mahsulleri gibi yaşamsal dersler de vardı. Bugünkü okullarda bunların olduğunu zannetmiyorum. Okullar bir binanın içine hapsedilmiş gibi geliyor bana. Öyle 7 bin dönüm arazi içinde değil okullarımız.

Köy Enstitüleri’nin dokusu bozulmadan gerçek ömrü altı yıldır; 1940-1946. Ondan önce 1936’da eğitim hareketi var. Bu fikir Atatürk’ten gelmiştir. Atatürk’ün üç aylık yurt gezisi esnasında, Hasan Âli Yücel de milli eğitim adına katılmış ondan çok büyük fikirler almıştır. Orada maarif vekili Saffet Arıkan var. O diyor ki Atatürk’e, “elimizde paramız var ama köye göndere-

cek öğretmenimiz yok”. Atatürk; “ya Saffet, askerliğini çavuş, onbaşı olarak yapmış kişiler var. Bunları 6-8 ay kurstan geçirsek sonra köylere göndersek” diyor. 1936’da, Eğitim Harekatı Çifteler Harası ve Yerleşkesi var. Orada okur-yazar çavuş, onbaşı olmuş kişiler getiriliyor. Benim babam da eğitmedi. Sonra Hasanoğlan Köy Enstitüsü var oraya da aynı şekilde getiriyor ve ilk aşamada sekiz bin eğitimci köylere 6-8 aylık eğitimden sonra gönderiliyor. 1-2-3. sınıfları bu eğitimci okutuyor. Köy Enstitüleri’nin çıkış noktası bu eğitimci hareketiyledir ve Atatürk’ün fikriyle yapılmıştır. Daha sonra 17 Nisan 1940 tarihinde Köy Enstitüleri yasası çıkarılarak, uygulaması başladı.

Prof. Dr. Melih ERDOĞAN: Eğitimci hareketi değerli bir bilgi bizim için. Siz Aşık Veysel ile de tanıştınız. Onu da anlatabilir misiniz? Köy Enstitüleri’nin kapanması konusunda neler söylüyorsunuz?

Öğretmen İbrahim İPEK: Köy Enstitüleri’nin kapatılmasının bir değil birkaç nedeni var. Öncelikle o yıllarda dünya, komünizm ile kapitalizm olarak iki bloğa ayrılmıştı. Amerika Türkiye’ye Marshall yardımı yapmak istedi. Bu yardımı yapabilmek için ileri sürdüğü koşullardan biri Köy Enstitüleri’nin kapatılmasıdır. Çünkü Köy Enstitüleri’nde köyden gelerek eğitilen bu çocuklar, köylere gittiği zaman köylüyü uyandıracak ve bu da köydeki ağaların da diğerlerinin de işine gelmeyecek. Eskişehir’de hemşehrim olan ağanın biri; “Ben öküz isteyene öküz alırdım, evlenecek olana düğün yardımı yapardım, şu kadar zamandır köyün ağasıydım, her şey benden sorulurdu. Ne zaman ki köye, Köy Enstitülü öğretmen geldi, milleti uyardırmaya başladı, benim de ağalığım giderek zayıfladı.” derdi.

Köy Enstitüleri’nin kapatılmasının nedenleri; Amerika’nın Marshall yardımını yapmak istemesi, ağalardan gelen tepkiler ve Demokrat Parti’nin meclise girmesi. 1946’dan sonra dışardan olduğu kadar içeriden de Köy Enstitülerini yıkmaya kalktılar. Bizim öğretmenlerimiz bizim anamız-babamız gibiydi. 1946’dan sonra Köy Enstitüleri’ne gelen öğretmenler bize başka türlü davranmaya başladılar. Ahmet Turgay adlı tarih öğretmeni geldi, sınıfa girdi. Ben tarih öğretmeniniz Ahmet Turgay. Söyle bakalım

tarih ne demek? Sınıftakiler tarihi tanımladılar. Otur sıfır otur sıfır otur sıfır hepimize sıfır. Sınıftaki arkadaşlarımızdan biri; “İlk derste hepimize sıfır verdiniz. O zaman siz söyleyin tarih ne demektir?” diye sordu. Bu tanımın içerisinde “hayatını ve harsını” diyecektik. Bu sözcükleri değil de başka sözcükler kullanmışız, o nedenle bize sıfır vermiş. Bunun gibi öğretmenler görmeye başladık ve verdikleri notlarla bizi sindirmeye, korkutmaya başladılar. Köy Enstitüleri’ni içerden yıkmaya çalıştılar.



Öğretmenlik yaptığım dönemde, bir yakınımı görmek için Hamidiye’de bir okula gittim. Öğrenciler derste, öğretmenler odasına geçtim, odada dört öğretmen var. Kendimi tanıttım. Öğretmenlerden biri, “İbrahim Bey, siz okul müdürümüzle hemşehrisiniz.” dedi. Öğretmen devam etti: “Ah ah!.. Sizin müdürünüz var ya, Köy Enstitüleri’nden eser kalmaması diye sizin diktiğiniz elmalığı kesti ve futbol sahası yaptı.” Çifteler Eğitim Kurumu, 7 bin dönüm arazi içinde ve futbol sahasını yapacak yer mi yok? Köy Enstitüle-

ri'ni dışardan yıkmaya çalıştıkları gibi içerden de bu şekilde yıktılar. 1954 yılında Demokrat Parti tarafından tamamen kapatıldı. Yaşar Şemsettin Siner Milli Eğitim Bakanlığı'na getirildi. Hakkı Tonguç'a, "senin çocuklarının belini kıracağım." dedi. Sonra o dönemlerden bugünlere geldik.

Köy Enstitüleri'nde önce şuna değineyim. Sabahleyin sizin bildiğiniz şekilde spor çalışmaları yoktu. Sabahleyin okulun önünde halka halka olunur; kızlar halkanın içinde, erkekler dışında, okulun oyun başkanı hangi oyunlar oynanacaksa planlamıştır. Mandolin grubu okulun merdivenlerinde çalar, harmandalıysa harmandalı, halaysa halay çekilir, bu şekilde sabah sporunu yapardık. Okulda bu oyunları öğretecek kişiler istihdam edilirdi. Aydın'dan Mustafa Çavuş, güçlü kuvvetli biri ve çok güzel zeybek oynardı. O geldi ve bizlere zeybeği öğretti. Doğudan halay başları gelirdi.

Aşık Veysel tanıdığım en özel kişilerden biri ve en az altı ay onunla birlikte olduğum için çok mutluyum. Aşık Veysel Köy Enstitüleri'ni gezerdi. Belki duymuşsunuzdur, 'Mühür Gözlüm seni elden kıskanırım, sakınırım' adlı türküyü yazıp, okuyan Aşık Ali İzzet Özkan da var. Aşık Veysel okul müdürümüz Rauf Fidan ve Osman Ülkümen ile iyi dosttu. Okula gelir bizimle sohbet eder, saz dersleri verirdi. Bir gün okulun bahçesinde, Aşık Veysel oturmuş, öğrenciler başına toplanmışız, sohbet ediyoruz. Motor dersimize giren Raşit Tugay isimli öğretmenimiz güçlü, kuvvetli, uzun boylu. O gün atölyeden çıkmış, iş önlüğü kir, pas içinde. Öğretmenimiz; "Aşık Veysel bana bir şiir yazsana..." dedi. Aşık Veysel; "Raşit Bey ben sizi göremiyorum, boyun nedir, huyun nedir ben sana nasıl şiir yazayım?" dedi. Raşit Öğretmen, Aşık Veysel'in elini tuttu: "Bak ben derbederin biriyim." Önlüğü cebine elini soktu. Boyunu, posunu anlattı. Cumartesi geceleri okulda eğlence düzenlenirdi. Bir ya da iki şube bu işi üstlenir, öğretmenlerin nezaretinde, piyes oynardık. Cumartesi akşamüzeri toplandık. Aşık Veysel sahneye geldi. Raşit Tugay kendisine sataşmıştı ya, aldı eline sazı şu dörtlülüğü söyledi: "Sabah sabah çatma bana ne istersin Bay Raşit, uzun, kısa söz, uzatma sözlerimi duy Raşit. Raşit çoktur adın gibi başka tat yok tadın gibi yontulmamış odun gibi uzatmışsın boy Raşit. Önlüğünün cebi delik, ne sersemlik ne sersemlik sanki içmiş mey Raşit."



Okulun bir cipi vardı kışın çalışmazdı. Atları koşarak çektirirdi Raşit Bey. Aşık Veysel türküsüne devamla; "Veysel dolarsa taşıyor, herkes bu işe şaşıyor, tenezzühe (gezinti) at koşuyor, çekmez onu tay Raşit." diyerek, bizleri eğlendirmişti.

"Köy Enstitüleri'nin kapatılma nedenlerinden biri de karma eğitim"

Prof. Dr. Melih ERDOĞAN: Özellikle Köy Enstitüleri'ndeki kız öğrencilerine neler öğretiyorlardı? Onlar için ayrı bir eğitim var mı?

Öğretmen İbrahim İPEK: Köy Enstitüleri'nin kapatılma nedenlerinden biri de karma eğitim. Kız öğrencilerle aynı derslikte birlikte olurduk. Derslerimiz birlikte olurdu elbette ama samimi söylüyorum hiçbir öğrenci arkadaşım, kız arkadaşlarımıza kötü gözle bakmazdı. O eğitimi bize verdiler. Okulda tek tip giyiniş vardı. Bu da sonradan kapanma nedenlerinden biri oldu. Tek tip giyinmekte, komünizm kokusu varmış. Okula, kışlık ve yazlık olarak iki tip kumaş gelirdi. Okulda 25 kadar terzi vardı. Kışlık olarak altımızda pantolon, üzerimizde pelerin vardı. Terziler bu kıyafetleri bizlere dikerlerdi. Kızlar da aynı şekilde ama farklı bir kumaştan pantolon ve pelerin giyerlerdi



Çifteler Köy Enstitüsü'nden Rauf İnan anlattığı anılarında şöyle diyor: "Enstitülerin son yılları, gece konuklar gelmiş. İki kadın ikisi erkek bakanlık müfettişleri. Erkekleri almışlar misafirhanede konuk etmişler. Kadınları da okul müdürü evine almış. Evinde konuk etmiş. Ertesi gün teftiş yapılıyor. Gelen kadın müfettişler kızların giyinişini ve sadeliğini eleştirmiş. Bunlar gençlik çağındalar, topuklu ayakkabı giymeli, makyaj yapmalılar." Kızlar kardeşimiz gibi muamele görürdü. Hiçbir disiplin olayı olmazdı. Oluştuğunda da kimsenin gözünün yaşına bakılmaz okuldan kovulurdu.

Prof. Dr. MELİH ERDOĞAN: Ben öğretmenimden son sözle bitireyim. Köy Enstitüleri için şöyle diyor yazdığı şiirde:

"Çağdaş bir Türkiye'nin çağdaş yüzüydü onlar.

Fakir Baykurtlar, Talip Apaydın'lar

daha binlercesi var isimsiz kahramanlar.

Eşi benzeri yoktu tekti Köy Enstitüleri..."

Nasıl Fakir Baykurtlar'ı, Talip Apaydın'ları unutmuyorsak, Köy Enstitüleri'ni biz de unutmayacağız. Her yıl üniversitelerde Köy Enstitüleri'yle ilgili toplantılar, araştırmalar yapılıyor. Dileğimiz, eğitim sistemimiz tümüyle çağdaş, bilimsel bir hale dönüşür. Bu da siz gençlerimizin gayreti ve düşüncesiyle olacak. Ben değerli öğretmenime buraya kadar geldiği için çok teşekkür ediyorum.

Öğretmen İbrahim İPEK: Köy Enstitüleri ülkeye ekonomisine sosyal yaşantısına yeni bir soluk getirmiştir. Köy Enstitüleri'nden yetişen şair ve yazarları birçoklarını yakından biliyorsunuz. Mahmut Makal, 'Bizim Köy' adlı eseriyle çok ilgi gördü. Fakir Baykurt, çok iyi bildiğiniz tiyatro eserleri ve romanlarıyla, Türkiye'nin gündemine oturmuştu. Talip Apaydın, Pakize Türkoğlu, Osman Şahin, İsmail Hakkı Tonguç, Hasan Âli Yücel, Mehmet Başaran Emin Özdemir, Dursun Akçan, Ali Dündar, Abdullah Özkuçur, Abdullah Binyazar, Osman Boylulu, Hayrettin Uysal, Ümit Kaftancıoğlu, Ziya Bahadırlı, Nebi Dadaloğlu, Ali Yüce, İbrahim Şimşek ve Reşat Ay. Bunların onlarca kitapları vardır. Ülkenin aydınlanması için değerli çalışmalar yaptılar.

Prof. Dr. Melih ERDOĞAN: Onları ve sizi alkışlıyoruz.

Öğretmen İbrahim İPEK: Hepinize çok teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum.



GENÇLERİN DÜŞLERİNDE GELECEK



Moderatör: Nuray Tamer, TİDE Seminer Lideri
Abdulvahap Tosun, Marmara Üniversitesi
Elif Karsavuran, İstanbul Üniversitesi
Görkem Yılmaz, Anadolu üniversitesi
Ahmet Miçooğulları, Yeditepe Üniversitesi
Aybike Pehlivan, Ankara Üniversitesi

Nuray TAMER: Gelecek Zirvesi etkinliğimizin iki gününü konuklarımla birlikte değerlendireceğiz. Bu iki günde akıllarında neler kaldı? İstanbul'dan tren yolculuğuyla Ankara'ya geldik. Anıtkabir ziyaretinden sonra ilk TBMM olan Kurtuluş Savaşı Müzesi'ni ziyaret ettik. Orada birlikte duygu dolu anlar yaşadık. Bugün de değerli konuklar ve konuşmacılarımızla Zirve'mizi gerçekleştirdik. Öncelikle konuklarımızın kendilerini tanıtmalarını istiyorum.

Ahmet MIÇOOĞULLARI (Yeditepe Üniversitesi Öğrenci): Öncelikle davetiniz için çok teşekkür ediyorum. Yeditepe Üniversitesi İşletme Fakültesi son sınıf öğrencisiyim. Muhasebeyi çok seviyorum. Muhasebeyi sevmemin nedeni de babamdır. Babam da çok genç yaşlarından itibaren yurt dışında gurbetçi olarak çok çalıştı. Hayatı, hesap kitap yaparak geçti ve o genlerini de bana aktardı. Önce ailemi sonra sizleri gururlandırmak için çalışmaya, çabalamaya, elimden geleni yapmaya devam ediyorum.

Elif KARSAVURAN (İstanbul Üniversitesi Öğrenci): Öncelikle bizi bu güzel etkinlikle buluşturan TİDE ailesine ve Ali Kamil Uzun'a çok teşekkür ediyorum. İstanbul Üniversitesi İngilizce İktisat üçüncü sınıf öğrencisiyim. Aynı zamanda İşletme Kulübü'nde Denetim Komitesi Başkanlığı yapıyorum.

Görkem YILMAZ (Anadolu Üniversitesi Öğrenci): Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi dördüncü sınıf öğrencisiyim. Beni davet ettiğiniz için sizlere çok teşekkür ederim. Denetim Kulübü ve TİDE'ye gönül bağı olan biri olarak burada bulunmaktan onur duyuyorum.

Aybike PEHLİVAN (Ankara Üniversitesi Öğrenci): Sizleri okulumuzda ağırlamaktan büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Ankara Üniversitesi İşletme Fakültesi üçüncü sınıf öğrencisiyim. Mülkiye İşletme Topluluğu yönetim kuruluyla beraber yaklaşık iki senedir çalışıyoruz.

Abdulvahap TOSUN (Marmara Üniversitesi Mezun Öğrenci): 2019 yılında Prof. Dr. Nuran Cömert'in ilk muhasebe dersinden itibaren hem Marmara



Üniversitesi Denetim Kulübü'nün hem TİDE'nin gönül bağıyla bağlı olan öğrencilerinden biri oldum. Okulumdan bu yıl itibarıyla mezun oldum.

Nuray TAMER: Ahmet seninle başlayalım. Dün Anıtkabir ve Kurtuluş Savaşı Müzesi ziyaretimiz oldu. Dünkü müze ziyaretimizde çok güzel konuşmalar yapıldı. TİDE Kurucu ve Onursal Başkanı Ali Kamil Uzun'u, konuştuğumuz Elif Karsavuran'ı, Müze Müdürü Fatma Hanım'ı ve Ankara Üniversitesi Dekanı Prof. Dr. Orhan Çelik'i dinledik. Bütün bu konuşmalardan sende ne kaldı?

Ahmet MIÇOOĞULLARI: Ben ilk defa Anıtkabir'e ve ardından Kurtuluş Savaşı Müzesi'ne bu vesileyle gitmiş oldum. Öğrencilik hayatımız boyunca, Mustafa Kemal Atatürk'ün bu ülkeyi nasıl kurduğunu bizlere anlatıldı. Hedefimiz Atatürk'ün ilkelerine sahip çıkmak. Anıtkabir ve Kurtuluş Savaşı Müzesi'nden içeriye girdiğimde çok heyecan duydum. Cumhuriyetin o masalarda o sıralarda ne zor şartlar altında imzalandığını, kurulduğunu iliklerime kadar hissettim. Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyeti yaşatabilmek için canla başla çalışacağız. Gitmedik, buradayız...

Nuray TAMER: Elif aynı soruyu sana da soracağım. Sen de müze ziyareti öncesinde güzel bir konuşma yaptın. Sendeki duygular nelerdi?

Elif KARSAVURAN: Dün Anıtkabir ziyaretinde, ilk Aslanlı Yol'a geldik. As-

lanlı Yol'daki parke taşlar, bizim yürürken yere bakmamız, başımızı öne eğmemiz amacıyla dizayn edilmiş. Bizler bu ülkenin gençleri, hepimiz Atası'nın huzuruna çıkarken saygılı olmamız ve başımızı da öne eğmemiz gerekiyor. Bir nokta var ki, Türk genci sadece Ata'sının huzuruna giderken başını öne eğmesi gerekiyor. Her şartta her zorlukta başını dik tutması, kendinden emin olması tüm zorluklara karşı göğsünü germesi lazım. Benim orada hissettiğim çok farklıydı. Bugün burada bir şekilde konuşabiliyorum oradayken çok heyecanlanmışım. Çünkü 1. Meclis'in hissettirdikleri ve o ortam, bende baskı ve stres yarattı. Belki de benim için dönüm noktası oldu. O zorlukla karşılaştım ki, benim unutamayacağım hayatımda çok büyük derin farkındalık kazanmamı sağladı. 1. Meclis'le ilgili söylemem gereken en önemli husus da şu; o basamaklarda o sıralarda oturan herkesin tek bir ülküsü vardı. Milli mücadelenin sonunda kazanmak ve tam bağımsız bir Türkiye Cumhuriyeti kurmak. Bugün Türk gençleri olarak burada konuşabiliyorsak, onların eseridir. Ben de bir Türk genci olarak onların eserlerini en iyi şekilde devam ettireceğimin sözünü sizlere vermek istiyorum.

Nuray TAMER: Bugün sabah çok güzel açılış konuşmaları gerçekleştirildi. Prof. Dr. Orhan Çelik, Prof. Dr. Nuran Cömert, Prof. Dr. İrem Nuhoğlu, Ali Kamil Uzun, Abdulvahap Tosun'un konuşmalarında sende ne kaldı?

Görkem YILMAZ: Dün ve bugün yapılan açılış konuşmalarında şunu hissettim. Her hedefe ve hayale ulaşmanın zorluklar barındırdığı bu zorlukları aşmak için de belirli değerlere sahip olmamız gerekiyor çünkü bu değerler bize bir hikayeye inanmamızı sağlıyor. Mücadele ruhu da ancak bir hikayeye inanmakla mümkün. Kendi adıma böyle bir çıkarım yaptım.

Nuray TAMER: Bize her konuda desteği verecek bir gücün olduğunu ve arkamızda oldukları duygusunu verdiler. Ali Kamil Bey konuşmasında, 'biz sizlerle birlikteyiz.' dedi. Bu da sanırım güç veriyor.

Aybike seninle devam edelim. Temuçin Hoca 100 yıl önceki Türkiye başlıklı güzel bir sunum yaptı. Sence Temuçin Hoca bu konuşmayla ne ifade etmek istedi.



“Geçmişte yaşadıklarımız, geleceğimize yön veriyor”

Aybike PEHLİVAN: Öncelikle hocamın konuşmasından bir noktayı vurgulamak istiyorum. 25 yıldır Besni’de bir eğitim bayramı düzenleniyor. Besnili iş insanları, yüksek lisans ve lisans öğrencilerine burs sağlıyor. Bunlar Cumhuriyetle ilgili çünkü cumhuriyette yoktan var edildi. Besni küçük bir yer. Deprem sonrası özellikle bir eğitim bayramı düzenlemelerini de yoktan var etmelerine bağlıyorum. Temuçin Hoca, 1923 yılının Cumhuriyet için önemli bir yıl olduğundan bahsetti. Aynı zamanda çeşitli tarihlerden bahsetti. 1938, 1980... 1923’te Cumhuriyetin ilan edilmesi, Lozan Barış Antlaşması’nın imzalanması Ankara’nın başkent ilan edilmesi gibi 100. yılını kutladığımız geçmişimizden söz etti. Geçmişte yaşadıklarımız, bizlerin geleceğine yön veriyor. Atamızın bizden istedikleri var. Ülkemizin muasır medeniyetler seviyesine çıkarmak gibi. Biz geçmişimizi bilmezsek geleceğimize de yön veremeyiz. Geçmişimizi, değerlerimizi anlayıp, geleceğimize yön vermenin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Nuray TAMER: Geçmiş iyi bilmek ne olduğunu iyi bilmek onlara sahip çıkmak ve her daim zihinlerde canlı tutalım ki, alınan yolu ve geldiğimiz noktayı çok daha iyi bilelim. Değerlerimizi biraz daha güçlendirelim. Ab-

dulvahap seninle Üstün Dökmen hocamızın yaptığı konuşmayı değerlendirmek istiyorum. Sen ne dersin, bu güzel konuşmadan sende ne kaldı?

Abdulvahap TOSUN: Ben de temel olarak bahsettiği o filler kaldı. Özellikle verdiği örnekte, fillerin doğadaki tek düşmanının kendileri olması, kendisinde bir denge kaybı sonrasında belli bir süre yardım alamazsa öldüğü senaryo. Bu aklımda hemen bir fil canlandırdı ama fil yerine insanı koydum çünkü insan doğada aklıyla, eşi benzeri olmayan bir varlık olarak yaşamını sürdürüyor. Bazı emelleri için çok çaba gösteriyor, onu kazanmak için hırslanıyor. Oradaki fil bana hırsı ve hıncı hatırlattı. Anlattıktan sonra belki alakası olmadığını söyleyeceksiniz ama insan hırslandığında bireysel başarısı için motivasyon kaynağı da olabiliyor. Bu motivasyonla bireysel olarak başarmak istediğini elbette başarıyor. Gün sonunda o hırs, bir hınca döndüğünde, o başarı ve bireysel motivasyonun hiçbir önemi kalmıyor. Yana devriliyor ve bu sefer ona hırsı yardımcı olmayabiliyor. Kaburgası iç organlarına batarak acı verici bir deneyimle farklı bir durumlara kalabiliyor. Evrim konusunda bilime dair detaylar vermişti. Açılış konuşmalarında hepimiz bilime atıfta bulunduk onu duymak beni bireysel olarak güzel hissettirdi.

Nuray TAMER: Hırs diyerek önemli bir konudan bahsettin. Bizlerin yapması gereken önemli durum zaman zaman duygularımızı kontrol etmek. Hırs güzel ama ötesi değil. Ben duygularımı ne kadar iyi yönetebiliyorum? Bende Üstün Hoca ile ilgili şu metafor kaldı. Deniz kenarında Türk ne yapar, yabancılar ne yapar? Harikaydı, çok doğru bir tespitti. Oradaki mesajlardan biri sanırım öğrenmek, kendimizi geliştirmek, sürekli üstüne eklemek ve çevreyi besleyebilmek. Üstün Hoca da bizleri inanılmaz besledi. Hepimizin üzerine düşen görevler var sadece siz gençler değil hepimizin bu konuşmalarda kulaklarımızda küpe olarak kalması gereken hususlar var.

Sonra bir panelimiz oldu. Volga Görkem’in yönettiği, Esin Veren Öyküleriyle Genç Bilim İnsanı Ödülü başlıklı oturumda, Feridun Balaban ve Gülce Karagöz’ü dinledik. Bu oturumla ilgili olarak Ahmet sen neler söylemek istersin?

“Burada yapılacak işler var ve bunların hepsini biz başaracağız”

Ahmet MİÇOOĞULLARI: İstanbul'dan trenle Ankara'ya geldik. Yanımda Feridun Balaban oturuyordu ve birlikte yolculuk yaptık. Feridun trende bana birinci olduğu projenin detaylarını anlatmıştı. Ben burada kesinlikle merak etmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Ben de meraklıyım ve merak ettiğim her konuyu araştırıyorum. Feridun'da merak ve fiziğe özel ilgisini gördüm. Hepimizin hayalleri var. Sadece kendim için değil şehrim için de hayallerim var. Bunları gerçekleştirmek için canla başla çalışacağıma kendi adıma söz veriyorum. Burada Feridun'un pes etmediğini gördüm. Sabırlı biri ve ilk yaptığı proje hiç ödül almamış ama pes etmemiş, sabırla sonraki projelerini hayata geçirmiş. Türkiye, Avrupa ve Dünya Şampiyonu olmuş. Gülce Hanım'da takım çalışmasından bahsetmişti. Ben okulumda üçüncü sınıfa geldiğimde stajımı yapmıştım. Stajımda, takım çalışmasının ne kadar önemli olduğunu yaşayarak öğrenmiştim. Proje veriliyordu, bu projeyi yaparken sadece kendiniz çalışmıyorsunuz, ekip arkadaşlarınız da var ve işi birlikte yaptığınızda daha başarılı oluyorsunuz. Bu anlamda Gülce Hanım'ı da tebrik ediyorum. Aslında ülkemiz çok güzel çok başarılı gençler, başarılı mühendislerimiz, doktorlarımız var. Bunların hiçbirinin yurt dışına gitmemesi gerekiyor. Burada yapılacak işler var ve bunların hepsini biz başaracağız.

Nuray TAMER: Bir sonraki konumuz Esin Veren Öyküsüyle Genç Sanatçı Yıldız Çiçek Sivri Turhan'dı. Yıldız Hanım'ın yaşam ve başarı öyküsünü dinledik. Bu yolculukta sence zorluklar ve kolaylıklar nelerdi ve sence neler yaparak bunun üstesinden geldi?

Elif KARSAVURAN: Türk kadınının isterse neleri başarabileceğinin sonucunu gördük. Yıldız Hanım'ın başarı öyküsündeki en büyük unsur belki de fedakarlık. Çünkü küçük yaşlarda konservatuvara başlıyor. Bizler daha o yaşlarda müzik aletlerini daha yeni yeni tanırken, konservatuvar hakkında bir bilgimiz yokken o aslında çok yoğun çalışarak konservatuvara başlıyor. Bu ayrılması gereken büyük bir mesai demek. Bunun yanı sıra buna mesai demek eksik kalıyor Yıldız Hanım müziğe ruhunu katarak yapıyor. Onun

ana besin maddesi müzik oluyor. Müzik ve sanat, insanın ruhunu törpüleyen, incelten, onu medeni bir insan yapabilen bir uğraş. Aslında hepimizin müzik, resim, sinema, edebiyat gibi bir sanat dalıyla ilgilenmemiz gerekiyor. Yıldız Hanım bunu bir hayat mottosu haline dönüştürmüş. Ben de kendisine imrendiğimi, onun hayatındaki en önemli noktanın fedakarlık olduğunu söyleyebilirim. Bu fedakarlık onu bir dünya vatandaşı haline dönüştürmüş. Gittiği ülkelerde diller öğrenmiş, müzikle dünya vatandaşlığını birleştirdiğinde evrensel ve kendini her ortamda sadece Türkiye'de değil dünyanın herhangi bir ülkesinde yakın duyabilecek birine dönüştürmüş. Hem Türk genci hem de Türk kadını olarak gurur verici olmalı...

Nuray TAMER: Çok Teşekkürler Elif. Ben de Yıldız Hanımda şunu fark ettim: Öğrendikçe, başardıkça mütevazı ve alçakgönüllü olmanın bir örneği gibi geldi bana. Ne dersin? Yaşadıkları zorluklar sence neydi?

Elif KARSAVURAN: O alçakgönüllülük onu bir sonraki adıma ilerletiyor çünkü ben oldum ben tamamım dediğinde bencilce bir kılıfın arkasına saklanıyor, bir sonraki adımı atmak için kafanızda düşünceler oluyor. Bu mütevazilik onu bir sonraki adımı atması için teşvik etti. Benim hala eksiklerim, öğrenmem gerekenler var diyerek bir sonraki adımı tetikleyen en önemli husus olabilir.

Yaşadığı zorluklar konusuna gelince bence çok erken ve sıkı bir eğitime başlaması olabilir. 12 yaşında bir çocukla, 21 yaşındaki benim psikolojim aynı değil. Ben 11 yaşında sokakta oyun oynarken, hayatı başka bir bakış açısıyla sürdürürken, sen konservatuvar eğitimi almalısın, bu senin hayatının bir parçası olacak demek bir sorumluluk. Çünkü hayat çizgisini o yaşta belirliyorsunuz aslında. Diğer türlü bizler üniversite sınavlarına gireceğimiz zaman ne olacağımızı da ne istediğimizi de biliyoruz. Yıldız Hanım çok küçük yaşlarda geleceğini belirleyerek, en büyük fedakarlığı yapmış. Ailesinin de bu konuda çok büyük etkisi var. Onu konservatuvara iyi bir eğitime adapte edebiliyorlarsa, ailesinin vizyonunun ve bakış açısının çok geniş olmasından kaynaklanıyor olabilir. Yıldız Hanım, elindeki imkanları da çok güzel değerlendirmiş.

Nuray TAMER: Teşekkürler Elif. Birkaç söz de ben etmek istiyorum. Standardın dışına çıkmak çok zordur. İnsanlar standardın dışına çıkmak istemezler. Bizler doğduğumuz zaman ilkokula, ortaokula, liseye, üniversiteye gideceğiz, işe girip çalışacağız. O standardın dışına çıkmış. Başarının sırlarından biri de o standartları kabullenmemesi, onun üzerine hep bir şeyleri eklediğini tespit ettim.

Görkem, Hüsamettin Bey'in Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa Etmek başlıklı oturumunu ben çok dolu dolu ve verimli buldum. Sence nasıldı?

Görkem YILMAZ: Bende şöyle bir bakış açısı yarattı. Sunduğu araştırma verileri, Türkiye'nin gelişme potansiyeliyle ilgili verilerdi. Temelinde insan vardı. Bir insanın niteliğini artıramazsak kullandığımız diğer kaynaklar tam olarak potansiyeli gerçekleştirmemize imkan sunmuyor. Bunu kendimize indirgeyebilirsek şöyle bir bakış açısına beni çıkartıyor. Multidisipliner olabilmek bir alanda uzmanlaşmak istiyoruz ama o alanda uzmanlaşmak için bazı başka ihtisaslara da belli bir ölçüde ihtiyacımız var. Bu ortalamayı oluşturabilirsek aslında kendi değerlerimizi oluşturuyoruz ve kendi potansiyelimizin optimum en üst seviyeye ulaşabiliyoruz. Bana böyle bir farkındalık kazandırdı diyebilirim.

Nuray TAMER: Bir de fark etmişsinizdir. Güven kelimesi üzerinde çok durdu. Çok sevdiğim bir söz var. William Shakespeare der ki; "Güven ruh gibidir, terk ettiği bedene asla geri dönmez." Orada sürekli olarak güven dedi. Bizim güven vermemiz güven duymamız çok kıymetli. Bu da bizim cebimize aldığımız noktalardan biriydi.

Aybike, Köy Enstitülü öğretmenimiz şahaneydi. Buradaki ana fikir neydi?

Aybike PEHLİVAN: Benim en merakla beklediğim panellerden biri öğretmenimizin olduğu paneldi. Daha önceki sorunuzla birlikte bu sorunun da bana denk gelmesine çok memnun oldum. Her iki oturumu birbirine bağdaştırdım. İkisi de cumhuriyete çok uyuyor. Besni Eğitim Vakfı da Köy Enstitüleri gibi aynı mantıkla hizmet veriyor. Besni Eğitim Vakfı ile pek çok öğrenci okutulup, yetiştirilirken yine bu ülkeye hizmet ediliyor. Köy



Enstitüleri ile de ülkemize yeni bir soluk getirilmiş. Öğretmenimizin dediği gibi Köy Enstitüleri çıkarıldığında yavan kalıyoruz. Çok değerli isimler Köy Enstitüleri'nden çıkma. Kendi okullarımızda genellikle teorik eğitimler alıyoruz. Öğretmenimiz Köy Enstitüleri'nde teorik ve uygulamalı eğitimin önemine dikkat çekerek, hayata hazırlayan bir eğitim kurumundan bahsetti. Bizim okullarımıza benzemeyen, ayrı bir havası olan okullardı.

Nuray TAMER: Bir de sanatı katmışlar eğitim programlarına. Sanat, somut bilginin parçası demişler ve sanatın orada olması konusunda neler söylemek istersin

Aybike PEHLİVAN: Bu konuda şunu söylemek isterim. Bahsettiğim gibi hayatın içinden ve hayatın kendisi olan bir yer. Çok farklı karakterde insanların bir arada olduğu ve uyum içinde yaşadığı bir yer. Herkes matematiğe ya da sosyal bilimlere aynı derecede ilgi duyamayacağı gibi aynı derecede sanat alanına da ilgisi ve yeteneği olmayabilir. Ancak nasıl tarımla, hayvancılıkla ilgili konularda dersler varsa nasıl matematik, tarih gibi dersler varsa sanat alanında da öğrencinin ilgisini çekecek derslerle bir ilgi alanı oluşturulması amaçlanıyor. Çok takdir edilecek ve eğitim sistemimiz içinde de önemli bir konu olarak değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Nuray TAMER: Bütün paylaşımlara baktığımızda bugünü bize özetleyebilir misin?

“Güven ve itibar gittikten sonra geri gelmiyor”

Abdulvahap TOSUN: Özetlemek zor olacak. Öncelikle dünkü gezimizde ve ziyaretlerimizde manevi duygularımız çok kabardı. Sabahki oturumlar da, geleceğimizi kurarken, inşa ederken gözden kaçırdığımız hususların başında sanat geldiğini fark ettim. Hayatın kargaşasında, koşuşturmasında çoğu zaman sanatı es geçiyoruz. Güzel bir şarkı dinlemekten ziyade kağıtlara gömülüyoruz. Bazen gerektiği için bazen de zaman ayıramıyoruz. Sanata yakın olmak Aybike arkadaşımın dediği gibi insanı rahatlatır hem insanı yarın için motive eder.

Hüsamettin Onanç hocamızın yaptığı sunumdan yola çıkarak, güven kelimesini, birden fazla kez tekrar etmesi, bahsettiği istikrar vurgusunu da kendi içinde doğruluyor. Güven ve itibar gittikten sonra geri gelmiyor. Bunu cebimize koyduğumuzu düşünüyorum ve geleceği inşa konusunda da okuyacaklarımıza sabırlı olmalıyız çünkü sabır da hem bilim insanlarımızın konuşmasında hem müzisyen değerimizin konuşmasında oldukça sıkça ifade edilen bir noktaydı. Bizim de en az onlar kadar sabırlı olmamız, gayret etmemiz gerekiyor.

Nuray TAMER: Sizler ve arzu ederseniz tüm misafirlerimiz yapabilir. Oturduğunuz şehrin en kalabalık ve beğendiğiniz bir caddesini düşünün. Orada yolun ortasında kocaman bir pano var orada kendinizle ilgili ne görmek istersiniz? Sizi anlatan ne olmalı? Bizim değerlerimiz neler? Panolara asılanlar bizi anlatan değerler? Benim sahip olmak istediklerimizi anlatıyor.

Aybike PEHLİVAN: Önce nezaket aklıma geldi ama sonra insanların görmesini istediğimin kendimle ilgili olarak çaba olabilir. Akademik anlamda olabilir ya da günlük hayatta verdiğim çabaları görünmesini isterdim.

Nuray TAMER: Çaba çok önemli bir değer. Nezaket önemli bir değer. Aybike için bunlar önemli değerler. İlerisi için bu panoyu doldurmak gerek

zamanla panodakiler değişebilir hayat değiştikçe o panoya koyduklarımız da değişebilir.

Görkem YILMAZ: Bütün değerlerimi bir çatıda buluşturmak adına, değerlerimi ne oluşturuyor, değerleri en iyi nerede ifade ediyorum? Başıma kötü bir şey geldiğinde, başarısız olduğumda, zamanını belirlediğim hedeflerime zamanda ulaşamadığımda, biri bana kötü davrandığında ben nasıl davranıyorum, o panoda olsun isterdim. Nasıl bir tutum takınıyorum onlar yansısın.

Nuray TAMER: Farklı olaylar karşısında nasıl tepki gösteriyorum. Senin için önemli bir değer. Ahmet sen ne görmek istersin?

Ahmet MİÇOOĞULLARI: Birinci sırada ‘Pes Etmeyen’ yazısı olsun isterdim. Ben devlet lisesinden mezun oldum. YKS’de güzel bir puan alamadım. Çevremdekiler de benimle ilgili olarak, beklenenin altında not aldı. Üniversitede de aynısını yapacak, dediler. Oysa beni aldığım üniversite puanına göre yargılamamaları gerekiyordu. Şu an burada olmaktan çok mutluyum. Denetimle ikinci sınıftan sonra tanıştım. Denetim alanında da ilerlemek istiyorum. Hedeflerim ve inanılmaz uzun bir yolum var. Sınavlar bizi bekliyor. Yoruluyorum zorlu bir yolumuz var. Pes etmiyorum. Ailemi, arkadaşlarımı, değerli hocalarımı düşünüyorum. Pes etmeyerek, kendimi geliştirmeye, başarıma başarı katarak yoluma devam ediyorum. Bir hedef belirlemek de önemli. Ben pek çok sektörde çalıştım. Yemek sektöründe de giyim sektöründe de çalıştım. Ben çalışmayı da çok seviyorum.

Nuray TAMER: Yani pes etmemek, aile, çalışmak, hedeflerini belirlemek olarak ifade ettin. Şimdi Abdulvahap’tayız.

Abdulvahap TOSUN: Ben 2015’ten beri konuşmalar yapıyorum. O zamandan bugüne üç değeri “Sevgi, Saygı, Hoşgörü” olarak sıralıyorum. Benim kendi sıralamamda birinci sırada hoşgörü, ikinci sırada sevgi ve saygı geliyor. Bunun sebebine gelmek isterim. Hoşgörünün olmadığı yerde sevgi ve saygının oluşabilmesi için bir ortam bulunmadığını düşünüyorum. Saygı en nihayetinde önemli değerdir birinden hoşlanmasanız dahi ona o oldu-

ğu için saygı göstermelisiniz ama o kişiye o olduğundan dolayı hoşgörülü olamazsanız zaten saygı da gösteremezsiniz.

Nuray TAMER: En kilit gördüğün değer hoşgörü sende. Teşekkür ederim. Sıra Elif'te...

Elif KARSAVURAN: Ben oraya çok güzel bir şiir asardım. Ama pek çok kişi o alegorik anlatımı anlamayacaktır. Burada aile gibi pek çok değerden bahsettik. Ben bunlara birkaç tane daha değer ekleyerek toplamak istiyorum. Bence arkadaşlık çok önemli. Bir araştırmaya göre bir insanı çevresindeki beş kişi çok iyi belirliyor. O kişiler sizin geleceğe adım atmanızda ve atacağınız adımlarda, planlarınızda çok önemli. O nedenle hayatınızdaki bu beş kişiye çok önem vermek, değer vermek onları seçerken seçkin olmak gerekiyor. Kötü durumlar, zor şartlar yaşayabiliriz, istediğimiz ve planladığımız konularda sapmalar olabilir, bunlar ne kadar kolay sıyrılırsak ve yolumuza kendimizi ne kadar hızlı adapte edersek, hayatımıza çok daha iyi bir değer katmış oluyoruz. Bence son bakış açısı da pozitiflik. Çünkü pozitif bakış açısına sahip olursak geleceğimizi de o kadar sağlıklı bir şekilde yönlendirebiliriz. Hayatınızdan hiçbir zaman pozitifliği eksik etmeyin.

Prof. Dr. Ömer LALİK: Ben de bu sorunuza yanıt vermek isterim. Panoda kendimi görmek istesem, ismim yazmamalı. Sadece üç harfli, "Aşk" yazmalı. Bunu gören herkes bu Ömer demeli... Başka bir şey istemiyorum. Akademik hayatta 50 yılım geçti. Yaş ortalaması 20-25 olan büyük amfilerde, küçük sınıflarda ders yaptım. Sınıfa baktığım zaman hep gençler var ama karşımda hep ihtiyar oturuyor. İhtiyarlığın yaşı yok. Pek çok ihtiyara ders anlattığımı hatırlarım. Bir kere o panoda aşk yazdığında, sizin genç olduğunuzu hatırlarlar. Aşk demek illa karşı cinse değil müziğe aşkınsınızdır, yani aşk çeşit çeşittir. O nedenle aşk diye yazdım.

KAPANIŞ BİLDİRİSİ



*Ali Kamil Uzun
TİDE Kurucu ve Onursal Başkanı*

Değerli Hazirun,

Zirvemizin bu saatine kadar bizimle birlikte olan değerli haziruna çok teşekkür ediyorum.

Günün sonundayız demek istemiyorum. Akşamın ufkunda, güneşin doğduğu bir andayız diyorum. Gün batımı değil güneş olup doğmanın anını yaşıyoruz diyorum. Gün boyu burada paylaşılanlar umut üzerineydi, gelecek üzerineydi ve yeni bir geleceği yeni bir anlayışla inşa etme üzerineydi. O halde demek ki, güneşle birlikte gün doğumuyla bu salonu doldurduk, salondan ayrılırken güneşi batırmıyoruz. Yeni bir güneşin doğuşunun umudu olarak ayrılıyoruz. Ben cebime çok güzel değerler biriktirerek bu salondan ayrılıyorum.

Nuray Tamer gençlerle yaptığı oturumda, Zirve'yi değerlendirdi. Ben de aldığım notlarla kendi notlarımı paylaşarak tamamlamak istiyorum.

Bugün zeka, iffet ve dikkatin en önemli sermaye olduğunu bir kere daha hatırlamış olduk. Atamızın güzel bir sözü var: Türk, Öğün Çalış, Güven

diye öğütlerini biliyoruz. Tarih hocamız Cumhuriyetimizin tutan mayasından bahsetti. Cumhuriyetimizin tutan mayası, demokrasi hamuruyla yoğularak muasır medeniyet ötesi toplum olacağımıza dair bize bir hedef gösterdi. Meraklı insan düşünür, hayalleri olan insan ödüllendirdiğimiz bilim ve sanat insanları hep meraklı çocukluklarından bahsettiler. İş bankası müzesi müdürünü dinlerken milli şeref ve haysiyetten bahsetti. Biz de milli şeref ve haysiyetiyle geleceği inşa eden bireyler ve insanlar olacağız, bununla ayrılıyor. Yapay zeka mı yapan zeka mı diye her zaman kullandığım bir sözüm var. Yapay zekayı yaratan yapan zeka insan geleceğin yapan zekaları da bu salonda. Köy enstitülerinin değerli bir öğretmenini dinledik. Ne kadar doğru bir çalışma olduğunu dinledik. Maalesef sürdürülebilirliği olmamış. Cumhuriyetin aydınlık yüzü olan Köy Enstitüleri aslında topluma güzel ve iyi geleceği aşılama kurumu olan Köy Enstitüleri değerinden söz edildi. Bizim de adımın enstitü olması tesadüf değil. Biz de bu ülkenin geleceğinin enstitüsü olarak iyi meslek insanları yetiştirmeye çalışıyoruz. Hocalarımızla birlikte meslektaşlarımızla birlikte biz de bu ülkenin aydınlık yüzü olan bir enstitü olmak için 30 yıla yakın bir süredir çalışıyoruz. Burada ne kadar doğru işler yaptığımızı anlamak ve farkında olmak adına çok değerli bir etkinliği gerçekleştirmiş olduk.

Kulüplerimizi birer geleceğe hazırlamak okulu olarak görüyoruz ve onlara sorumluluk veriyoruz. İbrahim öğretmenimiz de Köy enstitülerine kendilerine sorumluluk verildiğinden bahsetmişti. Şunu söylemek istiyorum; hep gelecek üzerinde durduk. Benim öz geçmiş mi, öz gelecek mi sözlerim vardı. Biz aslında geleceğimiz için bir hikayemiz olsun istiyorsak öz geleceğimizi tasarlamamız lazım. Hep onu söylüyorum. Bugün konuşmamda da ondan bahsettim. Özgeçmişimiz zaten genç ömrünüzde hayallerinizi ifade etmekte yeterli değil ama hayallerinizi ifade edeceğimiz şey o öz geleceğiniz. Orada da karşınıza çıkacak fırsatlarla da tercihlerinizle de bir değerler alfabeğine ihtiyacınız var. O da bu tür etkinliklerle birlikte paylaşmaya çalışıyoruz.

Benim panoda nasıl bir söz olsun diye sordu Nuray. Ben de isminle ilgili Ömer Hocama katılıyorum. Benim hep sarf ettiğim bir söz var. Hayat bir

hayaline bakar, gerçek olur, geleceğe taşır. Bu yazsa ve insanların aklına gelsek önemli olan insanların beni hatırlaması değil ama bu bir umudun ifadesi. Ve hayatın her anında umutlu olmak ve umut olmak çok önemli. Cumhuriyet nedir diyecek olursanız, benim için umudun, umut olmanın ismidir cumhuriyet diyorum. Bu vesileyle birlikte dün başlayan bugün tamamlayan zirveyi sonuçlandırdık. Emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum. Bu saate kadar bizimle birlikte olan herkese çok teşekkür ediyorum. Yolumuz açık olsun diyorum.

Bugünü başarıyla tamamlamış ev sahibi üniversitemiz ile gelecek zirvesini yapacağımız üniversite arasındaki bayrak devir teslim törenine sıra geldi. Her başlangıcın güzel bir finali oluyor ama yeni bir başlangıç için de umut oluyor. Ben şimdi bu törende MÖDAV'ın değerli başkanı Prof. Dr. Nuran Cömert ile TİDE Başkan Vekili Prof. Dr. İrem Nuhoğlu hocalarımı sahne önüne davet ediyorum.

Bayrak devir teslimi için Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Orhan Çelik Hocam ile bayrağı devralacak olan Bahçeşehir Üniversitesi'nden Hümeysra Hocamı da sahneye almak istiyorum. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne çok teşekkür ediyoruz. Bahçeşehir Üniversitesi'ne de başarılar diliyoruz. 2025 yılı Gelecek Zirvesi'ne hepinizi bekliyoruz.

GELECEK ZİRVESİ BAYRAĞININ DEVİR TESLİMİ



Soldan sağa: Bahçeşehir Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hümeysra Adıgüzel, MÖDAV Başkanı Prof. Dr. Nuran Cömert, TİDE Yönetim Kurulu Başkan Vekili Prof. Dr. Nur İrem Nuhoğlu, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Orhan Çelik

Zirveyi başarıyla tamamlayan ev sahibi Ankara Üniversitesi ile 2025 yılında Gelecek Zirvesi etkinliğini düzenleyecek olan Bahçeşehir Üniversitesi arasında 'Bayrak Devir Teslim Töreni' düzenlendi. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Orhan Çelik, devir teslim bayrağını Bahçeşehir Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hümeysra Adıgüzel'e teslim etti. Toplu fotoğraf çekimiyle Zirve sona erdi.

GELECEK ZİRVESİ 2023'ÜN ARDINDAN









Nuray TAMER: Hocam size ve tüm konuklarıma çok teşekkür ediyorum.





DÜŞLEDİĞİN GELECEK
DEĞERLERİNDEN GELECEK

TİDE Gelecek Okulu projelerinden biri olan **Gelecek Zirvesi 2023**'e verdiğimiz önemi katılımınız ile desteklediğiniz, iç denetim mesleğinin geleceğine birlikte katkı sağladığınız ve değerli görüşlerinizi paylaştığınız için teşekkür ederiz.

Türkiye İç Denetim Enstitüsü Yönetim Kurulu

Abdulahap Tosun
Ahmet Miçooğulları
Ali Kamil Uzun
Aybike Pehlivan
Ayşegül Okan Sağlam
Elif Karsavuran
Fatma Hicret Un
Feridun Balaban
Görkem Yılmaz
Gülce Karagöz
Dr. Hüsamettin Onaç
İbrahim İpek

Prof. Dr. M. Bilge Demirköz
Prof. Dr. Melih Erdoğan
Prof. Dr. Necdet Ünüvar
Prof. Dr. Nur İrem Nuhoğlu
Prof. Dr. Nuran Cömert
Nuray Tamer
Prof. Dr. Orhan Çelik
Prof. Dr. Ömer Lalik
Prof. Dr. Temuçin Faik Ertan
Prof. Dr. Üstün Dökmen
Volga Görkem Erol
Yıldız Çiçek Sivri Turhan

MUHASEBE ÖĞRETİM ÜYELERİ BİLİM VE DAYANIŞMA VAKFI (MÖDAV)

13 Kasım 1995 tarihinde kurulan Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV), Türkiye üniversitelerinde görev yapan tüm muhasebe öğretim üyelerini temsil eden sivil bir oluşumdur.

Temel amacı; muhasebe bilim insanlarının en iyi şekilde yetişmesine, muhasebe biliminin ve bilimsel tartışma ortamlarının gelişmesine, muhasebe eğitim ve araştırmalarının düzeyinin yükseltilmesine katkıda bulunmak ve muhasebe bilim insanları arasındaki dayanışmayı güçlendirmek olan Vakıf, bu amaç doğrultusunda, geleneksel hale gelmiş Uluslararası Muhasebe Konferansı başta olmak üzere çalıştaylar, paneller, sempozyumlar gibi çeşitli bilimsel faaliyetler sürdürmekte, Türkiye'nin her tarafındaki üniversiteleri ziyaret ederek onlarla birlikte yerel etkinlikler düzenlemekte ayrıca Muhasebe Bilim Dünyası isimli bir dergi çıkarmaktadır.

25 Şubat 2010 tarihinde MÖDAV ve TİDE aralarında bir mesleki işbirliği protokolü imzalamışlar ve mesleki konularda bilimsel çözüm ortağı olarak çalışma kararı almışlardır. İç denetim konusunda çalışan öğretim üyeleri TİDE'nin Akademik İlişkiler Komitesinde önemli rol ve sorumluluklar üstlenmişlerdir.

MÖDAV'ın faaliyetleri ve hizmetleriyle ilgili ayrıntılı bilgi almak için www.modav.org.tr web sitesini ziyaret edebilirsiniz



Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı web sitesine QRCode ile erişebilirsiniz.

TÜRKİYE İÇ DENETİM ENSTİTÜSÜ

Şirket yönetim kurullarının ve üst düzey yöneticilerinin stratejik iş ve çözüm ortağı olan iç denetçilerin meslek örgütü "Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE)", iç denetim mesleğinin uluslararası standartlar ile uyumlu, küresel seviyede kabul gören en iyi uygulamalar paralelinde yürütülmesi için güvence oluşturmaktadır.

Türkiye İç Denetim Enstitüsü, mesleğin profesyonellerinin yetkinlikleri, finans ve reel sektör şirketlerimiz ile kamu kurum ve kuruluşlarının kurumsal yönetim kalitesi, düzenleyici otoritelerin düzenlemelerinin uygulamadaki uyum kalitesi, mesleğin akademik gelişimi için çeşitli hizmetler sunmaktadır.

Türkiye İç Denetim Enstitüsü; her yıl düzenli olarak gerçekleştirilmekte olan iç denetim, kurumsal yönetim, iç kontrol ve risk yönetimi konularında yetkin uzmanların bilgi, deneyim ve iyi uygulama örneklerini paylaştıkları "**Uluslararası Türkiye İç Denetim Kongresi**", yazı, makale ve söyleşileriyle mesleki gündemi belirleyen, temel mesleki bilgi ve referans kaynağı "**İç Denetim Dergisi**", mesleki kitap yayıncılığında "**TİDE Yayınları**" ulusal ve uluslararası literatüre katkı sağlamayı amaçlayan, iç denetim mesleğiyle ilgili akademik araştırma ve makalelerin yer aldığı, "**TİDE ACADEMIA Research/Governance, Risk, Control & Audit**" adlı süreli akademik dergi ile sürekli güncelliği sağlanan ve dilimize çevrilen "**Uluslararası İç Denetim Standartları ve Mesleki Uygulama Çerçevesi**", iç denetim profesyonellerinin küresel yetkinlik belgesi "**Uluslararası İç Denetçi Sertifikası**", sürekli mesleki gelişim için "**Mesleki Gelişim Akademisi (TİDE Akademi)**", mesleki akademik gelişime yönelik "**Akademik İlişkiler ve Gelişim Programı**", ülkemizde iç denetim farkındalığının yaygınlaşmasını hedefleyen "**İç Denetim Farkındalık Ödülleri**", iki yılda bir farklı bir üniversitenin ev sahipliğinde gerçekleştirilen "**Uluslararası Akademik Forum**" etkinlikleri, mesleğimizin geleceği gençleri geleceğe hazırlamak üzere oluşturulan "**TİDE GO - Gelecek Okulu**", iki yılda bir farklı şehirde farklı bir üniversitenin ev sahipliğinde düzenlenen ve çeşitli üniversitelerdeki öğrencileri bir araya getirerek, ortak bir iletişim ve paylaşım platformu oluşturmayı amaçlayan

“Gelecek Zirvesi”, genç neslin bakış açısıyla iç denetim mesleğine dair toplumsal farkındalığın artırılmasını hedefleyen **“İç Denetime Genç Bakış Yarışması”**, profesyonel kariyer fırsatlarının değerlendirilmesi için **“Kariyer Merkezi”** olmak üzere pek çok uluslararası ve ulusal mesleki birikimlere erişim ve paylaşım imkânı sağlıyor. Türkiye İç Denetim Enstitüsü, bu hizmetleriyle, mesleğin profesyonellerine ve iş dünyamıza güncel kalmak, değişim, gelişim ve büyümenin ortağı olmak konularında fırsatlar sunuyor. Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü (IIA) ve Avrupa İç Denetim Enstitüleri Konfederasyonu (ECIIA)’nın temsilcisi olan ve yönetim organları ile çalışma komitelerinde aktif görev alan Türkiye İç Denetim Enstitüsü, “Meslekte küresel gelişim ve mükemmelliğin paydaşı olmak” vizyonu ile şirketlerimizin yönetim kurulları, denetim komiteleri, İcra Kurulu Başkanları (CEO), üst düzey yöneticiler ve iç denetçiler, kamu kurum ve kuruluşlarımız, düzenleyici kurumlarımız, üniversitelerimiz ve akademisyenlerimize hizmetleri ile kalıcı değer yaratma misyonunu sürdürmektedir.



Türkiye İç Denetim Enstitüsü web sitesine QRCode ile erişebilirsiniz.

TEŞEKKÜRLER

Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) ve Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) işbirliğiyle ve Ankara Üniversitesi’nin destekleriyle düzenlenen Gelecek Zirvesi 2023’e katkı sağlayan akademik dünyanın değerli öğretim üyelerine, iş dünyasının değerli yöneticilerine ve meslektaşlarımızla birlikte katılımlarıyla bizlerin geleceğe olan inancını artıran öğrencilerimize teşekkür ederiz.

Açılış konuşmalarıyla bizleri onurlandıran; Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Orhan Çelik’e, Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) Yönetim Kurulu Başkan Vekili Prof. Dr. Nur İrem Nuhoglu’na, MÖDAV Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Nuran Cömert’e, TİDE Kurucu ve Onursal Başkanı Ali Kamil Uzun’a, Marmara Üniversitesi Denetim Kulübü mezun üyesi Abdulvahap Tosun’a,

Hazırladıkları sunumlarla ufuk açan; Ankara Üniversitesi (AÜ) Öğretim Üyesi Prof. Dr. Temuçin Faik Ertan’a, Türkiye İş Bankası Müzesi Müdürü ve İş Sanat Tarih Çalışmaları Birimi Direktörü Ayşegül Okan Sağlam’a, Dr. Hüsamettin Onanç’a,

‘Yarına Kalmak İçin Bilim ve Sanat’ başlıklı oturumda bir konuşma gerçekleştiren Prof. Dr. Üstün Gökmen’e,

‘Bir Cumhuriyet Kurumu Olarak Köy Enstitüleri’ başlıklı oturumda bir konuşma gerçekleştiren Öğretmen İbrahim İpek’e, oturumun moderatörlüğünü üstlenen Prof. Dr. Melih Erdoğan’a,

‘Gençlerin Düşlerinde Gelecek’ başlıklı panelin moderatörlüğünü üstlenen TİDE Seminer Lideri Nuray Tamer’e, Marmara Üniversitesi’nden Abdulvahap Tosun’a, İstanbul Üniversitesi’nden Elif Karsavuran’a, Anadolu Üniversitesi’nden Görkem Yılmaz’a, Yeditepe Üniversitesi’nden Ahmet Miçooğulları’na, Ankara Üniversitesi’nden Aybike Pehlivan’a,

Esin Veren Öyküleri ile Genç Bilim İnsanı Ödül Töreni’nin moderatörlüğünü üstlenen TİDE Yönetim Kurulu Üyesi Volga Görkem Erol’a, bilim insanları Prof. Dr. M. Bilge Demirköz’e, Feridun Balaban’a, Gülce Karagöz’e,

Esin Veren Öyküsü ile Genç Sanatçı Ödülü'ne değer görülen Yıldız Çiçek Sivri Turhan'a,

Gelecek Bayrağının Devir Teslim Töreni'ni gerçekleştiren; Bahçeşehir Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hümeysra Adıgüzel'e, MÖDAV Başkanı Prof. Dr. Nuran Cömert'e, TİDE Yönetim Kurulu Başkan Vekili Prof. Dr. Nur İrem Nuhoğlu'na, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Orhan Çelik'e,

Zirve kapanış bildirisini sunan; TİDE Kurucu ve Onursal Başkanı Ali Kamil Uzun'a,

Kurtuluş Savaşı Müzesi ziyaretinde yaptığı ev sahipliği ile Müze Müdürü Fatma Hicret Un'a ve müze çalışanlarına,

Türkiye İş Bankası İktisadi Bağımsızlık Müzesi ziyaretinde yaptığı ev sahipliği ile Türkiye İş Bankası Müzesi Müdürü ve İş Sanat Tarih Çalışmaları Birimi Direktörü Ayşegül Okan Sağlam'a ve müze çalışanlarına,

İlgi ve katılımları için üniversitelerimizden katılan değerli öğretim üyeleri ve öğrencilerine, iş ve meslek insanlarına, Zirve programı ve organizasyonunda emekleri için Bilim Kurulu ile Organizasyon ve Düzenleme Komitesi başkanı ve üyelerine,

TİDE Ofis Çalışanları; Aslı Çavuşoğlu'na, Güzide Aka'ya, Sanem Daşçı'ya, Zeynep Özçelik'e, Müge Yalçın'a, Ali Rifat Yücel'e,

Kitabı yayına hazırlayan editörlere; Prof. Dr. Melih Erdoğan, Ali Kamil Uzun, Gürdoğan Yurtsever, Sibelnur Söker'e,

Gelecek Zirvesi 2023 ile ilgili görsel tasarımlar ve Zirve kitabını yayına hazırlayan; Serpil Kaya, Nuray Vurgun ve 3K Yayıncılık Hizmetleri'ne,

TEŞEKKÜR EDERİZ

Türkiye İç Denetim Enstitüsü Yönetim Kurulu

YAYINLARIMIZ



Yayın No: 1 - Türkiye'de İç Denetim Üzerine Yapılan Akademik Çalışmaların Analizi: 1985-2010

Türkiye İç Denetim Enstitüsü Akademik İlişkiler Komitesi tarafından hazırlanan çalışmada, iç denetim alanında 1985-2010 yılları arasında yapılmış olan yüksek lisans ve doktora çalışmaları ortaya koyuluyor ve analiz ediliyor.

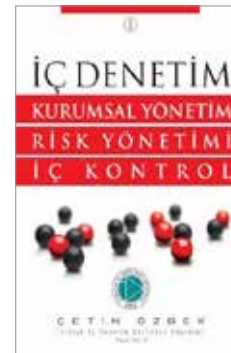
Yayın No: 2 - Akademik Forum 2010

Kitapta, Türkiye İç Denetim Enstitüsü'nün, Marmara Üniversitesi ve Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) ile birlikte 13 Mayıs 2010 tarihinde "İç Denetim Mesleğinin Akademik Gelişiminde İş Dünyasının Beklentileri, Üniversitelerimizin İhtiyaçları" temasıyla gerçekleştirilen ilk Akademik Forum olan Akademik Forum 2010'da sunulan bilimsel tebliğler ve konuşmalar yer alıyor.



Yayın No: 3 - İç Denetim, Kurumsal Yönetim, Risk Yönetimi ve İç Kontrol

İç Denetim, Kurumsal Yönetim, Risk Yönetimi ve İç Kontrol adlı kitap, TİDE'nin geçmiş dönem başkanlarından Çetin Özbek tarafından kaleme alındı. Günümüz iç denetim mesleğini her yönüyle inceleyen, kurumsal yönetim, risk yönetimi, iç kontrol kavramlarının içeriği ile uluslararası standartlara uygun bir iç denetim faaliyetinin söz konusu kavramlar ışığında, bir kurumda nasıl uygulanabileceğini ele alan ülkemizdeki ilk kaynak çalışma niteliği taşıyan kitap, TİDE tarafından yayına hazırlandı.



Yayın No: 4 - Meslekte Mükemmelliğin Küresel Paydaşı:**Türkiye İç Denetim Enstitüsü**

Türkiye İç Denetim Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyesi ve Başkan Yardımcısı Gürdoğan Yurtsever tarafından yazılan, Editörlüğü Türkiye İç Denetim Enstitüsü Kurucu ve Onursal Başkanı Ali Kamil Uzun tarafından yapılan kitap, Serpil Kaya tarafından yayına hazırlandı. Yüzden fazla kişinin katkıda bulunduğu, Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü (IIA) Başkanı Richard Chambers, Avrupa İç Denetim Enstitüleri Konfederasyonu (ECIIA) Başkanı MarieHélène LAIMAY ve Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) Başkanı Özlem Aykaç İğdelipınar'ın önsözlerinin bulunduğu kitapta, Türkiye İç Denetim Enstitüsü'nün kurumsal tarihi anlatılıyor. Kitap aynı zamanda iç denetim mesleğinin yakın tarihine ışık tutuyor.

**Yayın No: 7 - Akademik Forum 2014**

Kitapta; Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE)'nün, Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) ile birlikte Galatasaray Üniversitesi ev sahipliğinde, 9 Mayıs 2014 tarihinde, "Mesleki Mükemmelliğin Akademik Geleceği; Araştırma, Eğitim, Kariyer" temasıyla gerçekleştirdiği üçüncü Akademik Forum'da sunulan bilimsel tebliğler ve konuşmalar yer alıyor.

**Yayın No: 5 - Akademik Forum 2012**

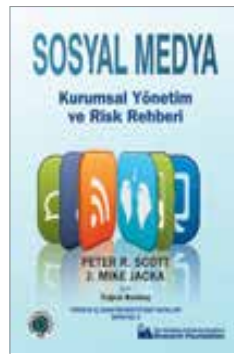
Kitapta, Türkiye İç Denetim Enstitüsü'nün, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi ve Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) ile birlikte 16 Mayıs 2012 tarihinde "Denetim Mesleğinin Gelişimi ve Beklentiler" temasıyla gerçekleştirdiği ikinci Akademik Forum olan Akademik Forum 2012'de sunulan bilimsel tebliğler ve konuşmalar yer alıyor.

Yayın No: 8 - Kampüstün Geleceği: Kariyerimi Şekillendirirken İç Denetim

Ülkemizin ve meslek ailemizin geleceği üniversite öğrencileri için kariyer seçimlerinde yol gösterici olmak, iç denetimi kariyer seçiminde bir fırsatı olarak sunmak; iç denetimi teknik olmayan, sistematik bir şekilde tanıtmak amacıyla yayımlanan kitabın yazarlığını Ethem Yenigün yaptı. Kitabın sonunda ayrıca "İç Denetim Hakkında Bilgi Alınabilecek Kaynaklar" kısmına da yer verilerek, iç denetimi detaylı öğrenmek isteyenler için bir kaynakça önerisi sunuldu.

**Yayın No: 6 - Sosyal Medya - Kurumsal Yönetim ve Risk Rehberi**

Çevirmenliğini Tuğrul Bozbeyin, editörlüğünü Baki Enis Balakbabalar ve Selman Ortaköy'ün yaptığı kitap, Akademik İlişkiler Komitesi ve Yayın Komitesinin katkılarıyla yayına hazırlandı. Kitap, çalıştığı kuruma değer katmak isteyen bütün profesyoneller için kurumsal sosyal medya stratejisinin hazırlanması, sosyal medya politikalarının oluşturulması, sosyal medyanın takip edilerek kuruma olan etkilerinin ölçülmesi, sosyal medya fırsat ve risklerinin belirlenerek yönetilmesi ve kurumun sosyal medya faaliyetlerinin denetlenmesi konularında rehberlik yapıyor. Ülkemizi, çalıştığımız kurumları, paydaşlarını ve bireyleri etkileyen sosyal medya fenomeni gittikçe popülerliğini artırırken TİDE olarak bu yayınlı meslektaşlarımıza fayda sağlamayı hedefledik.

**Yayın No: 9 - Gelecek Zirvesi 2015: Gelecek için Değerlerimizi Bilmek**

TİDE Gelecek Okulu'nun bir etkinliği olarak düzenlenen Gelecek Zirvesi etkinliğinin ilki, "Gelecek İçin Değerlerimizi Bilmek" teması ile gerçekleştirildi. Zirve, 8 Mayıs 2015 tarihinde, Çanakkale Zaferi'nin 100. yılı olması vesilesiyle, Çanakkale'de düzenlendi. Zirve ile Çanakkale ruhunu, bu ruhun özünde yer alan "değer bilme" ve "dayanışma" duygularını pekiştirmek amaçlandı. Bu amaçla, farklı disiplinlerden, kendi alanında uzman birçok uzman Zirve'ye konuşmacı olarak davet edildi. Bu etkinlikte yapılan konuşma ve sunumların, daha fazla kişiye ulaştırılması ve kalıcı olması amacıyla da kitap haline getirildi.

Yayın No: 10 - Sawyer's İç Denetçiler İçin Rehber – 6. versiyon

Larry Sawyer tarafından yazılan ve ilk olarak 1973 yılında yayımlanan İç Denetçiler İçin Rehber isimli klasikleşmiş kitabın güncelleştirilmiş 6. versiyonudur. 6. versiyon; İç Denetimin Temelleri, İç Denetim Süreçleri ve Yöntemleri ile Kurumsal Yönetim, Risk Yönetimi ve Uyumun Temelleri olmak üzere üç ciltten oluşuyor. Türkiye İç Denetim Enstitüsü eski Yönetim Kurulu Başkanı olan Çetin Özbek, kitabın çevirisini yaparken, editörlüğünü de TİDE Kurulu ve Onursal Başkanı Ali Kamil Uzun ile TİDE geçmiş dönem başkanı Gürdoğan Yurtsever yaptı.



Yayın No: 11 - COSO İç Kontrol Bütünlük Çerçeve 2013

COSO İç Kontrol Bütünlük Çerçeve 2013 dört kitapta oluşuyor: Birinci kitap Yönetici Özeti, ikinci kitap Çerçeve ve Ekler, üçüncü kitap Bir İç Kontrol Sisteminin Etkinliğini

Değerlendirmek İçin Kullanılabilecek Açıklayıcı Araçlar, dördüncü kitap Dış Finansal Raporlama Üzerinde İç Kontrol: Bir Yaklaşımlar ve Örnekler Özeti. Kitabın çevirisi Marmara Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nuran Cömert tarafından yapıldı.

Yayın No: 12 – Uluslararası Akademik Forum 2016

Kitapta; Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE)'nin, Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) ile birlikte Boğaziçi Üniversitesi ev sahipliğinde, 6 Mayıs 2016 tarihinde, "İç Denetimde Mesleki ve Akademik İnovasyon" temasıyla gerçekleştirdiği dördüncü Akademik Forum'da yer alan konuşmalar ve sunumlar yer alıyor. Dördüncüsü gerçekleştirilen Akademik Forum ayrıca uluslararası yapılan ilk Akademik Forum olma özelliğini de taşıyor.



Yayın No: 13 - İç Denetim Üzerine Yapılan Akademik Çalışmaların Analizi: 2010-2015

TİDE Akademik İlişkiler Komitesi (AİK) bünyesinde başlatılan ve dönemsel olarak tekrarlanan bu çalışmanın ikincisi, 2010-2015 dönemini kapsıyor. Yapılan araştırmanın kapsamında; Yüksek Öğretim Kurumu web sayfasında yer alan "Ulusal Tez Veritabanı" tez türlerini (yüksek lisans ve doktora) de dikkate alarak, yıllara göre, iç denetim, iç kontrol, kurumsal yönetim ve risk yönetimi konularındaki tez sayısı, tez temalarının sektörel bazda dağılımı ve tez çalışmasının yapıldığı üniversiteler ve danışman unvanları açısından analiz ediliyor. Çalışma, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Lerzan Kavut ile birlikte Doç. Dr. Burcu Adiloğlu ve Gürol Baloğlu tarafından hazırlandı.

Yayın No: 14 - Gelecek Zirvesi 2017

"Geleceği hisset, kendini fark et, harekete geç..."

TİDE Gelecek Okulu'nun etkinliği olarak düzenlenen Gelecek Zirvesi 2017, "Geleceği hisset, kendini fark et, harekete geç" teması ile 21 - 22 Nisan 2017 tarihlerinde Sakaryada gerçekleştirildi. İki yılda bir düzenlenen etkinliğin zamanının belirlenmesinde bahar mevsimi, mekanın seçilmesinde ise Ulusal Bağımsızlık Destanımız ilham kaynağı olarak alınıyor. Sakarya Zaferi'nde ifade bulan atalarımızın canları pahasına fedakarlık göstererek imkansız başarıya ruhu, Gelecek Zirvesi 2017'nin de ana teması için ilham kaynağı oluyor. Zirve'de akademisyenler, iş dünyası temsilcileri ile birlikte alanlarında uzman konuk konuşmacılar, Sakarya Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleşen Zirve'de, bir araya geldi. İlgi çeken konuşmalar ve sunumlar, Gelecek Zirvesi 2017 adıyla kitaplaştırıldı.



Yayın No: 15 - Uluslararası Akademik Forum 2018

Kitapta; Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE)'nin, Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) ile birlikte Eskişehir Anadolu Üniversitesi ev sahipliğinde, 11 Mayıs 2018 tarihinde, "Gerçek Zamanlı Güvence Modeli Olarak Sürekli Denetim ve Sürekli İzleme" temasıyla gerçekleştirdiği beşinci Akademik Forum'da yer alan konuşmalar, sunumlar ile birlikte değerli akademisyenlerimizin bildirimleri de yer alıyor.





Yayın No: 16 - Türkiye'de İç Denetim Üzerine Yapılan Akademik Çalışmaların Analizi: 2016-2017 ve 1985-2017 Değerlendirmeleri

TİDE Akademik İlişkiler Komitesi (AİK) Eğitim Bölümü Akademik Tez Envanteri Çalışma Grubu bünyesinde yürütülen Lisansüstü Tez Envanteri çalışmalarının üçüncüsü olarak hazırlanan "Türkiye'de İç Denetim Üzerine Yapılan Akademik Çalışmaların Analizi: 2016-2017 ve 1985-2017 Değerlendirmeleri" araştırma çalışması, Türkiye Yüksek Öğretim Kurumu "Ulusal Tez Veritabanı"nda yer alan, 2016 ve 2017 yıllarında yapılmış "İç Denetim ve İlişkili Konulardaki Yüksek Lisans ve Doktora Tez Çalışmalarının" çeşitli açılardan analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada ayrıca, 2010-2017 dönemi

analizi ve 1985-2017 dönemi karşılaştırmasına yer verilmiştir. TİDE AİK bünyesinde oluşturulan "Lisansüstü Akademik Çalışmalar Veri Tabanı"nı güncelleyen bu çalışma; devamlılığı ve yıllar itibarıyla mukayese edilebilirliği sağlanmak açısından, önceki yıllarda yapılan araştırmalarla uyumlu ve aynı içerikte gerçekleştirilmiştir. Çalışma, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Lerzan Kavut ile birlikte Doç. Dr. Burcu Adiloğlu ve Araştırma Görevlisi Nevzat Güngör tarafından hazırlanmıştır.

Yayın No: 17 - Uluslararası Mesleki Uygulama Çerçevesi (UMUÇ)

TİDE Yayınlarının 17. yayını olan Uluslararası Mesleki Uygulama Çerçevesi (UMUÇ) diğer adıyla Kırmızı Kitap, güncellenen son baskısıyla Türkçeye kazandırıldı. İç denetçiler için her zaman elinin altında bulunması gereken ve iç denetçilerin işlerinin bir nevi anayasası sayılan Kırmızı Kitap, devamlı bir başvuru kaynağı olarak kullanılıyor. Aynı zamanda kitabın içinde yer alan Zorunlu Rehber'de, İç Denetimde Mesleki Uygulamalar için Ana Prensipler, Uluslararası İç Denetim Standartları, İç Denetimin Tanımı ve Etik Kurallar ile Tavsiye Edilen Rehber'de Uygulama Rehberleri ve Ek Rehberler, iç denetçilerin çalışmalarında uyulması zorunlu ilkeler halinde sunuluyor. Kitap, TİDE Standartlar ve Sertifikasyon Komitesi tarafından yayına hazırlandı.



Yayın No: 18 - Gelecek Zirvesi 2019

"Güneş ufuktan, gelecek umuttan doğar..."

2019 yılı bu ülke için özel bir yıldır. Mustafa Kemal ve arkadaşlarının 19 Mayıs 1919 günü Samsun'a çıkışının 100. yılında, Gelecek Zirvesi 2019, Samsun'da Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ)'nin ev sahipliğinde düzenlendi. Zirve öncesi Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın tahsis ettiği TCG BAYRAKTAR (L-402) Milli Amfibi Tank Çıkarma Gemisi'nde başlayan yolculukta, Türkiye'nin farklı şehirlerindeki üniversitelerimizden 100 öğrenciyle birlikte, Milli Savunma Üniversitesi Deniz Harp Okulu öğrencileri, akademisyenler, iş ve meslek insanları yer aldı. OMÜ'nün ev sahipliğinde ve

"Güneş Ufuktan, Gelecek Umuttan Doğar" temasıyla düzenlenen Zirve'de, alanında uzman konuşmacılarla birlikte akademisyenler ve meslek profesyonelleri de ufuk açıcı konuşmalarıyla yer aldılar. Bu konuşmalar ve sunular, Gelecek Zirvesi 2019 adıyla kitaplaştırıldı.

Yayın No: 19 - Uluslararası Akademik Forum 2020

Altıncısı düzenlenen, "Uzaktan Erişim ve Yeni Normal" temalı Uluslararası Akademik Forum 2020, 29 Mayıs 2020 tarihinde, çevrimiçi olarak ve yaklaşık 500 kişinin uzaktan katılımıyla gerçekleştirildi. Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) ve Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) işbirliğiyle, iki yılda bir düzenlenen Forum ile alanında uzman isimler bir araya geldi. Pandemi koşulları nedeniyle, TİDE tarihinde de bir ilk olarak çevrim içi düzenlenen Uluslararası Akademik Forum 2020'de yer alan konuşmalar, sunularla birlikte kitapta yer alıyor.



Yayın No: 20 - Gelecek Zirvesi 2021: "Gelecek Sensin... İleri!"

Türkiye İç Denetim Enstitüsü ve Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı iş birliğinin yanı sıra Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin destekleriyle dördüncüsü gerçekleşen Gelecek Zirvesi'nin teması; "Gelecek Sensin... İleri!" oldu. İki yılda bir düzenlenen Gelecek Zirvesi, ilhamını Ulusal Bağımsızlık destanından alıyor. 2021 yılında da Zirve'nin, Anadolu'nun ve Türk ulusunun kurtuluşunu sağlayan Büyük Taarruz'un başladığı topraklarda Afyonkarahisar'da düzenlenmesi planlanıyordu. Pandemi kısıtlarının devam etmesi sebebiyle, Afyonkarahisar'a gidilemedi fakat etkinlik Afyon Kocatepe Üniversitesi'nin ev sahipliğinde çevrim içi olarak düzenlendi. Türkiye İç Denetim Enstitüsü Gelecek Okulu'nun bir etkinliği olarak hayata geçirilen Zirve'ye, ülkemizin ve mesleğimizin geleceği olan üniversite öğrencileri, onları geleceğe hazırlayan çeşitli üniversitelerde görevli akademisyenlerle birlikte değerli konuşmacılar ve mesleğin profesyonelleri katıldı. Bu konuşmalar ve sunumlar, Gelecek Zirvesi 2021 adıyla kitaplaştırıldı.

Yayın No: 21 - Uluslararası İç Denetim Sempozyumu

19 Eylül 1995 tarihinde kurulan TİDE, kuruluşunun küresel ve ulusal ilanını, 2 Ekim 1995 tarihinde düzenlenen "Uluslararası İç Denetim Sempozyumu" ile gerçekleştiriyor. TİDE'nin kurumsal belleğinde miladi bir değer ve öneme sahip olan bu ilk etkinliğin aynı zamanda o dönemde çıkarılmış ilk yayını da bulunuyor.

TİDE Yayınları, bu ilk yayını yeniden gün yüzüne çıkararak, geleceğe olan sorumluluğunu da yerine getiriyor. Kitapta, bundan 27 yıl önce gerçekleştirilen bu önemli organizasyonda konuşma yapan konukların konuşma metinleri ve sunumları, İngilizce ve Türkçe olarak yer alıyor. Kitaba TİDE web sayfası üzerinden erişebilirsiniz.

**Yayın No: 22 - Uluslararası Akademik Forum 2022**

Yedincisi düzenlenen, "Çok Kutuplaşan Dünyada Jeoekonomik Stratejiler ve Denetim" temalı Uluslararası Akademik Forum 2022, 2 Aralık 2022 tarihinde gerçekleştirildi. Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) ve Muhasebe Öğretim Üyeleri Bilim ve Dayanışma Vakfı (MÖDAV) iş birliği ve Yeditepe Üniversitesi ev sahipliğinde düzenlenen Forum ile alanında uzman isimler bir araya geldi. Uluslararası Akademik Forum 2022'de yer alan konuşmalar, sunumlarla birlikte kitapta yer almaktadır.

Yayın No: 23 - Gelecek Zirvesi 2023

2023 yılı Cumhuriyetimizin 100. yılının kutlandığı çok özel ve önemli bir yıldır. Cumhuriyetimizin 100. yılı, Ankarada Siyasal Bilgiler Fakültesi ev sahipliğinde düzenlenen Gelecek Zirvesi 2023 etkinliğiyle kutlandı. "Düşlediğin Gelecek Değerlerinden Gelecek" temasıyla, 12-14 Ekim 2023 tarihleri arasında gerçekleşen Zirve, Anıtkabir ve Kurtuluş Savaşı Müzesi ziyaretleriyle başladı. Zirve'de akademisyenler, iş dünyası temsilcileri ile birlikte alanlarında uzman konuk konuşmacılar bir araya geldi. İlgi çeken konuşmalar ve sunumlar, Gelecek Zirvesi 2023 adıyla kitaplaştırıldı.



2023 yılı Cumhuriyetimizin 100. yılının kutlandığı çok özel ve önemli bir yıldır. İki yılda bir düzenlenen Gelecek Zirvesi'nin beşincisi, "*Düşlediğin Gelecek Değerlerinden Gelecek*" temasıyla Ankara Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Aynı zamanda Cumhuriyetimizin 100. yılı da, Ankara'da 12-14 Ekim 2023 tarihleri arasında düzenlenen Zirve ile kutlandı. Zirve'de, alanında uzman konuşmacılarla birlikte akademisyenler ve meslek profesyonelleri de ufuk açıcı konuşmalarıyla yer aldılar.



TÜRKİYE İÇ DENETİM ENSTİTÜSÜ

ISBN 978-605-73775-3-1

